

ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ
ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิทยานิพนธ์
ของ
ประเสริฐ เกื้อประโคน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤศจิกายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**EFFECTS OF BOY SCOUT – GIRL GUIDE LEARNING
WORKSHEETS WITH CIPPA MODEL FOR
PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS**

Prasert Kueprakhon

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Curriculum and Instruction**

November 2013

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายประเสริฐ เกื้อประโคน
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

สมพงษ์ สิงหะพล ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ สิงหะพล)

สุรัชย์ ปิยานุฑ กรรมการ
(ดร. สุรัชย์ ปิยานุฑ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

กระพัน ศรีงาน กรรมการ
(ดร. กระพัน ศรีงาน)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

นามสวัสดิ์ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนี นามสวัสดิ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

สุเทียบ ละอองทอง คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน.....2-5-๒๕๕๗ พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
ผู้วิจัย	ประเสริฐ เกื้อประโคน		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.สุรชัย ปิยานุกูล	ที่ปรึกษาหลัก	
	ดร.กระพันธ์ ศรีงาน	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ (80/80) 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ ตั้งกวดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มใช้เวลาในการทดลอง 12 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน ใช้ทดสอบความรู้ ตามเนื้อหา ในการเรียนตามเอกสารประกอบการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 แผน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน E_1/E_2 , E.I. และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 83.51 / 83.71 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คำนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7026 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.7026 หรือคิดเป็นร้อยละ 70.26
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

TITLE	Effects of Boy Scout – Girl Guide Learning Worksheets with CIPPA Model for Prathomsuksa 6 Students		
AUTHOR	Prasert Kueprakhon		
THESIS ADVISORS	Dr. Surachai Piyankool	Major Advisor	
	Dr. Krapan Sri-ngan	Co - advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2013

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the efficiency of boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model for Prathomsuksa 6 students to meet the criteria set of 80/80, 2) to compare the students' achievement before and after using the boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model for Prathomsuksa 6 students, 3) to study the effectiveness index of boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model for Prathomsuksa 6 students, and 4) to study the satisfaction of students towards learning by using boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model for Prathomsuksa 6 students. The samples of this study were 35 Prathomsuksa 6 students of Wadbantakotaphi School under Buriram Primary Educational Service Area Office 2 studying in the first semester of academic year 2012, selected by simple random sampling. The research instruments consisted of: 1) 4 boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model, 2) a 30-item achievement test with 4 multiple-choice, 3) 12 lesson plans using along with boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model, and 4) a 20-item with 5-rating scale of satisfaction questionnaire. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, E_1/E_2 , E.I. and the hypothesis was tested by dependent samples t-test.

The results were as follows:

1. The efficiency of boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model for Prathomsuksa 6 students was at 83.51/83.71 which was higher than the criteria set of 80/80.

2. The students' learning achievement after learning by using boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model for Prathomsuksa 6 students was higher than before learning with the statistically significant difference at .05 level.

3. The effectiveness index of boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model for Prathomsuksa 6 students was at 0.7026 which showed that the students' knowledge increased 70.26%.

4. The students' satisfaction towards learning by using boy scout-girl guide learning worksheets with CIPPA model for Prathomsuksa 6 students was at a high level.

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา และการให้คำปรึกษาแนะแนวทาง ในการทำวิจัยเป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ สิงหะพล ประธานกรรมการสอบ คร.ศุรชัย ปิยานุกูล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.กระพัน ศรีงาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนี นามสวัสดิ์ กรรมการสอบ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบ ขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยและประสานงานใน การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ตลอดช่วงระยะเวลาการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายสุวรรณ ภาณี ผู้อำนวยการชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนบ้านแสงโสม นายวรพงศ์ ศิริถาวรวงศ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบุรีรัมย์ พิตยาคม และนางพิมพ์ภา ปะนัดเด ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสำโรง ที่กรุณาเป็น ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนายเกษม ปาประโคน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ และคณะครู ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการทดลองใช้และเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนางสุรินทร เกื้อประโคน ที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านทุนในการทำ วิจัย และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาและตอบแทน พระคุณบิดา มารดา คุณครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทั้งปวงแก่ผู้วิจัย

ประเสริฐ เกื้อประโคน

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพประกอบ	ด
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	11
แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	15
หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ.....	19
แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา.....	26
วิธีการฝึกอบรมลูกเสือ – เนตรนารี.....	29
ประวัติความเป็นมาของลูกเสือ.....	34
หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา.....	36
แผนการจัดการเรียนรู้.....	44
การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม.....	49
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	55
ดัชนีประสิทธิผล.....	58
ความพึงพอใจ.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
งานวิจัยในประเทศ.....	62
งานวิจัยต่างประเทศ.....	66
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	94
สมมติฐานของการวิจัย.....	95
วิธีดำเนินการวิจัย.....	95
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	95
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	103
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	103
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	104
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก.....	115
หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	116
ภาคผนวก ข.....	122
แผนการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา.....	123
ภาคผนวก ค.....	142
เอกสารประกอบการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก.....	143
ภาคผนวก ง.....	173
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	174

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก จ.....	180
แบบสอบถามความพึงพอใจ.....	181
ภาคผนวก ฉ.....	183
แบบประเมินคุณภาพเอกสารประกอบการเรียนรู้.....	184
ผลการประเมินคุณภาพเอกสารประกอบการเรียนรู้.....	186
แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้.....	187
ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้.....	189
แบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบ.....	190
ผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบ.....	208
แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	211
ผลการประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	213
ภาคผนวก ช.....	215
ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	216
ภาคผนวก ซ.....	221
ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ (1 : 10).....	222
ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ (1 : 100).....	223
ภาคผนวก ฅ.....	225
ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนระหว่างการเรียน.....	226
ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของคะแนนสอบหลังการเรียน.....	228
คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน.....	229
คะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน.....	231
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	235

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 แบบแผนการวิจัย.....	78
3.2 กำหนดการสอน โดยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	79
4.1 ประสิทธิภาพของกระบวนการจากการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	88
4.2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน.....	89
4.3 ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	90
4.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน.....	90
4.5 ผลรวมคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	91
4.6 ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	92

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 เครื่องหมายลูกเสือตรี.....	20
2.2 เครื่องหมายลูกเสือโท.....	21
2.3 เครื่องหมายลูกเสือเอก.....	23

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านวัตถุ แต่เกิดความเสื่อมทางด้านจิตใจ ค่านิยมและสังคมที่แสดงถึงความเสื่อมทางจิตใจอย่างเห็นได้ชัดเจนมีอยู่หลายประการ เช่น นิยมวัตถุ นิยมความหรูหราฟุ่มเฟือย เกิดการแข่งขันเอาใจเอาเปรียบ โดยไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม จนก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว ปัญหาทางสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 2) ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลถึงเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันที่สะท้อนพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาในลักษณะทำลายศีลธรรม นับตั้งแต่การเสพยาเสพติดตลอดจนถึงสิ่งมอมเมาทั้งหลาย ตามมาด้วยการก่ออาชญากรรม การมั่วสุมเสพกามารมณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นไปเรื่อย ๆ จึงจำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว แนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ปัญหาดังกล่าวลดลงหรือหมดไป ก็คือ การปลูกฝังเยาวชนให้เป็นผู้มีศีลธรรมในตนเอง มีระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย (สถาบันพระปกเกล้า. 2552 : 50)

การศึกษาถือว่าเป็นกระบวนการทางสังคมที่มีขึ้นเพื่อถ่ายทอด และเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมให้แก่เยาวชนได้ การศึกษาช่วยสอนให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถ และขณะเดียวกันก็ช่วยให้เยาวชนเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม รู้จักประเพณีและปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างถูกต้อง มีความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐานที่ยึดเหนี่ยวของจิตใจ หากให้การศึกษแก่เยาวชนที่ครบถ้วนและเหมาะสมแล้ว บ้านเมืองก็จะมีแต่เยาวชนที่มีคุณภาพ สามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า ความเป็นปึกแผ่น และความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติได้

จากหลักการและจุดหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้า การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3-21) พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาค้นคว้าและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานคือการมี

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ชีวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4) การมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย การมีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ชีวคัมในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางสังคมได้นั้น นอกจากการศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ แล้วการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเน้นเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ในการปลูกฝังเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบ เสียสละบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 20)

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการลูกเสือ เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ จึงได้ประกาศนโยบายด้านกิจการลูกเสือโดยให้ทุกสถานศึกษาที่จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดให้วิชาลูกเสือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ให้มีเวลาเรียนอย่างน้อย 1 ชั่วโมง / สัปดาห์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 65) เพราะเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อการอบรมนักเรียนให้พัฒนาตนเองและรู้จักการเสียสละ เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2551 (ราชกิจจานุเบกษา. 2551 : 93) ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้ 1) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและ

พึ่งตนเอง 2) ให้ข้อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ 4) ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม 5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศชาติ (ราชกิจจานุเบกษา. 2551 : 93)

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้ เป็นคนดีมีความสามารถ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของบ้านเมืองและสังคมโลก กิจกรรม ลูกเสือไทยเป็นพระราชมรดกอันล้ำค่าที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว องค์พระราชบิดา แห่งลูกเสือไทยมอบไว้แก่เยาวชนของชาติไทย ซึ่งรัฐบาลไทยทุกยุคทุกสมัยได้ยึดถือเป็นนโยบาย สำคัญที่จะส่งเสริมให้นักเรียนในทุกระดับเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เพราะกิจกรรมลูกเสือเป็น กิจกรรมที่ตอบสนองตามความต้องการตามวัยของเยาวชน สามารถพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี ของชาติ เป็นพลังสำคัญในการรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญมั่นคง คังพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ประทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือ-เนตรนารี ในพิธี ปฏิญาณตนและสวนสนาม เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ วันที่ 1 กรกฎาคม 2526 ใจความตอนหนึ่งว่า

การฝึกอบรมของลูกเสือและเนตรนารี ไม่ว่าจะป็นรุ่นใด ประเภทใด ย่อมช่วยให้ ผู้ได้รับการฝึกเกิดความรู้อาจสามารถเป็นพิเศษขึ้นอย่างหลาย อย่างน้อยก็ทำให้มี ระเบียบวินัย มีความสามัคคีและรู้จักหน้าที่สามสิ่งนี้สำคัญมาก มิใช่สิ่งที่จะนำมาพูดกัน เล่น ๆ หากแต่จำเป็นที่ทุกคนจะต้องนำมาประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจังและอย่างสม่ำเสมอ เพราะการถือระเบียบวินัยที่ดี สามัคคีกัน กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์และเกื้อกูลเรียกได้ ว่าเป็นความพร้อมเพรียงที่แท้จริงและยิ่งใหญ่ อันอาจบันดาลความสำเร็จความเป็น ปึกแผ่นมั่นคงและความก้าวหน้าให้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ ทั้งแก่ตนเองแก่ส่วนรวมตลอด ถึงประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2547 : 1)

ซึ่งสอดคล้องวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ความว่า “คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์แก่สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและ ความมั่นคงของประเทศชาติ” (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2540 : 15-16)

จากการศึกษาผลการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ใน โรงเรียนของกลุ่มงานวิชาการ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และ

กิจการนักเรียน (สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน. 2552 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลของการจัดกิจกรรมตามแนวทางพัฒนาลูกเสือในโรงเรียน คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมให้ทุกคนมีส่วนร่วมและจัดระบบการจัดการให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ในกลุ่มของผู้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ในการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรม (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2547 : ฎ) จะเห็นได้ว่า การลูกเสือเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งของการศึกษา เป็นวิชาการที่ใช้ฝึกอบรมนิสิตเด็กให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมสูง ส่งเสริมบุคลิกลักษณะที่ดี มีลักษณะเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ซึ่งก่อให้เกิดคุณธรรมในจิตใจ ไม่ได้เกิดขึ้นด้วยการศึกษาจากภายนอกเหมือนวิชาอื่น ๆ ทั่วไป วิชาต่าง ๆ ในระบบลูกเสือมาจากสิ่งที่เป็นธรรมชาติ นำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยไม่ให้เกิดอันตรายแก่ตัวเด็กและสังคม วิชาลูกเสือเน้นได้พยายามจัดเด็กให้เข้าใจระเบียบวินัยที่ละเอียดละน้อย เด็กจะได้รับความรู้และความสนุกสนานและเกิดความเพลิดเพลินโดยไม่รู้ตัววิชาการผจญภัยเป็นเนื้อหาหนึ่งในหลักสูตรลูกเสือสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความมุ่งหมายโดยทั่วไป เพื่อฝึกให้ลูกเสือ-เนตรนารี เป็นผู้มีความรู้ระเบียบวินัย ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความรู้จักกาลเทศะ ความรักในเกียรติยศศักดิ์ศรีแห่งตน ความรักหมู่คณะ และความรักชาติบ้านเมือง เพื่อให้เป็นทรัพยากรของมนุษย์อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาประเทศในทุกสาขา รวมทั้งมุ่งส่งเสริมให้เกิดความมานะอดทนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ (มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. 2546 : 75)

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ กองลูกเสือ-เนตรนารีโรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2555 มีลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ จำนวน 3 กอง จัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง วิชาการผจญภัย เป็นวิชาที่จะต้องนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการลูกเสือ-เนตรนารี เพราะในแต่ละปีโรงเรียนจะมีการจัดกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม ซึ่งลูกเสือ-เนตรนารีจะต้องมีทักษะความรู้ในเนื้อหาวิชาการผจญภัย เมื่อลูกเสือ-เนตรนารีสามัญได้เรียนรู้เรื่องการผจญภัยไปแล้ว พบปัญหาว่า ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการผจญภัย อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากลูกเสือ-เนตรนารีขาดความรู้ ทักษะและเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างยิ่ง และเพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญได้เรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แทนที่จะเป็นผู้รับการฝึกจากผู้กำกับอย่างเดียว ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

(ทิตานา แซมมณี. 2542 : 31) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถ เป็นผู้นำผู้ตามเป็นอย่างดี

กระบวนการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เอกสารประกอบการเรียนคือ สื่อ หรือหนังสือที่ให้ประโยชน์ในแง่ความรู้ ความคิด เนื้อหาที่ทั้งคำประพันธ์ร้อยแก้วและร้อยกรอง มี ภาพประกอบสดใสเพื่อโน้มน้าวจิตใจเด็กให้อยากอ่าน การเขียนเอกสารประกอบการเรียนไม่ จำเป็นต้องเป็นครูผู้สอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ครูผู้จัดทำที่สอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยก็สามารถจัดทำเอกสารประกอบการเรียนได้เช่นกัน (ถวัลย์ มาศจรูส และวรรณิ สมานสารกิจ. 2547 : 7) และการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ยังเป็นการทำ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างลึกซึ้งและมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพราะเอกสารประกอบการเรียนเป็น สื่อที่มีเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่ายมีรูปภาพสวยงาม เมื่อเรียนรู้แล้วนักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติตามได้ มีองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 112) ข้อดีของเอกสารประกอบการ เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลิน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ อยากรู้และรัก การอ่าน องค์ประกอบของเอกสารประกอบการเรียนที่ดี เนื้อหา ภาษา ภาพ และกิจกรรมต้อง เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การพัฒนาสื่อประเภทเอกสาร ประกอบการเรียนจะต้องมีการวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์เนื้อหา และทักษะที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ สร้างเอกสาร ทำการประเมินนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนามาก่อนนำไปใช้จริง ซึ่ง ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรวิชาลูกเสือ-เนตรนารีแล้วเห็นว่า ถ้าจะเรียนรู้วิชาลูกเสือ-เนตรนารีให้ ได้ผลดียิ่งขึ้นต่อผู้เรียน จำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรวิชาในรูปของเอกสารประกอบการเรียน เพื่อให้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาลูกเสือ-เนตรนารี สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด และให้ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สามารถให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหว ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและ ความสนใจของผู้เรียน และเป็นกิจกรรมที่ทำทลายสติปัญญาของผู้เรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ ความคิดได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ได้อย่างกว้างขวาง เป็นกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี (ทิตานา แซมมณี. 2548 : 17) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย ให้ผู้เรียนมีโอกาสเคลื่อนไหว ร่างกายเพื่อให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับรู้ข้อมูลและการเรียนรู้ ส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางกาย สติปัญญาและสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียน

สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและร่วมกันเรียนรู้ สามารถนำความรู้ที่ค้นพบไปใช้ได้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2551 : 81-87) ด้วยเหตุผลและความสำคัญของการจัดกิจกรรมและรูปแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญของการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาลูกเสือ รวมทั้งการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงดำเนินการพัฒนาเอกสารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ตามกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ให้ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงมีความตระหนักและมีความต้องการที่จะช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในขณะนี้ จึงได้จัดทำ “เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” เพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ตามความถนัดและความสนใจ และยังสามารถใช้เป็นกิจกรรมหลักในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับลูกเสือ-เนตรนารี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และสามารถนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงอย่างมีความหมายสำหรับผู้เรียน

2. นักเรียนได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกลุ่มสาระอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มประโคนชัย 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ โรงเรียนบ้านเกษตรสมบูรณ์ โรงเรียนบ้านชุมแสง และโรงเรียนบ้านบาตร รวมนักเรียน จำนวน 77 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ

การเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2.3 คำนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารี สามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. ระยะเวลาในการทำวิจัย

ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ใช้เวลาในการศึกษา

4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมจำนวน 12 ชั่วโมง ไม่รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นเนื้อหาวิชาลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 3 เรื่อง การผจญภัย มีเนื้อหาย่อยแบ่งเป็น 4 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 การเดินทางไกล จำนวน 3 ชั่วโมง

เล่มที่ 2 เข็มทิศ จำนวน 3 ชั่วโมง

เล่มที่ 3 แผนที่ จำนวน 3 ชั่วโมง

เล่มที่ 4 การเลือกทำงาน 2 อย่าง จำนวน 3 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ลูกเสือ หมายถึง นักเรียนชายโรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่สมัครเป็นลูกเสือ

เนตรนารี หมายถึง นักเรียนหญิงโรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่สมัครเป็นเนตรนารี

ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ หมายถึง นักเรียนชาย-หญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่สมัครเป็นลูกเสือ-เนตรนารี

ลูกเสือเอก หมายถึง นักเรียนชาย-หญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สมัครเป็นลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ผ่านการเรียนเนื้อหาวิชาลูกเสือในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 35 คน

เอกสารประกอบการเรียน หมายถึง สื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบไปด้วยเนื้อหาวิชาลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก หน่วยที่ 3 เรื่อง การผจญภัย มีจำนวน 4 เล่ม, แผนการสอน จำนวน 12 แผน ใบกิจกรรม สื่อ ฯลฯ เพื่อใช้ประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีที่ตนรับผิดชอบ

กระบวนการเรียนรู้แบบชิปปา หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นลูกเสือ-เนตรนารี เป็นสำคัญ ให้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ สร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ มีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมจะทำให้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ เกิดการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมดังนี้

1. การทบทวนความรู้เดิม หมายถึง การดึงเอาความรู้เดิมของลูกเสือ-เนตรนารี ในเรื่องที่จะเรียนเพื่อช่วยให้ลูกเสือ-เนตรนารีมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน
2. การแสวงหาความรู้ใหม่ หมายถึง การหาความรู้ใหม่ของลูกเสือ-เนตรนารี จากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งผู้สอนอาจจัดเตรียมมาให้หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญไปแสวงหา
3. การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลความรู้ใหม่และเชื่อมโยงกับความรู้เดิม หมายถึง ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูลความรู้ที่หามาได้ ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม
4. การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม หมายถึง ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ต้องอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนรวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่นและได้รับความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นด้วย
5. การสรุปและการจัดระเบียบความรู้ หมายถึง การสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่และจัดสิ่งที่ยังเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้อย่างได้งาย
6. การปฏิบัติและหรือการแสดงผลงาน หมายถึง การได้มีโอกาสแสดงผลงาน ช่วยคอกำหรือตรวจสอบความเข้าใจของตนและช่วยส่งเสริมให้ลูกเสือ-เนตรนารี ใช้ความคิดสร้างสรรค์หากมีการปฏิบัติ
7. การประยุกต์ใช้ความรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ลูกเสือ-เนตรนารี ได้นำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความสามารถในการแก้ปัญหา

ประสิทธิภาพ หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่า เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนในแต่ละกิจกรรมของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญทั้งหมด ที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้และการทำแบบทดสอบย่อยท้ายแผน ทดสอบปฏิบัติ โดยรวมคะแนนจากทุกแผน จำนวน 12 แผน

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญทั้งหมด ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่คำนวณได้จากการเปรียบเทียบอัตราความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน โดยการเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการประเมินด้านความรู้ จากการทดสอบก่อน และหลังการเรียน โดยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ดี ความรู้สึกพอใจชอบใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนและดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุความสำเร็จและจิตใจเป็นความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อได้รับความสำเร็จตามความต้องการ วัดโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ
4. แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา
5. วิธีการฝึกอบรมลูกเสือ – เนตรนารี
6. ประวัติความเป็นมาของลูกเสือ
7. หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ สามัญ
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA Model)
9. แผนการจัดการเรียนรู้
10. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม
11. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
12. ดัชนีประสิทธิผล
13. ความพึงพอใจในการเรียนรู้
14. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 14.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 14.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นเพื่อให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัด

การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3-21)

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้า การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

3. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาค้นคว้า และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และทักษะชีวิต

3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย

3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างมีระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงและพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

5.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

5.2 ซื่อสัตย์สุจริต

5.3 มีวินัย

5.4 ใฝ่เรียนรู้

5.5 อยู่อย่างพอเพียง

5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

5.7 รักความเป็นไทย

5.8 มีจิตสาธารณะ

6. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 ลักษณะดังนี้

6.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้าน

การเรียนรู้และอาชีพ สามารถปรับคนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

6.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

6.2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร

6.2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

6.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่นกิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม กิจกรรมลูกเสืออาสา เป็นต้น

จากรายละเอียดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้น เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความดี คุณภาพ ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีบทบาทที่สำคัญในการให้การศึกษา ซึ่งในการให้การศึกษา มิได้หมายถึงเฉพาะการให้วิชาความรู้เท่านั้น หากยังหมายถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมหนึ่งมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี)

ปัจจุบันกระบวนการลูกเสือถือเป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความให้เป็นปัญหาต่อสังคมและดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและสุขสบาย

กระบวนการลูกเสือ คือ กระบวนการพัฒนาเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรม ให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ หลักการ และวิธีการซึ่งลูกเสือโลกกำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 27-30)

1. หลักการ

กระบวนการลูกเสือนี้อาศัยหลักการสำคัญ ดังนี้

- 1.1 มีศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ
- 1.2 จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยกระส่งเสริมและสนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน นับแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ
- 1.3 เข้าร่วมในการพัฒนาสังคม ขอมอบและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งการยอมรับและให้ความเคารพในความถูกต้องและความเป็นธรรมต่อธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
- 1.4 มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 1.5 ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ

2. วัตถุประสงค์

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อพัฒนาทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

- 2.1 ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
- 2.2 ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 2.3 ให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสาธารณประโยชน์
- 2.4 ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
- 2.5 ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

3. ขอบข่าย

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์

เพื่อการอยู่ร่วมกัน ให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้เป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 3.1 ลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
- 3.2 ลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
- 3.3 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
- 3.4 ลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

4. แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี มีแนวทางการจัดกิจกรรมตามวิธีการลูกเสือ (Scout Method) ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

4.1 คำปฏิญาณและกฎ ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่ลูกเสือทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ กฎของลูกเสือมีไว้ให้ลูกเสือเป็นหลักในการปฏิบัติไม่ได้ “ห้าม” ทำ หรือ “บังคับ” ให้ทำ แต่ถ้า “ทำ” ก็จะทำให้เกิดผลดีแก่ตัวเองเป็นคนดี ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีเกียรติเชื่อถือได้

4.2 เรียนรู้จากการกระทำ เป็นการพัฒนาส่วนบุคคล ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของผลงานอยู่ที่การกระทำของตนเอง ทำให้มีความรู้ชัดเจน และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้ และท้าทายความสามารถของตนเอง

4.3 ระบบหมู่ เป็นรากฐานอันแท้จริงของการลูกเสือ เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้การใช้ประชาธิปไตยเบื้องต้น

4.4 การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวในการเป็นสมาชิกลูกเสือ-เนตรนารี ด้วยการใช้นิยามสัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพ การแสดงรหัส คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง เป็นต้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือแห่งโลก ซึ่งมีสมาชิกอยู่ทั่วโลกและเป็นองค์กรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในโลก

4.5 การศึกษาธรรมชาติ คือ สิ่งสำคัญอันดับหนึ่งในกิจกรรมลูกเสือ ธรรมชาติอันโปร่งโลดตามชนบท ป่าเขา ป่าละเมาะ และพุ่มไม้ เป็นที่ปรารถนาอย่างยิ่งในการไปทำกิจกรรมกับธรรมชาติ การปีนเขา ตั้งค่ายพักแรมในสุดสัปดาห์หรือตามวาระของการอยู่ค่ายพักแรมตามกฎระเบียบ ซึ่งเป็นที่ต้องการของเด็กทุกคน ถ้าขาดสิ่งนี้แล้ว ก็ไม่เรียกว่าใช้ชีวิต

แบบลูกเสือ

4.6 ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้เด็กทำต้องมีความก้าวหน้าและดึงดูดใจ สร้างให้เกิดความกระตือรือร้น อยากที่จะปฏิบัติกิจกรรม และวัตถุประสงค์ในการจัดแต่ละอย่างให้สัมพันธ์กับความหลากหลายในการพัฒนาตนเอง เกมการเล่นที่สนุก กิจกรรมการแข่งขันก็เป็นสิ่งดึงดูดใจและเป็นการจูงใจที่ดี

4.7 การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นผู้ชี้แนะหนทางที่ถูกต้องให้แก่เด็ก เพื่อให้เขาเกิดความมั่นใจในการที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใดลงไป ทั้งคู่มีความต้องการซึ่งกันและกัน เด็กก็ต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยชี้แนะ ผู้ใหญ่เองก็ต้องการนำพาให้ไปสู่หนทางที่ดี ให้ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและดีที่สุด จึงเป็นการร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

5. การประเมินกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกระบวนการทดสอบความสามารถ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งนอกจากพิจารณาความรู้ตามทฤษฎีแล้ว ต้องพิจารณาด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นทักษะและการปฏิบัติต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งแบ่งการประเมินผลเป็น 2 ส่วน คือ

5.1 กิจกรรมบังคับ เป็นการประเมินผลกิจกรรมตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนผ่านเกณฑ์การตัดสินใจเลื่อนขั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการประเมินผลตลอดภาคเรียน/ปี โดยวิธีการสังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรม การซักถาม การทดสอบภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่าน การปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

5.2 วิชาพิเศษ การประเมินผลวิชาพิเศษในแต่ละวิชา ใช้วิธีการทดสอบ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

สรุปได้ว่า แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนลูกเสือ-เนตรนารี มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน ให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้เป็นไปตามข้อบังคับของ

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีระดับประถมศึกษา

จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม
ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุข
และความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ
สามัญ
2. มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ปัญหา และทักษะใน
การทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกล้าหาญ อดทน เชื่อมมั่นในตนเอง มีระเบียบวินัย
มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

หลักสูตรลูกเสือสามัญ

ลูกเสือตรี มีหลักสูตรโดยย่อดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ
2. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ
3. กิจกรรมกลางแจ้ง
4. ระเบียบแถว

เมื่อสอบวิชาตามหลักสูตรลูกเสือตรีได้แล้ว จึงได้เข้าพิธีประจำกองและให้ได้รับ
การฝึกอบรมขั้นสูงต่อไปตามลำดับ

ลูกเสือโท มีหลักสูตรโดยย่อดังนี้

1. การรู้จักดูแลตนเอง
2. การรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น
3. การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ
4. ทักษะในวิชาลูกเสือ
5. งานอดิเรกและเรื่องที่สนใจ
6. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

7. ระเบียบแถว

ลูกเสือเอก มีหลักสูตรโดยย่อดังนี้

1. การฟังตนเอง
2. การบริการ
3. การผจญภัย
4. วิชาช่างของลูกเสือ
5. ระเบียบแถว

การสอบวิชาลูกเสือทุกชั้น ให้ผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้ดำเนินการสอบ การสอบวิชาลูกเสือตรี วิชาลูกเสือโท วิชาลูกเสือเอก ลูกเสือจะต้องสอบ วิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสำหรับแต่ละชั้นให้ได้ครบทุกวิชาเสียก่อนจึงจะเลื่อนชั้นได้ ลูกเสือสามัญอาจทำงาน และสมัครสอบเพื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในระยะเวลา 3 เดือน ก่อนที่จะเลื่อนจากกองลูกเสือสามัญไปอยู่กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ รายละเอียดของหลักสูตรมีดังนี้

ลูกเสือตรี

ลักษณะเครื่องหมาย

ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปโล่ ยาว 4 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือ แห่งชาติสีแดง แต่ไม่มีแถบคำขวัญ และมีคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง ติดที่กึ่งกลางกระเปาะเสื้อข้างซ้าย

ภาพประกอบ 2.1 เครื่องหมายลูกเสือตรี

หลักสูตร

1. ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ

แสดงว่ามีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขบวนการลูกเสือและการพัฒนาของกิจการ

ลูกเสือโลก

- 1.1 ประวัติสังเขปของเบเดน – โพลล์
- 1.2 พระราชประวัติสังเขปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 1.3 วิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก

- 1.4 การทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือซ้าย และคติพจน์ของลูกเสือ
2. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ
 - เข้าใจและยอมรับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ
3. กิจกรรมกลางแจ้ง
 - มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่หรือกองลูกเสือนอกสถานที่
4. ระเบียบแถว
 - 4.1 ทำมือเปล่า
 - 4.2 ทำถือไม้พลอง
 - 4.3 การใช้สัญญาณมือและนกหวีด
 - 4.4 การตั้งแถวและการเรียกแถว

ลูกเสือโท

ลักษณะเครื่องหมาย

ทำด้วยผ้าสีทึบ รูปไต ยาว 4.5 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง เนื้อกรอบสีแดง ในกรอบสีแดงมีคำว่า “เสด็จพ่อย่าเสด็จแม่” สีเหลือง ติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

ภาพประกอบ 2.2 เครื่องหมายลูกเสือโท

หลักสูตร

1. การรู้จักดูแลตนเอง
 - 1.1 บรรจุสิ่งของต่างๆลงในเครื่องหลัง สำหรับการไปอยู่ค่ายพักแรมปลายสัปดาห์
 - 1.2 เตรียมเครื่องป้องกันพยาบาลเป็นส่วนตัวสำหรับการเดินทางไกล
 - 1.3 ก่อไฟ ปิ้งเครื่องคัมร้อน ปิ้งอาหารง่ายๆ นอกสถานที่
 - 1.4 กางเต็นท์สำหรับพักแรมในการเดินทางไกล
 - 1.5 ออกไปอยู่ค่ายพักแรมอย่างน้อยหนึ่งคืน
2. การช่วยเหลือผู้อื่น
 - 2.1 รู้จักวิธีปฏิบัติต่อบาดแผล แผลงสัตว์กัดต่อย แคนเดา ไฟลวก น้ำร้อนลวก และการเป็นลม

2.2 แสดงความสามารถในการชี้ทางให้แก่คนต่างถิ่น และมีความรู้พอสมควรเกี่ยวกับบริการขนส่งสาธารณะของท้องถิ่น สถานที่น่าสนใจหรือสำคัญของท้องถิ่น รวมทั้งตำบลที่อยู่ของแพทย์ สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง สถานที่ตั้งโทรศัพท์สาธารณะ และสถานที่ราชการต่างๆ

3. การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ

3.1 รู้ทิศทาง 8 ทิศ รู้วิธีวางแผนที่ให้ถูกทิศทางและรู้จักการใช้เข็มทิศ

3.2 แสดงว่าเข้าใจในเรื่องมาตราส่วน และเครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้กันเป็นธรรมเนียมในการทำแผนที่ โดยอธิบายประกอบเส้นทางระยะสั้นๆ ที่กำหนดให้ตามแผนที่

3.3 เดินทางไกลไปกลับระยะทาง 10 กม. กับเพื่อนคนหนึ่งซึ่งมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน และเมื่อกลับมาแล้ว ให้รายงานต่อผู้กำกับลูกเสือด้วยวาจา ถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กระทำสำเร็จในระหว่างการเดินทาง (เช่น สเก็ชภาพ หรือได้รับความรู้พิเศษเกี่ยวกับสถานที่ บางแห่งหรือบุคคล)

3.4 แสดงว่ารู้จัก และเข้าใจกฎจราจรตลอดจนเครื่องหมายที่ใช้ในการจราจร

3.5 ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับต่างประเทศ 1 ประเทศ หาทางที่น่าสนใจในการที่จะเดินทางไปยังประเทศนั้น และเล่าให้ลูกเสือในหมู่ของตนทราบถึงสิ่งสำคัญต่างๆ ที่หวังว่าจะได้พบเห็นที่นั่น

4. ทักษะในทางวิชาลูกเสือ

4.1 อธิบายถึงวิธีใช้ และเก็บรักษามีดและขวาน ใช้มีดเหลาไม้ให้เป็นสมอบกสำหรับขึงเต็นท์ หรือให้เป็นเครื่องมือใช้อื่นๆ และใช้ขวานสำหรับผ่าไม้เพื่อเตรียมก่อไฟ

4.2 แสดงวิธีผูกเงื่อน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการอยู่ค่ายพักแรมหรือบนเรือ คือ
ก. ผูกเงื่อนด้วยเชือกเส้นเดียวหรือสองเส้นที่มีขนาดเดียวกัน (Knots) เช่น เงื่อนประมง เงื่อนผูกกร่น เงื่อนผูกคนลาก

ข. ผูกเงื่อนด้วยเชือกที่มีขนาดต่างกัน (Bends) เช่น เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนขัดสมาธิ 2 ชั้น

ค. ผูกเงื่อนด้วยเชือกกับวัสดุอย่างหนึ่งอย่างใด (Hitches) เช่น เงื่อนผูกขง เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนผูกรั้ง

ง. ผูกแน่น (Lashing) เช่น ผูกประกบ ผูกทแยง ผูกกากบาท สำหรับเงื่อน ตามข้อ ก - ข - ค อย่างละเงื่อนและ ตามข้อ ง. ทั้ง 3 เงื่อน

4.3 แสดงว่ามีความรู้ทั่วไปและสนใจลักษณะ และสัญญาณเกี่ยวกับกาลอากาศ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน

5. งานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ

แสดงให้เห็นหมู่หรือกองลูกเสือของตนเห็นว่า คนมีทักษะหรือสมรรถภาพพอสมควรในงานอดิเรก หรือเรื่องที่น่าสนใจส่วนตัว เช่น การขี่รถจักรยาน การว่ายน้ำ ธรรมชาติศึกษา เรื่องราวเกี่ยวกับกาลอวกาศ การรู้จักชนิดของเครื่องบิน ดาว การขี่ม้า การทำหุ่นจำลอง การสานตะกร้า การสะสมแสตมป์ วรรณคดี การวาดภาพ การตกแต่งบ้าน การสร้างเครื่องรับวิทยุ การทำเครื่องมือ เช่น ประติมากรรม หน้าต่าง และบันได สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น เรื่องที่น่าสนใจและงานอย่างอื่นยังมีอีกมาก

6. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

สนทนากับนายหมู่ของตนเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าของตนในเรื่องวิชาลูกเสือ ตลอดจนการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ กับวางแผนเพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนในอนาคตด้วย

7. ระเบียบแถว

ทบทวนท่าฝึกต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาลูกเสือตรี และปฏิบัติตามหนังสือคู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ลูกเสือเอก

ลักษณะเครื่องหมาย

ทำด้วยผ้าสีทึบ รูปไข่ ยาว 5 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีแดงและมีคำว่า "ลูกเสือ" สีเหลือง ติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

ภาพประกอบ 2.3 เครื่องหมายลูกเสือเอก

หลักสูตร

1. การพึ่งตนเอง

- 1.1 นับแต่เช้าเป็นลูกเสือสามัญ ใค้อยู่ค่ายพักแรมแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 12 คืน
- 1.2 ว่ายน้ำได้ระยะทาง 45 เมตร (ผู้อำนวยการกอง กองลูกเสือ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดหรือ ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี อาจอนุมัติให้สอบวิชาอย่างอื่นแทนได้)
- 1.3 เข้าใจถึงการรักษาตัว ซึ่งจำเป็นต้องกระทำรวมทั้ง ความรู้เกี่ยวกับการที่ต้องทราบคร่า จากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ สาเหตุของการป่วยเจ็บ การป้องกันอาการ

และการรักษาอย่างทันทีทันใด ก่อนที่จะเริ่มประกอบกิจกรรม ซึ่งมีการผจญภัย เช่น การเล่นเรือใบ การเดินข้ามเนินเขา และการสำรวจถ้ำ เป็นต้น

1.4 รู้จักใช้ คู่มือรักษา และระมัดระวังอันตราย อันเนื่องจากการนำสิ่งต่อไปนี้ไปใช้

1.4.1 ตะเกียงและเตาสมัยใหม่

1.4.2 ตะเกียงและเตาที่ใช้สุบ เช่น ตะเกียงเจ้าพายุ และเตาฟู่

1.4.3 การใช้ไฟฟ้าหรือเครื่องมือที่ต้องใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน เช่น พัดลม เตาไรด์ เต่าไฟฟ้า ตู้เย็น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

1.5 ทำเรื่องต่อไปนี้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ

1.5.1 รู้วิธีพิจารณา ในเมื่อจะเลือกสถานที่ตั้งค่ายพักแรมและทำรายการอาหาร (รวมทั้งปริมาณ) สำหรับการอยู่ค่ายพักแรมสองคน ในวันหยุดปลายสัปดาห์

1.5.2 ปรงอาหาร 2 อย่าง สำหรับคน 2 คน

2. การบริการ

2.1 สามารถให้คำชี้แจงอย่างชัดเจนและสั้น ในเมื่อติดต่อขอความช่วยเหลือจากรถพยาบาล ตำรวจ หรือสถานีดับเพลิง กับรู้จักว่าควรปฏิบัติอย่างไรในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินอย่างอื่นรวมทั้งการช่วยเหลือเนื่องจากไฟไหม้ การจมน้ำ การถูกไฟฟ้าช็อต และแก๊สรั่ว

2.2 รู้จักการปฐมพยาบาล สำหรับกรณีเลือดออกภายนอกและอาการช็อค รู้วิธีที่ถูกต้องในการช่วยให้คนหายใจ และรู้ถึงอันตรายต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับรถเคลื่อนย้ายคนเจ็บ ตลอดจนรู้จักการนำผู้ป่วยเจ็บส่งโรงพยาบาล

2.3 ให้บริการบางอย่าง ภายในหรือนอกวงการลูกเสือ ด้วยความสมัครใจ โดยทำงานที่มีคุณค่าอย่างน้อยเป็นเวลา 3 ชั่วโมง หรือโดยการให้บริการอย่างสม่ำเสมอรวมเป็นเวลา 3 ชั่วโมง

3. การผจญภัย

3.1 เดินทางไกลด้วยเท้าหรือโดยทางเรือด้วยความสามารถของตนเอง เป็นระยะทาง 20 กม. หรือโดยรถจักรยาน เป็นระยะทาง 80 กม. และไปอยู่ค่ายพักแรมค้างคืนกับลูกเสือสามัญคนหนึ่ง ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน แล้วบันทึกรายงานการเดินทางโดยย่อ และกล่าวถึงสิ่งที่น่าสนใจ

3.2 ใช้เข็มทิศในที่กลางแจ้ง เพื่อทำแบบฝึกหัดง่าย ๆ เกี่ยวกับการหาทิศ

3.3 อธิบายระบบเส้นชั้นความสูง (Contour System) กับสามารถแจ้ง

และหาตำแหน่งที่ตั้ง โดยอาศัยระบบพิกัดกริด (Grid Reference) ในแผนที่ของกรมแผนที่ทหารได้

3.4 เลือกทำงานต่อไปนี้อย่างสำเร็จ 2 อย่าง

ก. เข้าร่วมกับหมู่หรือกองลูกเสือของตนในกิจกรรมกลางแจ้งโดยร่วมกับลูกเสือหมู่หนึ่งจากกองอื่น เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การเดินทางไกล การเล่นในที่กว้าง หรือการเดินทางสำรวจ

ข. เดินทางตามลำพังหรือกับเพื่อนคนหนึ่งที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันไปยังสถานที่ที่น่าสนใจหรือ เดินทางไกลระยะทางไม่น้อยกว่า 40 กม. และรายงานด้วยวาจาโดยย่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้น

ค. พายเรือนั่งคนเดียว เป็นระยะทาง 1,600 เมตร หรือทำการเล่นเรือใบขนาดเล็ก รอบระยะทางรูปสามเหลี่ยม หรือมีความเข้าใจในระบบการผูกเชือกพันหลักให้แน่น (The Belay System) และไต่ลงตามเส้นเชือกจากที่สูง (Abseil) ระยะ 9 เมตร โดยถูกต้องตามวิธี

ง. ในขณะที่ไปอยู่ค่ายพักแรมในต่างประเทศให้ใช้เวลา 1 วัน กับหมู่ของตนหรือกับลูกเสืออีกคนหนึ่ง จากกองลูกเสือของตน หรือกองลูกเสือในท้องถิ่น เพื่อสำรวจตำบลหรือหมู่บ้านในท้องถิ่น เมื่อกลับมาแล้วให้รายงานด้วยวาจาว่าได้ทำอะไร เห็นอะไร พบกับใคร และมีอะไรบ้างที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตในท้องถิ่น

4. วิชาการของลูกเสือ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2547 : 3-18) ได้อธิบายถึงวิชาการลูกเสือไว้ดังนี้

4.1 ทำโครงการบุกเบิก 1 โครงการให้สำเร็จ โดยใช้การผูกแน่น (Lashings) ที่แตกต่างกันอย่างน้อยที่สุด 2 วิธี และ/หรือ ใช้รอกประกอบเชือก (Blocks and Tackle) เรื่องนี้โดยปกติควรจะทำเป็นโครงการของหมู่

4.2 แสดงวิธีผูกเงื่อนต่างๆ 3 อย่าง ที่มีประโยชน์สำหรับช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในอันตราย เช่น เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนบ่วงสายธนูสองชั้น เงื่อนบ่วงสายธนูสามชั้น เงื่อนเก้าอี้ และวิธีผูกเชือกพันหลักให้แน่น (Belay Procedure) ที่ถูกต้อง

4.3 ปรุงอาหารแบบชาวป่า และกินอาหารนั้นกับทำที่พักแรมชั่วคราว และนอนค้างคืนในที่พักแรมนั้น

4.4 รู้จักกฎแห่งความปลอดภัยของการใช้ขวาน และรู้จักวิธีเก็บรักษาเลื่อยและขวาน กับใช้เลื่อยและขวานสำหรับโค่นต้นไม้ ริดกิ่งไม้ หรือตัดไม้เนื้ออ่อน

4.5 เลือกทำงานต่อไปนี้อย่างสำเร็จ 2 อย่าง

ก. จัดทำอนุทินธรรมชาติ เกี่ยวกับนกหรือสัตว์เลี้ยง หรือทำการสะสม

ตัวอย่างใบไม้และดอกไม้ เป็นเวลาอย่างน้อย 1 เดือน

ข. จัดทำสถิติกาลอากาศประจำวันอย่างง่าย ๆ เป็นเวลา 1 เดือน หรือจัดทำสมุดหมายเหตุรายวันของหมู่ลูกเสือเป็นเวลา 2 เดือน

ค. ไปเยือนอาคารหรือสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของท้องถิ่น และเขียนรายงานสังเขป บรรยายถึงประวัติและวัตถุประสงค์ของอาคาร หรือสถานที่นั้น หรือสำรวจบริเวณเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในละแวกบ้านของตน เช่น บริเวณสองฝั่งแม่น้ำหรือลำคลองระยะทาง 800 เมตร และทำแผนผังขนาดใหญ่แสดงสิ่งต่างๆ ในบริเวณนั้น

ง. ได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญอย่างน้อย 2 เครื่องหมาย

จ. แสดงว่า ตระหนักในความจำเป็นของการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยมีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ 1 โครงการ อย่างจริงจัง

4.6 อภิปรายกับผู้กำกับลูกเสือของตนในเรื่องต่อไปนี้

ก. ความเข้าใจของตน เกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

ข. การฝึกอบรมวิชาลูกเสือของตนในอนาคตและการสมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญ

รุ่นใหญ่

ค. ความหมายในทางปฏิบัติของความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก

5. ระเบียบแถว

5.1 ทบทวนท่าฝึกต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชา ลูกเสือ ศรี โท

5.2 การเดินสวนสนาม

แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบภาพ แยก)

1.1 เปิด - ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม

1.2 ชักธงขึ้น - เมื่อลูกเสือเข้าแถวเรียบร้อยแล้วผู้กำกับสั่งลูกเสือ “กอง-ตรง” แล้วลูกเสือที่เป็นหมู่บริการ หรือทำหน้าที่เป็นบริการ 2 คน เข้าไปชักธง (ให้ปฏิบัติดังเช่นการชักธงเปิดกองลูกเสือสำรอง) แต่ถ้าลูกเสือมีพลองก็ให้เปลี่ยนคำสั่งที่ว่า “กอง-วันทพหัตถ์เป็น “กอง-วันทพห - วุธ” และคำว่า “มือลง” เป็น “เรียบ-อาวุธ”

1.3 สวดมนต์-ลคมือลง (หรือเรียบอาวุธ) แล้วทุกคนอยู่ในท่าตรงแล้วถอดหมวกเตรียมตัวสวดมนต์

หมู่บริการนำสวดมนต์ แต่ถ้าลูกเสือมีพลอง ให้ยกพลองมาวางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง พลองส่วนบนพิงแขนซ้าย ซึ่งถือเป็นมุมจารจรรับอยู่แล้ว

1.4 สงบนิ่ง-เมื่อสวดมนต์จบแล้ว ทุกคนสงบนิ่ง

1.5 ตรวจ-การตรวจให้ปฏิบัติดังเช่นการเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง แต่ถ้าลูกเสือมีพลองให้สั่งทำวันทยาขุร แล้วนายหมู่ก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว เมื่อรายงานว่า "หมู่....พร้อมที่จะรับตรวจแล้ว" ให้ถอยหลังเข้าที่แล้วตั้ง "เรียบอาวุธ" และลูกเสือทุกคนยังคงอยู่ในท่าตรวจเสร็จจากตรวจแล้ว ให้นายหมู่ตั้ง "วันทยาขุร" อีกครั้ง และ "เรียบอาวุธ" จากนั้นให้นายหมู่สั่งพัก

2. เกมหรือเพลง เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนปฏิบัติกิจกรรม อาจใช้ข้อใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นจะต้องสอดคล้องหรือสัมพันธ์กับเนื้อหาเสมอไป

3. การปฏิบัติกิจกรรม เน้นการปฏิบัติเป็นฐาน โดยใช้ระบบหมู่ เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการควบคุมดูแล ตรวจสอบและให้คำแนะนำ แก่ใจ

4. การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ควรเน้นเรื่องง่าย ๆ และสรุปให้ลูกเสือเข้าใจว่ามีประโยชน์อย่างไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ สุจริต ความเสียสละ ความกล้าหาญอดทน ฯลฯ

5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แก้วใจ ชักธงลง เลิก)

5.1 ปิด - ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม

5.2 นัดหมาย-ผู้กำกับนัดหมายการเรียนการสอนในการเปิดประชุมกองครั้งต่อไป

5.3 ตรวจ-การตรวจให้ปฏิบัติดังเช่นการปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง แต่ถ้าลูกเสือมีพลองให้สั่งทำวันทยาขุร แล้วนายหมู่ก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว เมื่อรายงานว่า "หมู่....พร้อมที่จะรับตรวจแล้ว" ให้ถอยหลังเข้าที่แล้วตั้ง "เรียบอาวุธ" และลูกเสือทุกคนยังคงอยู่ในท่าตรวจเสร็จจากตรวจแล้ว ให้นายหมู่ตั้ง "วันทยาขุร" อีกครั้ง และ "เรียบอาวุธ" จากนั้นให้นายหมู่สั่งพัก

5.4 ผู้กำกับสั่งลูกเสือ "แถวตรง พัก" ลูกเสือหย่อนเข่าขวาแล้วแก้วใจเครื่องแบบให้เรียบร้อย เสร็จแล้วผู้กำกับตั้ง "กองตรง"

5.5 ชักธงลง – เมื่อลูกเสือเข้าแถวเรียบร้อยแล้วผู้กำกับสั่งลูกเสือ “กอง-ตรง” แล้วลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่เป็นบริการ 2 คน เข้าไปชักธง (ให้ปฏิบัติดังเช่นการชักธงปิดกองลูกเสือสำรอง) แต่ถ้าลูกเสือมีพลองก็ให้เปลี่ยนคำสั่งที่ว่า “กอง-วันทยหัตถ์เป็น “กอง-วันทยา-วุธ” และคำว่า “มือลง” เป็น “เรียบ-อาวุธ”

การวัดและประเมินผล กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี มี 2 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมบังคับ เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด และมีการวัดและประเมินผลตลอดภาคเรียน ดังนี้

1.1 สังเกต

1.1.1 ความสนใจ

1.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรม

1.1.3 การซักถาม

1.1.4 การทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

1.2 วิชาพิเศษ เป็นการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชา โดยการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และใช้เกณฑ์การประเมินผล ดังนี้

1.2.1 ผ่าน (ผ)

1.2.2 ไม่ผ่าน (มผ)

1.2.3 สรุป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี) เป็นกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทางกาย สติปัญญาจิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ ซึ่งการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนในการฝึกตามลำดับ คือเปิดประชุมกอง ดำเนินการตามกระบวนการลูกเสือ และจัดกิจกรรม โดยให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน โดยเน้นระบบหมู่ สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนั้น ๆ และการปิดประชุมกองทุกครั้งที่มีการฝึกอบรมลูกเสือ ส่วนด้านเนื้อหาวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตร

วิธีการฝึกอบรมลูกเสือ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ-เนตรนารี) มีวิธีการฝึกอบรมหลายวิธี ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย สภาพเนื้อหาวิชา ปัญหา สิ่งแวดล้อม และทฤษฎี ที่สนับสนุนการฝึกอบรมนั้น ซึ่งสำนักงานลูกเสือโลก (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. 2551 : 138) ได้เสนอวิธีการฝึกอบรมลูกเสือ 10 วิธี ดังนี้

1. การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

เป็นวิธีการฝึกอบรมอย่างหนึ่งที่สมาชิกภายในกลุ่มมีโอกาสทัดเทียมกันในการแสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปราย ได้ตอบกันเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ถูกกำหนดให้ เพื่อแสวงหาข้อยุติของเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การอภิปรายกลุ่มจะต้องอยู่ภายใต้ภาวะของผู้นำกลุ่ม การอภิปรายกลุ่มมีลักษณะเด่นคือ

1.1 เป็นวิธีการทางประชาธิปไตย

1.2 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เดิมของสมาชิก เป็นแนวทางของการสร้างสรรค์การเรียนรู้ซึ่งกันและกันยิ่งขึ้น

1.3 สถานการณ์ในการอภิปรายกลุ่ม เป็นการเสริมสร้างการใช้ความคิดอย่างรอบคอบที่สุด

วิธีการนี้จะ ได้ผลดีต้องอาศัยความเข้าใจตามหลักการดังกล่าว ประกอบกับความชำนาญของผู้นำกลุ่มในการอภิปรายด้วย

2. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz Group)

การประชุมกลุ่มย่อย เป็นการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างไม่เป็นทางการหรือมีพิธีการมากนัก หัวข้อการพิจารณาก็เป็นหัวข้อเล็ก ๆ หรือปัญหาง่าย ๆ การประชุมกลุ่มย่อยนี้ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ไม่ยอมแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ได้มีโอกาสและมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมมากขึ้น การประชุมกลุ่มย่อยมีข้อดีและข้อจำกัดหลายประการดังนี้

2.1 เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้ประชุมอภิปราย ทำให้บรรยากาศเป็นกันเองและการอภิปรายจะได้แนวความคิดที่หลากหลาย

2.2 วิธีการนี้ช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการพิจารณาต่าง ๆ ช่วยจัดข้อขัดแย้งระหว่างสมาชิก นอกจากเป็นการส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมสร้างสรรค์แนวความคิดใหม่ ๆ ภายในเวลาอันจำกัดด้วย

2.3 เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะอีกวิธีหนึ่งที่กิจการลูกเสือต้องการ

2.4 การให้ความรู้ใหม่ ๆ วิธีการนี้อาจไม่ได้รับผลสำเร็จเท่าที่ควร สำหรับ

กิจการลูกเสือนั้น การทำงานระบบกลุ่ม (Working Groups) จะให้โอกาสและสัมฤทธิ์ผลได้ดีกว่า

3. การบรรยาย (Lecture)

การบรรยาย คือ การถ่ายทอดความรู้โดยการพูด ซึ่งอาจมีหุ่นจำลอง ของจริง หรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบได้ รวมทั้งอาจแสดงท่าทางประกอบคำพูดให้ผู้ฟังเกิดมโนภาพ คล้อยตามด้วยก็ได้ การบรรยายเป็นวิธีการที่ดีและสำคัญมาก ใช้กันอย่างแพร่หลาย สามารถใช้กับคนจำนวนมาก ๆ ได้และประหยัดเวลา วิธีการสอนแบบบรรยายแม้จะเป็นวิธีการที่ดี ก็ยังมีผลเสียหรือข้อจำกัดอยู่บ้าง ดังนี้

3.1 ข้อดี

- 3.1.1 การบรรยายช่วยกล่าวเนื้อหาได้มาก ในระยะเวลาที่กำหนด
- 3.1.2 เนื้อหาวิชาตรงตามจุดประสงค์
- 3.1.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเตรียมตัวซักถามล่วงหน้าได้
- 3.1.4 เหมาะกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมมาก ๆ
- 3.1.5 ผู้บรรยายที่ดีจะมีส่วนกระตุ้นความสนใจได้มาก

3.2 ข้อเสีย

- 3.2.1 การบรรยายเป็นสื่อทางเดียว ซึ่งมีข้อจำกัดมากมาย
- 3.2.2 ผู้ฟังอาจเบื่อหน่ายเพราะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและซักถาม
- 3.2.3 ไม่เหมาะกับเรื่องที่มีข้อขัดแย้งหรือการฝึกทักษะ แต่เป็นการเพิ่มพูน

ความรู้ได้เป็นอย่างดี

4. การระดมสมอง (Brainstorming)

การระดมสมองเป็นเทคนิคการสอนที่เปิดโอกาสให้ทุกคนภายในกลุ่มเสนอความคิดอย่างเสรี เพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด โดยปราศจากข้อจำกัดหรือกฎเกณฑ์ใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีการอภิปรายหรือประเมินผลความคิดเห็นนั้นในระหว่างการเสนอความคิด ซึ่งการระดมสมองมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดหลายประการดังนี้

- 4.1 เป็นการสร้างงานในระบบกลุ่ม
- 4.2 เปิดโอกาสสมาชิกให้ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4.3 ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่และสร้างสรรค์แนวทางแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น
- 4.4 เร้าความสนใจของสมาชิกและไม่สิ้นเปลือง
- 4.5 ข้อเสนอแนะมาก อาจมีคุณค่าน้อย
- 4.6 ถูกจำกัดเรื่องขนาดของกลุ่มเวลา

4.7 ไม่สามารถพิจารณาปัญหาที่กว้างขวางมากนัก

5. การสาธิต (Demonstration)

การสาธิต คือ การแสดงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์ตรง โดยปกติในการฝึกอบรม การสาธิตจะช่วยเสริมสร้างทักษะในวิชาการลูกเสือได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

- 5.1 ขั้นตอนการทดลองหรือแสดง สามารถยืดหยุ่นได้ ซึ่งบางขั้นตอนจำเป็นต้องกระทำอย่างละเอียด หรือทำซ้ำอีกก็ได้
- 5.2 วิธีการนี้ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการฝึกอบรมได้ดี
- 5.3 ต้องมีการเตรียมการสาธิตและซักซ้อมให้เกิดความชำนาญ
- 5.4 ต้องมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มิฉะนั้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมอาจเข้าใจคลาดเคลื่อน
- 5.5 เหมาะสมกับกิจกรรมหรือเนื้อหาบางอย่างเท่านั้น ไม่อาจใช้ได้ทุกเนื้อหา

6. ระบบฐานหรือการสอนแบบฐาน (Base Method)

วิธีการสอนแบบฐาน เป็นวิธีการสอนที่นิยมใช้กันมากในการฝึกอบรมลูกเสือ ผู้สอนต้องมีความเข้าใจในจุดหมายของวิธีการสอนแบบนี้เป็นอย่างดี วิธีการสอนแบบฐานนี้จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดทักษะและให้ความรู้เป็นสำคัญมากกว่าการเปลี่ยนทัศนคติ วิธีการฝึกอบรมระบบฐานมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

- 6.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนเรียนรู้โดยการได้รับประสบการณ์ตรง
- 6.2 ต้องจัดฐานให้เสร็จสมบูรณ์ มีความพร้อมก่อนการฝึกอบรม
- 6.3 ครูผู้สอนประจำฐานต้องเป็นบุคลากรที่มีความชำนาญในแต่ละด้านในงานของฐานอย่างแท้จริง
- 6.4 อุปกรณ์การฝึกอบรมในแต่ละฐานจะต้องมีให้ครบสมบูรณ์และมีคุณภาพ
- 6.5 การดำเนินการสอนในแต่ละฐานการฝึกอบรม จะต้องดำเนินการฝึกอบรมด้วยวิธีการสอนที่ดี ต้องง่ายอย่างมีเหตุผล ปฏิบัติและวัดผลได้
- 6.6 ควรใช้เวลาในการฝึกอบรมในแต่ละฐานอย่างเหมาะสมและเท่า ๆ กัน

7. การสวมบทบาท (Role Playing)

การสวมบทบาทเป็นเทคนิควิธีสอนที่สามารถนำไปใช้สอนวิชาต่าง ๆ ได้หลายวิชา เช่น วิชาคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ ซึ่งในการสอนโดยวิธีนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฟัง ได้เห็น ได้ปฏิบัติด้วยตนเองสามารถเข้าใจ และจดจำได้แม่นยำกว่าวิธีอื่น การสวมบทบาท เป็นวิธีการฝึกอบรมอย่างหนึ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้เรียนรู้บทบาท

และอารมณ์ของตัวละครภายใต้สภาวะการณ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อคิดต่างๆ มาอภิปราย และวินิจฉัยเข้ากับงานและบทบาทของตนเอง เพื่อจัดเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งการสวมบทบาทมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

7.1 เปิดโอกาสให้สมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้และศึกษาพฤติกรรมในการทำงานของมนุษย์

7.2 เป็นการฝึกทักษะการแก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง

7.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสวินิจฉัยบทบาทและอารมณ์ของตัวละครด้วยประสบการณ์ของตนเองได้ถูกต้อง

7.4 การจัดสรรประสบการณ์จากการสวมบทบาทให้เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้มีโอกาสนั้น จะต้องใช้เวลาและเนื้อหาสาระมากเป็นพิเศษ

8. การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงานตามโครงการ (Project Work Group)

การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงานตามโครงการ เป็นวิธีการฝึกอบรมวิธีหนึ่งที่ช่วยให้การฝึกอบรมลูกเสือบรรลุตามเป้าหมาย วิธีการนี้คล้ายกับการให้แบบฝึกหัดหรืองานไปทำเป็นกลุ่มตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสเสนอแนวคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีเหตุผล และสามารถทดลองและปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะด้วยวิธีการปฏิบัติอีกทางหนึ่งด้วย

8.1 วิธีการ

8.1.1 ผู้กำกับลูกเสือจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ถ่องแท้กับกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นพร้อมกับเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม

8.1.2 จัดกลุ่มลูกเสือเป็นกลุ่มย่อย 3-7 คน เพื่อทำงาน การแบ่งกลุ่มต้องคำนึงถึงหลักแห่งความสมดุลเป็นเกณฑ์

8.1.3 จัดทำคำชี้แจงและขั้นตอนการปฏิบัติที่ง่ายและชัดเจน

8.1.4 เปิดโอกาสให้สมาชิกภายในกลุ่มปฏิบัติงาน ได้แบ่งงานกัน

ตามความเหมาะสม

8.1.5 ควรตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตลอดระยะเวลาปฏิบัติ ถ้าเกิดปัญหาหรือมีข้อสงสัยต้องให้คำแนะนำ

8.2 ข้อดีและข้อจำกัด

8.2.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสร่วมในการปฏิบัติงานส่วนรวม

8.2.2 เกิดความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นแนวทางไปสู่การสร้างผู้นำและผู้ตามที่ดี

8.2.3 เป็นแนวทางการพัฒนาทางสติปัญญาและทักษะในวิชาลูกเสือ

8.2.4 “ความสำเร็จ” เกิดจากการวางแผนที่ดี ซึ่งตรงกับความต้องการของการฝึกอบรมลูกเสือ เวลา และวัสดุ ตลอดจนบุคลากร ต้องมีความพร้อมทั้งปริมาณ และคุณภาพ

9. การศึกษารายกรณี (Case Study Method)

การศึกษารายกรณี เป็นวิธีการฝึกอบรมวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี การศึกษารายกรณีเป็นการศึกษาจากเรื่องราวที่ได้จัดทำขึ้นไว้ หรืออาจนำมาจากรื่องจริง ๆ หรือเรื่องที่แต่งขึ้นอย่างมีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้พิจารณาวิเคราะห์และตัดสินใจ สรุปและเสนอแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายใต้อสภาพการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ศึกษา แลกเปลี่ยนแนวความคิดซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ทักษะ และทัศนคติได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ซึ่งการศึกษารายกรณีมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

9.1 ช่วยให้สมาชิกสามารถฝึกหัดตัดสินใจและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีระบบ ถูกต้องแม่นยำ ภายใต้อสภาพการณ์ที่เหมาะสม

9.2 ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือระหว่างกลุ่มสมาชิก เป็นการเสริมสร้างข้อคิดและแนวปฏิบัติ ตลอดจนการวางแผนได้อย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ

9.3 เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันได้อย่างอิสระ และเข้าใจปัญหาได้หลายแง่มุมในบรรยากาศที่เป็นกันเอง

10. การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Method)

วิธีการให้การฝึกอบรมวิธีนี้ คือ การอภิปรายโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีจำนวน 3-10 คน ในหัวข้อที่กำหนด โดยที่ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนจะเสนอความรู้ ข้อเท็จจริง และแนวความคิดเห็นตามทัศนะของตนแก่ผู้ฟัง หรือใช้กลวิธีนี้ในการเสนอความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ปัญหา หรือพิจารณาข้อดี ข้อเสียทางปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็อาจเป็นไปได้ ซึ่งวิธีการฝึกอบรมการอภิปรายเป็นคณะมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

10.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ ด้านในเวลาเดียวกัน

10.2 วิธีนี้เหมาะที่จะใช้กับกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนมาก ๆ

จากการที่สำนักงานลูกเสือโลกเสนอแนะวิธีฝึกอบรมลูกเสือไว้ 10 วิธีนั้น สรุปได้ว่าการฝึกอบรมลูกเสือมีลักษณะธรรมชาติวิชาหลากหลาย จึงต้องมีวิธีฝึกอบรมที่หลากหลาย ในแต่

ละวิธีมีความเหมาะสมกับแต่ละเนื้อหาแตกต่างกัน การเลือกวิธีฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ วินัยและคุณธรรมที่จะเกิดขึ้นกับตัวเด็กในแต่ละเนื้อหานั้นเป็นสิ่งสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 2547 : 18-37)

ประวัติความเป็นมาของลูกเสือ

กิจการลูกเสือได้กำเนิดขึ้นครั้งแรกในโลกที่ประเทศอังกฤษ เมื่อปี ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2540) โดยโรเบิร์ต สตีเฟนสัน สมิธ เบเดน โพเอลล์ (Robert Stephenson Smyth Baden Powell) หรือที่เรียกท่านย่อๆ ว่า B.P. หลังจากที่ท่านเรียนสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิร์ท (Sandhurst) ได้รับแต่งตั้งให้เป็นร้อยตรีในกองทัพบกอังกฤษ และถูกส่งไปประจำการที่ประเทศอินเดียและแอฟริกา ขณะที่ท่านปฏิบัติหน้าที่ในแอฟริกา ชาวอังกฤษเกิดความขัดแย้งกับชนพื้นเมืองอยู่เนือง ๆ โดยเฉพาะชนพื้นเมืองที่ดุร้าย คือ ชนเผ่าอาชันทิ (Ashanti) ท่านได้รับคำสั่งให้ไปปราบปรามจนเป็นผลสำเร็จ ท่านได้ใช้ความสามารถในการสอดแนม และการสะกดรอยในการปฏิบัติงานครั้งนี้ ท่านจึงได้แต่งหนังสือว่าด้วยการสอดแนมทางทหารเพื่อที่ท่านจะได้ใช้เป็นคู่มือในการฝึกอบรมทหาร ต่อมาได้เกิดสถานการณ์ตึงเครียดระหว่างอังกฤษกับพวกบัวร์ (Boer) ที่เมืองมาเฟอคิง (Mafeking) ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษ ในแอฟริกาใต้ พวกบัวร์ล้อมเมืองนาน 217 วัน ท่านก็ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันเมือง ซึ่งท่านก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อ ใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหา โดยใช้เด็กอาสาสมัครช่วยเหลือกองทัพ ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวคอยส่งข่าวและเป็นยามรักษาการณ์ จนได้รับความสำเร็จอย่างดียิ่งทำให้ท่านเกิดความประทับใจในตัวเด็ก ๆ และเห็นว่า ถ้าใช้เด็กให้ถูกทางจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างมหาศาล จึงริเริ่มตั้งขบวนการลูกเสือในปีต่อมา และในปี ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) ท่านได้รวบรวมเด็ก ๆ จำนวน 20 คน ไปอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี (Brownsea) นับเป็นการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือครั้งแรกของโลก ท่านได้ทำการทดลองฝึกอบรมตามวิธีการของลูกเสือ ปรากฏว่าได้ผลดีสมความมุ่งหมายเมื่อเด็กได้แยกย้ายกันกลับบ้านของตนแล้ว ต่อมาได้รับจดหมายแสดงความชื่นชมในการอยู่ค่ายพักแรมครั้งนี้จากเด็ก บิดามารดาของเด็กว่า นอกจากจะสนุกสนานแล้วเด็กยังได้รับทั้งความรู้และได้รับการฝึกอบรมนิสัยใจคอให้รู้จักคิดและพึ่งตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นท่านยังได้ตระหนักว่าเป็นการฝึกเด็กให้เป็นพลเมืองดีนั้น จะได้ผลดีในระยะยาวกว่าการฝึกผู้ใหญ่ จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะขยายกิจการลูกเสือให้กว้างขวางออกไป โดยท่านได้ลาออกจากราชการทหารและทุ่มเทชีวิตที่เหลืออยู่ให้แก่ลูกเสือ และให้คติพจน์แก่ลูกเสือว่า “จงเตรียมพร้อม” (Be Prepared) (สมรรถไชย ศรีภิญโญ. 2534 : อ้างถึงใน ชโลธร ชิตรัฐดา. 2542)

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วย การปกครอง หลักสูตร และวิชาชีพ

ลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2525)

คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและพึ่งตนเอง
 2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
 3. ให้รู้จักบำเพ็ญคน เพื่อสาธารณประโยชน์
 4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
 5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ
- ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับสิทธิการเมืองใด ๆ (ราชกิจจานุเบกษา. 2551 : 93)

การเข้าอยู่ในกองลูกเสือสามัญ

เด็กอาจเข้าอยู่ในกองลูกเสือสามัญ โดยเลื่อนมาจากกองลูกเสือสำรอง หรือโดยการสมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ระบบหมู่

กองลูกเสือสามัญประกอบด้วยหมู่ลูกเสือ 2-6 หมู่ หมู่หนึ่งมีลูกเสือ 6-8 คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือด้วย แต่ละหมู่มีนายหมู่ลูกเสือเป็นผู้นำ โดยมีรองนายหมู่ลูกเสือเป็นผู้ช่วย ระบบหมู่เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นในการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ ซึ่งประกอบด้วย การฝึกอบรมในเรื่องการเป็นผู้นำ การวางแผน และการประกอบกิจกรรมต่างๆ โดยถือหลักการพึ่งตนเองเป็นที่สำคัญ

หมู่ลูกเสือเป็นหน่วยในการจัดกิจกรรมทั้งปวง

ความสำเร็จของการฝึกอบรมลูกเสือ อยู่ที่การฝึกอบรมนายหมู่และการเปิดโอกาสให้นายหมู่ทุกคนได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกิจการของกองลูกเสือ โดยมีการปรึกษาหารือกันในที่ประชุมนายหมู่

ผู้กำกับลูกเสือสามัญมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของที่ประชุมนายหมู่และทำการฝึกอบรมนายหมู่ในกองของตน เพื่อให้ นายหมู่เหล่านั้นไปทำการฝึกอบรมลูกเสือในหมู่ของตนอีกช่วงหนึ่งในค่ายพักแรม ลูกเสืออยู่และทำงานร่วมกันเป็นหมู่ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ

ชั้นของลูกเสือสามัญ

1. ลูกเสือตรี
2. ลูกเสือ
3. ลูกเสือ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลซิปปา (CIPPA Model) หรือรูปแบบการประสานห้าแนวคิด ทิศนา แชมมณี (ทิศนา แชมมณี. 2550 : 282) ได้พัฒนารูปแบบนี้ขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ใช้แนวคิดทางการศึกษาต่างๆ ในการสอนมาเป็นเวลาประมาณ 30 ปี และพบว่าแนวคิดจำนวนหนึ่งสามารถใช้ได้ผลดีตลอดมาทำให้เกิดแบบแผนขึ้น แนวคิดดังกล่าวได้แก่ 1) แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ 2) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ 4) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการ และ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ ได้ใช้แนวคิดเหล่านี้ในการจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction of Knowledge) มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย รวมทั้งอาศัยทักษะกระบวนการ (Process Skills) ต่าง ๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ นอกจากนั้นการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้ดี หากผู้เรียนอยู่ในสภาพที่มีความพร้อมในการรับรู้ และเรียนรู้ มีประสบการณ์รับรู้ที่ต้นตัวไม่เฉื่อยชา ซึ่งสิ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพดังกล่าวได้ก็คือ การให้เคลื่อนไหวร่างกาย (Physical Participation) อย่างเหมาะสม กิจกรรมที่มีลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเองและความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้น จะมีความลึกซึ้งและอยู่คงทนมากขึ้น หากผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

1. แนวคิดหลัก 5 แนวคิดที่ใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย

C (Construction of Knowledge)

C คือ แนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มาจากทฤษฎี “Constructivism” ของ Piaget ซึ่งกล่าวว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลง และพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้นไปได้เรื่อย ๆ โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาโครงสร้างความรู้ภายในของบุคคลและการรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว การสร้างความรู้จะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนด้วยกันคือ จุดมุ่งหมายหรือความต้องการของผู้เรียน ความรู้เดิมหรือสิ่งที่มีอยู่เดิมของผู้เรียนและสาระหรือสิ่งใหม่ที่จะเรียนรู้

ดังนั้นจึงสามารถอธิบายในอีกนัยหนึ่งได้ว่า โครงสร้างทางสติปัญญาของผู้เรียนประกอบด้วย โครงสร้างความรู้ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนและขยายออกไปได้โดยอาศัยองค์ประกอบอย่างน้อย

3 ประการ คือ

1. ความรู้เดิม หรือ โครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่
2. ความรู้ใหม่ ได้แก่ ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ ความรู้สึก ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่บุคคล

รับเข้าไป

3. กระบวนการทางสติปัญญา ได้แก่ กระบวนการทางสมอง ที่ใช้ในการทำความเข้าใจ ความรู้ที่รับมา และใช้ในการเชื่อมโยงและปรับความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกันตามแนวคิด ข้างต้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลประสบการณ์ใหม่ ๆ เข้ามา และมีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาของตน ในการคิดกลั่นกรองข้อมูลทำความเข้าใจ ข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล ความรู้ใหม่กับความรู้เดิมและสร้างความหมายข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการสร้างความรู้นี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเองอันจะส่งผลถึง ความเข้าใจและการคงความรู้นั้น (Retention) ดังนั้น การให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการสร้างความรู้ (Constructivism) จึงเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในการเรียน การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ชัดเจน โดยการให้ผู้เรียนได้คิดได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการที่สำคัญ ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนทบทวนความรู้เดิม
2. ให้ผู้เรียนได้รับ/แสวงหา/รวบรวม/ข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง
3. ให้ผู้เรียนได้ศึกษา คิด วิเคราะห์และสร้างความหมายข้อมูล/ประสบการณ์ด้วย

ตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ

4. ให้ผู้เรียนได้สรุปและจัดระเบียบความรู้/ข้อมูล หรือจัดโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการดังกล่าวหากเป็นไปได้ด้วยการริเริ่มของผู้เรียนเอง

5. ให้ผู้เรียนได้แสดงออกในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายเริ่มจะ แสวงหา ศึกษา วิเคราะห์ สร้างความหมาย และจัดระเบียบความรู้ด้วยตนเอง การสร้างรู้นั้นก็ยิ่งมีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองจึง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา หรือพูดง่าย ๆ ว่าเป็นกิจกรรมที่ ทำทลายความคิดของผู้เรียนจะกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหว ช่วยให้ผู้เรียนเกิด การจดจ่อในการคิดสนุกที่จะคิดซึ่งกิจกรรมจะมีลักษณะดังกล่าวได้ก็จะต้องมีเรื่องให้ผู้เรียนคิด แต่ ถ้ายากเกินไปผู้เรียนก็จะเกิดความท้อถอยที่จะคิด ดังนั้นครูจะต้องหาประเด็นความคิดที่เหมาะสม กับวัยและความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

เพื่อสร้างความหมายและความเข้าใจให้แก่ตนเองจากประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ของตนเอง พบว่า การสอนที่เริ่มต้นจากความรู้และจุดยืน ซึ่งเป็นความเข้าใจเดิมหรือโครงสร้างทางสติปัญญาเดิมของผู้เรียน และค่อย ๆ เชื่อมโยงสิ่งใหม่หรือความรู้ใหม่เข้าไป โดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางสติปัญญา คือ การคิดแบบต่าง ๆ ในการสร้างความหมายของข้อมูลด้วยตนเอง สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สนุกที่จะเรียนและการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถอธิบายความเข้าใจของคนได้ การเรียนรู้มีความคงทนและที่สำคัญที่สุด การเรียนรู้ที่มีความหมายเฉพาะตน เพราะเกิดจากประเด็นปัญหาของตนและได้ผ่านกระบวนการคิดของตนมาก่อน

I (Interaction)

I คือ (Interaction) ซึ่งหมายถึงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) แม้ว่ากระบวนการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการทางสมองหรือสติปัญญาเป็นสำคัญแต่ต้องอาศัยกระบวนการทางสังคมด้วย เนื่องจากเป็นแหล่งของข้อมูลที่สมองจำเป็นต้องใช้ในการคิดหรือสร้างความหมายต่าง ๆ แต่เดิมเชื่อว่าครูเป็นผู้รู้และแหล่งข้อมูลที่สำคัญของผู้เรียน แต่จากแนวคิดของกระบวนการกลุ่ม (Group Process) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ได้ให้ความสำคัญกับ“กลุ่ม” ซึ่งอาจเป็น “กลุ่มเพื่อน” หรือ “กลุ่มอื่น ๆ” รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัวว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียนด้วย เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม (Social Animal) ที่ต้องเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจึงควรช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่าหากครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเข้ามามาก การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมจะขยายขอบเขตออกไปกว้างขวางมากกว่า การได้ปฏิสัมพันธ์กับครูเพียงแหล่งเดียว แหล่งความรู้ที่อยู่รอบตัวที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมีหลายแหล่ง บุคคลแวดล้อม เช่น ครู เพื่อนในห้องเรียน เพื่อนต่างห้องเรียน เพื่อนต่างระดับ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คนในชุมชน เป็นต้น สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น สถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนและชุมชน เช่น ห้องสมุด วัด ตลาด ร้านค้า สถานีตำรวจ สถานีอนามัย โบราณสถาน สวนสัตว์ เป็นต้น สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง สวนสาธารณะ ป่า ต้นไม้ ไร่ ไร่นา อุทยานแห่งชาติ รวมทั้งสัตว์ต่าง ๆ เช่น สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า เป็นต้น สิ่งแวดล้อมทางด้านสื่อ ทัศนทัศน์วัสดุ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา วารสาร นิตยสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ แผ่นปลิว ป้ายโฆษณา รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เสียงตามสาย เกมคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ เป็นต้น

P (Physical Participation)

P มาจากคำว่า (Physical Participation) หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้มีการเคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย โดยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือการกระทำต่าง ๆ (Perform/Practice) ซึ่งตอบสนองต่อทฤษฎีการรับรู้ (Perception) และหลักความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness) การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการรับรู้ แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดี ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ซึ่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่พบเสมอ ๆ คือ หากผู้เรียนต้องนั่งนาน ๆ ไม่ช้าผู้เรียนอาจจะหลับหรือคิดไปเรื่องอื่น ๆ ได้ การเคลื่อนไหวทางกายมีส่วนช่วยให้ประสาทการรับรู้ตื่นตัวพร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนจึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียนซึ่งก็หมายถึง การจัดกิจกรรมที่มีลักษณะหลากหลายเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ กระฉับกระเฉง ตื่นตัว ไวต่อการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

P (Process Learning)

P คือ Process Learning มาจากแนวคิดการเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม ในอดีตที่ผ่านมา การศึกษามักจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาความรู้มาก ดังจะเห็นได้จากการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอนที่จะเน้นในด้านการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้และวัดผลประเมินผลด้านเนื้อหา ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ซึ่งต่อมาวงการศึกษาก็พบว่าการเรียนรู้เพียงเนื้อหาความรู้ไม่เป็นการเพียงพอ แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการเรียนรู้ “กระบวนการ” Process Learning ได้เข้ามาแพร่หลายในประเทศไทยเมื่อประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา โดยมีนักการศึกษาที่ได้มองเห็นว่าเนื้อหาความรู้ในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ผู้เรียนคงไม่สามารถที่จะเรียนรู้ได้หมด คงจำเป็นต้องเลือกสรรเฉพาะสิ่งที่ตนเองสนใจและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งเขาสามารถแสวงหาและศึกษาได้ด้วยตนเอง หากมีทักษะกระบวนการ (Process Skills) ที่จำเป็น แนวคิดในเรื่องการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับเนื้อหาความรู้หรือผลผลิต (Product) จึงเกิดขึ้น แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่า แม้แนวคิดนี้จะแพร่หลายมากกว่า 20 ปีแล้ว แต่การนำแนวคิดไปใช้ยังไม่กว้างขวางและบังเกิดผลเท่าที่ควร นับวันก็จะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเพราะผู้เรียนในสังคมอนาคต จำเป็นต้องมีคุณสมบัติทางการคิด

การปฏิบัติ การแก้ปัญหาสูงขึ้นกว่าในอดีตและปัจจุบัน ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องส่งเสริมและฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะทางสติปัญญา และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตซึ่งมีจำนวนมาก เช่น ทักษะการแสวงหาความรู้การศึกษาด้วยตนเอง เช่น ทักษะการสืบค้นแหล่งเรียนรู้ ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะการจดบันทึก ทักษะการประมวลความรู้ การจัดทำผังความรู้ การเขียน การอธิบายและการสรุป ทักษะการคิดและกระบวนการคิดต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิดเปรียบเทียบ จำแนก วิเคราะห์ สังเคราะห์ หาแบบแผน จัดโครงสร้าง จัดระบบ การตั้งสมมุติฐาน การพิสูจน์ ทดสอบ การลงข้อสรุป การสรุปอ้างอิง รวมทั้งกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการคิดแก้ปัญหากระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการศึกษาวิจัย ทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานกลุ่มหรือทำงานเป็นทีม ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา จึงควรให้ครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งทางด้านเนื้อหาความรู้ และทักษะกระบวนการทั้งหลายที่จะต้องใช้ในการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองตามแนวคิดการสร้างความรู้ (Constructivism) และเน้นการฝึกฝนกระบวนการทั้งหลายที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตามแนวคิดของการเรียนรู้กระบวนการ Process Learning ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น

A (Application)

A มาจากคำว่า Application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนความรู้ (Transfer of Learning) ไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝน นำความรู้ไปประยุกต์ (Application) ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย หากผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝน การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้มาก ๆ ความมั่นใจและความชำนาญในการที่จะนำความรู้ไปใช้เป็นประจำในชีวิตประจำวันจึงจะเกิดขึ้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นประเด็นสำคัญเพราะเป็นจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนของไทย ดังจะเห็นได้ว่า ผู้เรียนทุกระดับของประเทศไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมรวมการนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ในชีวิตจริงค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนผู้เรียนขาดการฝึกฝนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ การถ่ายโอนการเรียนรู้จึงไม่เกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นน้อยจากการนำเสนอข้างต้นจะเห็นได้ว่า แนวคิด 5 แนวคิดดังกล่าวเมื่อนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างประสานกันแล้ว สามารถส่งเสริม

ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ครบตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของมนุษย์ กล่าวคือ กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ หรือค้นพบความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และ ได้เรียนรู้ฝึกฝนทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Learning) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญาส่วนกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นับได้ว่าช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้เรียน สำหรับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลายและอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน เวลาและเนื้อหาถือได้ว่าช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางกายส่วนกิจกรรมการประยุกต์ใช้ความรู้นั้นสามารถช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกด้าน หรือในด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษ ขึ้นอยู่กับสาระและวัตถุประสงค์ในการประยุกต์ใช้ (ทิตนา เขมมณี. 2542 : 2-4)

2. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบชิปปา (CIPPA)

CIPPA เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก "CIPPA" นี้สามารถใช้วิธีการสอนและกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนรูปแบบหนึ่งที่คุณเขียนได้นำเสนอไว้และได้มีการนำไปทดลองใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็คได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูลความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเองเช่น ใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้

ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่ได้เรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและหรือการแสดงผลงาน

หากข้อความที่ได้เรียนรู้อาจไม่มีการปฏิบัติ ขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตนและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ หลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในขั้นที่ 6 แต่นำมารวมแสดงในตอนท้ายหลังขั้นประยุกต์ใช้ก็ได้เช่นกัน ขั้นตอนตั้งแต่ขั้นที่ 1-6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ (Construction of Knowledge) ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน (Interaction) และฝึกฝนทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Learning) อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขั้นตอนแต่ละขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายที่มีลักษณะให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และทางสังคมอย่างเหมาะสม อันช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว (Active) สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างดี จึงกล่าวได้ว่าขั้นตอนทั้ง 6 มีคุณสมบัติตามหลักการ CIPP ส่วนขั้นตอนที่ 7 เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ (Application) จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ “CIPPA” สามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการ แนวคิด “CIPPA” ซึ่งมี 5 ประการ กล่าวคือ ผู้สอนยึดหลัก 5 ประการ ในการคิดวางแผนและออกแบบการสอน โดยผู้สอนสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบใด ๆ ก็ได้ ตามความคิดของตนและความเหมาะสมกับสถานการณ์แต่จะต้องสอดคล้องกับหลัก 5 ประการของ “CIPPA” ส่วนลักษณะที่สอง เป็น

การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนทั้ง 7 ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ “CIPPA” ซึ่งได้ออกแบบไว้ให้มีความสอดคล้องกับหลัก “CIPPA” อย่างครบถ้วน (ทีศนา แชมณี. 2548 : 12-23)

3. การสอนแบบซิปปามีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่

3.1 การสร้างองค์ความรู้ (Constructing of Knowledge) หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของการสร้างสรรค์ความรู้ (Constructive) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง

3.2 การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) หมายถึง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลายซึ่งทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

3.3 การมีส่วนร่วมทางกาย (Physical Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทางกาย คือ ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกายโดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ อย่างเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

3.4 การเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning) หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้ทางด้านกระบวนการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

3.5 การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) หมายถึง การนำความรู้ไปใช้ในหลายลักษณะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อย ๆ เป็นการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติองค์ประกอบทั้ง 5 ประการนี้เกิดจากการประสาน 5 แนวคิดหลักได้แก่ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2551 : 197-198)

1. การสร้างองค์ความรู้ (Constructivism)
2. กระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)
3. ความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)
4. การเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
5. การถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนแบบซิปปา เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกฝนทักษะกระบวนการต่าง ๆ อย่าง

ต่อเนื่อง ชั้นตอนแต่ละชั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย ได้มีการเคลื่อนไหวทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมอย่างเหมาะสม อันช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัวสามารถรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างดี ชั้นตอนทั้ง 6 มีคุณสมบัติตามหลักการ CIPP ส่วนชั้นตอนที่ 7 เป็นชั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA มี 7 ชั้นตอน แต่ละชั้นตอบสนองต่อหลักการและจุดมุ่งหมายของการสอน โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน คือ การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ต้องทำการสอน ตลอดจนภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์ การสอน การวัดและการประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนการสอนย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการสอนคือการเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร ไว้ล่วงหน้า หรือ คือการบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง (กรมวิชาการ. 2545ค : 3)

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 1) ให้ความหมายของแผนการสอนว่าแผนการสอน หมายถึงแผนการหรือ โครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 133) ให้ความหมายของแผนการสอนว่า หมายถึง การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นแนวดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง โดยกำหนดสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนสื่อ ตลอดจนการวัดผลและการประเมินผล

กรมวิชาการ (2545ก : 73) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือผลของการเตรียมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา และกระบวนการเรียนรู้ โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545 : 53) ได้ให้ความหมายแผนจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) หมายถึง การเตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งให้บรรลุผลตาม จุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด แผนจัดการเรียนรู้มี 2 ระดับ ได้แก่ ระดับหน่วยการเรียนรู้ (Unit Plan) และระดับบทเรียน (Lesson Plan)

ชาญชัย ขมดิษฐ์ (2548 : 368) ได้ให้ความหมายแผนจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่กำหนดไว้เป็นขั้นตอนล่วงหน้าก่อนสอนจริง ขั้นตอนดังกล่าวระบุถึง วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการและ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อหรือเครื่องมือที่ใช้ และวิธีวัดและประเมินผลการเรียนการสอน อย่างชัดเจน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 281) สรุปความหมายของแผนการสอนได้ว่า แผนการสอน คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า แผนการสอนเป็นแผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจากคู่มือครูหรือแนวการสอนของกรมวิชาการ ทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลโดยวิธีใด

สรุปว่า แผนการสอนคือ การวางแผนการจัดกิจกรรมเป็นสายลักษณะอักษรไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีเนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อการสอน และวิธีวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน

2. ลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้

ลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้ต้องมีขั้นตอน ดังนี้ (สมนึก ภักทิษณี. 2546 : 5)

2.1 เนื้อหาต้องเขียนเป็นรายคาบหรือรายชั่วโมง โดยเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องที่อยู่ในโครงการสอน และเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระสำคัญพอสังเขป

2.2 ความคิดรวบยอด (Concept) หรือหลักการสำคัญ ต้องเขียนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะสอน ส่วนนี้ถือว่าเป็นหัวใจของเรื่อง ครูต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ จนสามารถเขียนความคิดรวบยอดได้อย่างมีคุณภาพ

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ ต้องเขียนให้สอดคล้องกลมกลืนกับความคิดรวบยอดหรือสอดคล้องเฉพาะเนื้อหาที่จะสอดคล้องเท่านั้น เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นจะได้เพียงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐาน หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ความจำเท่านั้นสมองหรือความสามารถของนักเรียนจะไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร

2.4 กิจกรรมการเรียนการสอน ในขั้นนี้ควรลำดับขั้นตอนที่คาดว่าจะสอนจริง ๆ โดยยึดเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

2.5 สื่อที่ใช้ควรเลือกใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยยึดหลักการที่ว่า สื่อดังกล่าวต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในหลักการได้ง่าย

2.6 วัดผลโดยคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและ ช่วงที่จะทำการวัด (ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน) ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบทุกกระยะว่าการสอน ของครูบรรลุตรงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

3. ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

ถ้าครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และใช้แผนที่จัดทำขึ้น เพื่อนำไปใช้สอน ในคราว ต่อไป แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 134)

3.1 ครูรู้วัตถุประสงค์ของการสอน

3.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ

3.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3.4 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

3.5 ถ้าครูประจำชั้นไม่ได้สอนครูที่มาทำการสอนแทนสามารถสอนแทน ได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด

4. การวางแผนการจัดการเรียนรู้

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การตีความหมายของหลักสูตรและการกำหนด รายละเอียดของหลักสูตรที่จะต้องนำมาจัดการเรียนการสอน ให้แก่ผู้เรียนแต่ละระดับชั้นตลอดปี การศึกษาผลการวางแผนการจัดการเรียนรู้ จะได้เอกสารคู่มือที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เรียกว่า กำหนดการสอน การวางแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยกิจกรรมที่ สำคัญ ดังนี้

4.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรและรายละเอียดที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน แนวดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวัดและการประเมินผล การเรียน คำอธิบายในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งระบุเนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

4.2 ศึกษาความสอดคล้องสัมพันธ์และกับขององค์ประกอบแต่ละส่วนของ หลักสูตร

4.3 ลำดับความคิดรวบยอดที่จัดให้นักเรียนแต่ละระดับชั้น ให้เรียนรู้ก่อนหลัง โดยพิจารณาขอบข่ายเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา

4.4 กำหนดผลที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนเมื่อได้เรียนรู้ความคิดรวบยอด แต่ละเรื่องแล้ว

4.5 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา หรืออาจพิจารณาจากกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ

4.6 กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับขอบข่ายเนื้อหาสาระหรือความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมที่กำหนดไว้

4.7 รวบรวมรายละเอียดตามกิจกรรมข้อ 1-6 จัดทำเป็นเอกสารที่เรียกว่ากำหนดการสอน หรือแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

5. การเตรียมการสอนและการปฏิบัติการสอน

การเตรียมการสอนเริ่มด้วยการเตรียมการสอนหรือที่เรียกว่าการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการนำแนวการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลจากการวางแผนการจัดการเรียนรู้มาสร้างเป็นแผนย่อย ๆ ตามช่วงเวลาที่ใช้ในการสอนครั้งหนึ่ง ๆ องค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 2-7)

5.1 สาระสำคัญ

5.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

5.3 เนื้อหา

5.4 กิจกรรมการเรียนการสอน

5.5 สื่อการเรียนการสอน

5.6 การวัดผลและประเมินผลการเรียน

6. รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 136-137)

แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ 9 หัวข้อ

6.1 สาระสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนจบตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

6.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนจบตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

6.3 เนื้อหา (Content) เป็นเนื้อหาที่จัดกิจกรรมและต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

6.4 กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการเสนอขั้นตอนหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนด

6.5 สื่อและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

6.6 การวัดผลและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดผลและประเมินผลว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่ระบุไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอนแยกเป็นก่อนสอน ระหว่างสอนและหลังสอน

6.7 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่บันทึกการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้

6.8 ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสนอแนะหลังจากได้ตรวจสอบความถูกต้อง การกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้

6.9 บันทึกการสอน เป็นการบันทึกของผู้สอนหลังจากนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้แล้วเพื่อเป็นการปรับปรุงและใช้ในคราวต่อไป มี 3 หัวข้อ ดังนี้

6.9.1 ผลการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการเรียนด้านคุณภาพและปริมาณ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย ซึ่งกำหนดในชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมิน

6.9.2 ปัญหาและอุปสรรค เป็นการบันทึกปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะสอน ก่อนสอนและหลังทำการสอน

6.9.3 ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข เป็นการบันทึกข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ บรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนที่หลักสูตรกำหนด

7. แนวทางการจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญจากทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาและได้ใช้รูปแบบการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ มีองค์ประกอบดังนี้

1. สาระสำคัญ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สาระการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)

4.2 เกมหรือเพลง

4.3 จัดกิจกรรมตามเนื้อหา (ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการของ

กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา) การสร้างความรู้ การปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมทางกาย การเรียนรู้กระบวนการ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

5. เล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ

6. พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย, ตรวจ, ชักธงลง, เลิก)
7. สื่อและแหล่งเรียนรู้
8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
9. กิจกรรมเสนอแนะ
10. ความเห็นของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
11. บันทึกหลังสอน

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำกระบวนการเรียนรู้แบบชิปปามาใช้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้พูดคุยปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้

การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม

เผชิญ กิจระการ (2544ก : 44 – 51) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจโดยวิธีการหาประสิทธิภาพมี 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) กระบวนการนี้ เป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของความรู้ และเหตุผลในการตัดสินใจตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่าซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนนำมาหาประสิทธิภาพต่อไป

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะส่วนมาก ใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่พิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัด หรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลขสองตัวเช่น E_1/E_2 = 80/80 E_1/E_2 = 85/85 E_1/E_2 = 90/90 เป็นต้น

โดยทั่วไปเมื่อมีการพัฒนานวัตกรรมชิ้นใหม่ควรมีการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น ๆ ด้วย ดังนั้นครูผู้สอนที่ทำการวิจัยในชั้นเรียนหากมีการพัฒนานวัตกรรมเป็นตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการใช้นวัตกรรม โดยที่นวัตกรรมส่วนใหญ่่นั้น ประสิทธิภาพของนวัตกรรมอยู่ที่คุณภาพของกระบวนการที่กำหนดโดยนวัตกรรมนั้นที่ทำให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใช้สามารถประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

1. ความหมายของประสิทธิภาพ

มีนักการศึกษากล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้ดังนี้

วุฒิชัย ประสารสอย (2543 : 39-42) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถของบทเรียนในการสร้างผลสัมฤทธิ์ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 667) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน

กฤษฎ์ อุทัยรัตน์ (2545 : 350) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่บรรลุแล้วโดยการเทียบกับทรัพยากรที่ใช้ไป

สวัสดี กาญจนสุวรรณ (2542 : 4) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรและเวลาน้อย แต่งานบรรลุเป้าประสงค์และมีคุณภาพมาก

ประเวศน์ มหารัตน์กุล (2542 : 113-114) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้คนน้อยกว่างาน แต่สามารถทำงานให้สำเร็จไม่ว่าจะเป็นการบรรลุความสำเร็จในรูปแบบของภารกิจ นโยบาย เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ก็แล้วแต่ ผลงานที่สำเร็จได้ใช้คนและทุนพอดีกับงาน และยิ่งผลงานที่สำเร็จได้ใช้คนและทุนต่ำมากเท่าใด ยิ่งถือว่าเกิดประสิทธิภาพได้มากเท่านั้น

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสื่อหรือนวัตกรรมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประสิทธิภาพจะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ (E_1) เป็นเลขตัวแรก และ E_2 เป็นเลขตัวหลัง ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ร้อยมากก็ถือว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้จากสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม อาจกระทำได้หลายทาง เช่น

2.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือครูที่ชำนาญการเป็นที่ยอมรับ ตรวจสอบด้านเนื้อหาความเหมาะสมกับปัญหากลุ่มนักเรียนหรืออื่น ๆ

2.2 การบรรยายคุณภาพหรือการเปรียบเทียบคุณภาพก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม ซึ่งได้ทดลองใช้นวัตกรรมกับนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ด้านความชัดเจนของภาษา การลำดับเนื้อหาและอื่น ๆ

2.3 การคำนวณค่าร้อยละของนักเรียน (P_1) ที่สอบผ่านแบบทดสอบอิงเกณฑ์ที่กำหนดจุดผ่านไว้ ร้อยละ (P_2) ของคะแนนเต็มวิธีการที่เหมาะสมกับการนำนักเรียนไปใช้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ ตัวอย่างวิธีการหา

$$\text{สูตร } P_1 : P_2 = 80 : 70$$

80 : 70 หมายถึง คะแนนจุดผ่านร้อยละ 70 และมีนักเรียนร้อยละ 80 สอบผ่าน

2.4 การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้ประเภททเรียนสำเร็จรูปชุดการสอน โดยใช้สูตร E_1 / E_2 วิธีการนี้เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มค่อนข้างใหญ่ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 54)

สูตร

$$E_1 = \left[\frac{\sum X}{N} \right] \times 100$$

$$E_2 = \left[\frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \right] \times 100$$

เมื่อ $\sum X$ แทน คะแนนรวมของการฝึกปฏิบัติระหว่างทาง
 $\sum F$ แทน คะแนนรวมของการทดสอบหลังการใช้นวัตกรรม
 A, B แทน คะแนนเต็มของการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนตามลำดับ
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3. การปรับปรุงนวัตกรรม

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2544 : 112) ได้กล่าวว่า หลังจากหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตามควรนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเหล่านั้นมาปรับปรุงนวัตกรรมให้มีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในห้องเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะถ้าหาประสิทธิภาพโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจ และการบรรยายคุณภาพก่อนการทดลองใช้ และหลังการทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็กจะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และเป็นรายละเอียดที่จะปรับปรุงนวัตกรรมได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะในแง่ของการใช้ภาษา ความพึงพอใจของการใช้ภาษา ความพึงพอใจของผู้ตรวจหรือผู้ที่ทดลองใช้นวัตกรรม ซึ่งบางครั้งอาจจะไปได้ข้อมูลส่วนนี้จากการหาประสิทธิภาพด้วย

วิธีการคำนวณค่าร้อยละของนักเรียนและการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม การเรียนรู้โดยใช้สูตร E_1/E_2 และการหาประสิทธิภาพนวัตกรรมด้วยวิธีนี้ก็เป็นที่นิยมรับเพราะมีตัวเลขอ้างอิง และสามารถนำนวัตกรรมมาปรับปรุงได้ตรงจุด เช่น ผลจากการหาประสิทธิภาพวิธีที่ 3 คือ การหาค่าร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ถ้ามีค่าคะแนนร้อยละของนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดน้อยก็ต้องทบทวนดูว่าขั้นตอนใด ในนวัตกรรมที่น่าจะเป็น ปัญหาสำหรับนักเรียนหรือนำข้อมูลการผ่านของนักเรียนไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สำหรับการหาประสิทธิภาพนวัตกรรมด้วยวิธีการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม การเรียนรู้โดยใช้สูตร E_1/E_2 จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดหรือการฝึกปฏิบัติ ก่อนการเรียนกับร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังการเรียน ถ้าคะแนนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดหรือการฝึกปฏิบัติงาน ก็อาจจะต้องปรับปรุงการจัด กิจกรรมหรือปรับปรุงนวัตกรรมที่เป็นขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับจุดประสงค์ ของนวัตกรรมให้มากขึ้น หรือสอบถามนักเรียนถึงสิ่งที่ทำให้นักเรียนยังไม่เข้าใจหรือคิดว่า ควรจะปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและนำข้อมูลทั้งหมดมาปรับปรุงนวัตกรรม ให้มีประสิทธิภาพตรงตามที่ต้องการมากขึ้น เพื่อจะแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ในห้องเรียนต่อไป

เผชิญ กิจระการ (2544ข : 44-51) ได้กล่าวว่า สื่อเทคโนโลยีการศึกษาได้รับการผลิต ขึ้นมาแล้วต้องมีการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อเทคโนโลยีการศึกษานั้นก่อนนำไป ประกอบการเรียนการสอน ถ้าหากใช้สื่อการสอนใด ๆ ที่ไม่ผ่านการทดสอบหาประสิทธิภาพ นอกจากจะไม่มีเชื่อมั่นในประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งหมายถึง คุณภาพของสื่อ หรือเทคโนโลยีการศึกษาที่ยืนยันได้เชิงปริมาณหรือตัวเลขแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันเกิด แก่ผู้เรียนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วย นอกจากนั้น

เผชิญ กิจระการ (2544ข : 44-51) ยังได้กล่าวอีกว่า ครูผู้สอนจำนวนมากที่ใช้สื่อและ เทคโนโลยีการเรียนการสอนโดยไม่มีหลักการทฤษฎีที่ถูกต้อง ทำให้การใช้สื่อการสอนเหล่านั้นมี ค่าเท่ากับนำเอาเครื่องมือมาประกอบการสอนเท่านั้น โดยไม่ทราบว่สื่อเข้าไปมีบทบาทหรือ คุณภาพมากน้อยเพียงใด จากกล่าวแสดงให้เห็นว่า สื่อและเทคโนโลยีได้รับการผลิตขึ้นเพื่อที่จะ นำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพของสื่อเสียก่อน

4. การคำนวณประสิทธิภาพของสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอน

หลังจากผ่านกระบวนการและขั้นตอนของการสร้างสื่อทั้งหลายตามหลักวิชาแล้ว ขั้นตอนต่อไปที่สำคัญ คือ การหาประสิทธิภาพสื่อที่สร้างขึ้น กล่าวคือ ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนใด ๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ การหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ทั้งสองวิธีนี้ควรทำควบคู่กันไป จึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้ มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพ โดยใช้หลักความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Expert) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่าซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } CVR = \frac{2N_c - 1}{N}$$

เมื่อ	CVR แทน	ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)
	N_c แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panelists who had Agreement)
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (Total Number of Panelists)

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินของแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ถึง 5.00 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตารางตามจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ จึงจะยอมรับว่าสื่อมีประสิทธิภาพถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

4.2 วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach)

วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ

เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรมชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ คู่มือการฝึกอบรม ส่วนมากใช้การหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่สัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัด หรือกระบวนการเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1/E_2 = 80/80, = 85/85, E_1/E_2 = 90/90$ เป็นต้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1, E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

4.2.1 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วน 80 หลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนมากการหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยรวมกัน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum Y}{B} \times 100$$

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

4.2.2 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 แรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่น มีนักเรียน 40 คน ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด 32 แต่ละคนได้คะแนนจากการทดสอบหลังเรียนร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด (40 คน) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

4.2.3 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลขตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียน (Pretest)

4.2.4 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่า ข้อไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ตรงกับของข้อนั้นมีความบกพร่อง)

กล่าวโดยสรุป เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่หาได้ง่าย เช่น อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.50 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้ คือ 87.5/87.50 หรือ 87.5/90 เป็นต้น ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยี การเรียนการสอนจะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลข ตัวเลขตัวแรกและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 10 มากเท่าไรยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาการรับประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) เป็นผลที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา นักศึกษาได้ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นดัชนีประการหนึ่งที่สามารถบอกถึงคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือคือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้จากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคล เรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าไร

กู๊ด (Good. 1973 : 7, อ้างถึงใน อรรถญา นามแก้ว. 2538 : 49) กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า หมายถึงความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้วที่ได้จากผลการสอนของครูผู้สอน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนด ให้คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 89) ที่ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่าเรียนแล้วมีความรู้เท่าใด สามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เช่น ใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ข้อสอบวัดภาคปฏิบัติ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการประเมินด้านความรู้จากความสามารถในการเรียนหรือเข้าถึงความรู้แสดงออกในรูปความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังการเรียน

2. ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดที่ว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งเป็นผลจากการได้รับการฝึกฝนอบรมในช่วงที่ผ่านมา

สุรัช ขวัญเมือง (2540) กล่าวไว้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การตรวจสอบดูว่า ผู้เรียนได้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้แล้วเพียงใด ทั้งนี้ก็เว้นในทางด้านอารมณ์ สังคมและการปรับตัว นอกจากนี้แล้วยังหมายรวมถึงการประเมินผลความสำเร็จต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการวัดโดยใช้แบบทดสอบ แบบให้ปฏิบัติการและแบบที่ไม่ใช่แบบทดสอบด้วย

ไพศาล หวังพานิช (2523) กล่าวไว้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน ดังนี้

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปะศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ซึ่งเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2546) ให้ความหมายว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความสำเร็จทางการเรียนหรือวัดประสบการณ์ทางการเรียน ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอน โดยวัดตามจุดมุ่งหมายของการสอนหรือวัดผลสำเร็จจากการศึกษาอบรมในโปรแกรมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน เป็นพฤติกรรมที่พัฒนามาจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง อันประกอบด้วย พฤติกรรม 6 ประการคือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 6 ด้าน

3. วิธีทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 95) ได้กล่าวถึงวิธีทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นว่ามีดังนี้

3.1 มีการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพของนักเรียน ได้บรรลุเป้าหมายของการเรียนหรือไม่ นักเรียนมีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด และเปรียบเทียบหรือบันทึกความเจริญงอกงามของการเรียนรู้

3.2 มีการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน โดยถือว่าการวัดผลสัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน

3.3 มีการประเมินผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทุกครั้ง เพื่อจะได้ทราบว่า นักเรียนอยู่ในตำแหน่งใดของกลุ่มบรรลุเป้าหมายในสิ่งที่สอนเป็นที่พอใจของผู้สอนหรือไม่

4. วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดดูว่า นักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งเป็นผลจากการได้รับการฝึกฝนอบรมในช่วงที่ผ่านมา จะต้องวัดผลตามหลักสูตร หลักการ ผลการเรียนรู้ ต้องวัดผลและประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านความรู้

ความคิดหรือพุทธิพิสัย ด้านอารมณ์และความรู้สึกหรือจิตพิสัย และด้านทักษะปฏิบัติหรือทักษะพิสัย การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทั่วไปจะวัดความรู้ความสามารถตามที่เรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ เครื่องมือที่ใช้วัดส่วนใหญ่เป็นแบบทดสอบ เรียกว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement Tests) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบว่า ผู้เรียนเมื่อได้รับการเรียนการสอนแล้ว มีความรู้อยู่ในระดับใด เพื่อที่จะหาทางปรับปรุงแก้ไข พัฒนา และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาเต็มตามศักยภาพ แต่การจะสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพ ครูจะต้องรู้เกี่ยวกับลักษณะของแบบทดสอบ การวางแผนการสร้างหลักการ สร้าง การเลือกชนิดของแบบทดสอบให้เหมาะสมกับเนื้อหาและการนำผลจากการสอบไปใช้ปรับปรุง และสรุปผลการเรียน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถสมองของบุคคลเรียนแล้วรู้อะไรบ้างและมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าไร ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนการฝึกฝน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียน บ้านและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ รวมทั้งความรู้สึกร่าเริง จริยธรรมต่าง ๆ ก็เป็นผลมาจากการฝึกฝนด้วย

ดัชนีประสิทธิผล

1. ความหมายของประสิทธิผล

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของดัชนีประสิทธิผลไว้หลายท่าน ดังนี้ ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 504) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้น

เสขิณู กิจระการ (2544ก : 1) ได้ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผลว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

สุพจน์ ทรายแก้ว (2545 : 18) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง การทำกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรแล้ว สามารถสร้างผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นกระบวนการเปรียบเทียบผลงานจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ก่อให้เกิด ผลผลิต ผลลัพธ์ ที่ตรงตามความคาดหวัง การมีประสิทธิผลจึงมีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตและผลลัพธ์ การดำเนินงานเป็นกระบวนการ

สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้น จะดูประสิทธิภาพทางการสอน และการวัดผลประเมินผลสื่อการสนั่น ตามปกติ การประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะคือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในการหาค่าดัชนีประสิทธิผล

2. วิธีการคำนวณดัชนีประสิทธิผล

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล เป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนของนักเรียนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ได้กำหนดสูตรในการหาค่าดัชนีประสิทธิผลดังนี้

เผชิญ กิจระการ (2544ก : 44) การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) มีสูตรดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนผู้เรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

$$\text{หรือ E.I.} = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

เมื่อ	P_1	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน
	P_2	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน
	Total	แทน	ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

สูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) จะเขียนในรูปของร้อยละก็ได้ ซึ่งผลการคำนวณจะได้เท่ากับผลการคำนวณจากคะแนนดิบ สูตรเป็นดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ร้อยละผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{100 - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

$$\text{หรือ E.I.} = \frac{P_2\% - P_1\%}{100 - P_1\%}$$

ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ โดยดัชนีประสิทธิผลที่ใช้ได้ควรมีค่า 0.50 ขึ้นไป (กรมวิชาการ, 2545ก : 58)

สรุปแล้วดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ความก้าวหน้าของนักเรียนที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยสื่อหรือนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเปรียบเทียบกับคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดที่นักเรียนสามารถทำได้กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อม โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงจึงสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้ มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายประการ ดังนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ

มอร์ส (Morse, 1995 : 27 อ้างถึงใน ประเทือง จันทไทย, 2545 : 56)

ให้ความหมาย ความพึงพอใจว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ทำงานให้น้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

กาญจนา อรุณสุขรุจิ (2546 : 19) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

สมวงศ์ พงศ์สถาพร (2546 : 32) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินสินค้า หรือบริการนั้น ๆ ว่าได้ตอบสนองความต้องการของคนได้ตามที่คาดหวังหรือไม่

สุลักษณ์ สุขแก้ว (2549 : 40) กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจ ดังนี้ ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างมาก เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ หรือได้รับน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่ามากหรือน้อย

จึงอาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานที่ปฏิบัติในเชิงบวก ในการเรียนรู้เป็นความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อการเรียน ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในการเรียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานนั้น มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังนี้

2.1 ทฤษฎีแรงจูงใจของนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) เช่น มาสโลว์ (Maslow) และโรเจอร์ (Rogers) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์จะพัฒนาไปตามลำดับขั้นความต้องการเบื้องต้นนั้นต้องได้รับการตอบสนองเสียก่อน มีลำดับความต้องการ 5 ขั้นตอน คือ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก การยอมรับ ความต้องการได้รับการยกย่อง และความต้องการเป็นตัวของตัวเอง

2.2 ทฤษฎีจูงใจคำจูน ของเฮอริชเบอร์ก กล่าวถึงปัจจัยทางบวกนำมาซึ่งความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความสำเร็จ การเป็นที่ยอมรับ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า และปัจจัยทางลบ ที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ได้แก่ ผลการปฏิบัติงาน สวัสดิการ และสัมพันธภาพต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 สก็อตต์ (Scott ; อ้างถึงใน ถนนอมจิตร อวงพิพัฒน์. 2546 : 56) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงาน มีลักษณะดังนี้

2.3.1 งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความต้องการส่วนตัว จึงจะมีความหมาย
สำหรับผู้ทำ

2.3.2 งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงาน
และการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

2.3.3 งานจะประสบผลสำเร็จได้ ผู้ทำงานต้องมีส่วนร่วมในการทำงาน ดังนี้

2.3.3.1 มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของงาน

2.3.3.2 รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความต้องการเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดแรงขับ
หรือแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ความพึงพอใจ
จึงเป็นผลของการแสดงออกทางเจตคติ เป็นความรู้สึกของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่มนุษย์
ได้รับในลักษณะความพึงพอใจ สามารถสังเกตได้จากการแสดงออก คำพูด สายตา ดังนั้น
ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนต้องคำนึงถึงบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ วัสดุ
อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนรู้ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน
ให้มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุภวันท์ อารุณ (2544 : 78) ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือตามคู่มือของกรมวิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จำนวน 64 คน แบ่งเป็นกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 32 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบง่าย กลุ่มทดลองได้รับการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ รูปแบบการทดลองครั้งนี้ คือ The Pretest-
Posttest Control Group Design เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือสามัญชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีค่า
ความยากง่ายอยู่ระหว่าง .24-.77 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 ถึง .80 และมีค่าความเที่ยง
(reliability) เท่ากับ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่
ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ลูกเสือสามัญสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปรีชา เอศิตย์ (2545 : 63-65) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ปัญหา และเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญโรงเรียนประถมศึกษา วิธีการดำเนินวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 158 คน ครูผู้สอนลูกเสือสามัญ จำนวน 158 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ F-test ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดกิจกรรม ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก การเรียนวิชาลูกเสือสามัญที่ได้ผลจะต้องใช้สื่อการเรียน ประกอบด้วย การวัดและประเมินผล โดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

มานิตย์ อยู่ครอบ (2545 : 124-125) ได้ศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองลูกเสือ 2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐาน การลูกเสือ 3) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานลูกเสือจำแนกตามขนาดโรงเรียน 4) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานลูกเสือ จำแนกตามขนาดโรงเรียน 5) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานลูกเสือตามมาตรฐานของกองลูกเสือ การศึกษาครอบคลุมมาตรฐาน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านการบริหาร ด้านการจัดกิจกรรมการสอน และด้านผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร และครูผู้สอน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบ รายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตาม เกณฑ์มาตรฐานของลูกเสือในภาพรวม ปกติว่า อยู่ในระดับกลาง 2) ปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย 3) เมื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์ ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

นงลักษณ์ เขียวหอม (2547 : 89 - 90) ได้วิจัยการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบชิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง กระจกน้อยจากป่าใหญ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดย มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน

บ้านโศกงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา จำนวน 6 แผน แบบฝึกทักษะจำนวน 6 ชุด แบบทดสอบย่อยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน จำนวน 10 ชุด แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มีประสิทธิภาพ 85.47/86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คำนี้อประสิทธิภาพจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เท่ากับ 0.7929 คิดเป็นร้อยละ 79.29 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุรรัตน์ ปติมานนท์ (2547 : 53-54) ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาลูกเสือ เรื่อง ธงและประเทศต่าง ๆ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพุทธิพิสัยของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการเรียนปกติ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้รูปแบบ Randomized Control Group Posttest Only Design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนส่วนกลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติ สรุปผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86/92.67 และนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เยาวลักษณ์ ศรีเจริญ (2549 : 47) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายการวิดิทัศน์ วิชาลูกเสือ เรื่องการผูกเงื่อน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 85/85 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 48 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ รายการวิดิทัศน์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินคุณภาพรายการวิดิทัศน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า รายการวิดิทัศน์ วิชาลูกเสือ เรื่องการผูกเงื่อน มีคุณภาพการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี และมีประสิทธิภาพ 87.03/86.11

จักรี ศรีประนม (2552 : 94) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของลูกเสือสามัญตามความคิดเห็นของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ

การพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนา การทำงานและด้านการดำเนินชีวิตและด้านการพัฒนาการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วิเชียร เกตุจันทร์ (2552 : 59) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง นักอ่านแผนที่ วิชาพิเศษลูกเสือสำรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 85/85 และเพื่อหาดัชนีประสิทธิผลการเรียนของนักเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ต่ำกว่า 0.60 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบฝึกหัดระหว่างเรียน 4) แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา 5) แบบประเมินคุณภาพด้านมัลติมีเดีย ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.33/89.83 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ เท่ากับ 0.76 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

สุพล อินเคีย (2552 : 107-109) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนบ้านโนนสว่างท่ากระบือ 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องทศนิยมโดยใช้รูปแบบซิปปา 3) เพื่อศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องทศนิยม โดยใช้รูปแบบซิปปา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านโนนสว่างท่ากระบือ อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้รูปแบบซิปปา แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสอบถามความคิดเห็น แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม โดยใช้รูปแบบซิปปา เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม ได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ได้ทำงานเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน มีโอกาสได้นำเสนอความรู้และอภิปรายในชั้นเรียน สรุปความรู้ด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 79.08 ของคะแนนเต็มสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 มีนักเรียนที่คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 82.50 ของนักเรียนทั้งหมด และพบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบซิปปาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรวิกา บุญแท้ (2555 : 88) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาลูกเสือ เรื่อง การใช้เงื่อนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาลูกเสือก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกชำแระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 30 คน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากการจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยชุดฝึกทักษะวิชาลูกเสือ เรื่อง การใช้เงื่อนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งจัดแบ่งตามเนื้อหาออกเป็น 12 ชุด แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะวิชาลูกเสือ เรื่อง การใช้เงื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 85.31/84.92 ซึ่งสูงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้ชุดฝึกทักษะวิชาลูกเสือ เรื่อง การใช้เงื่อนมีความพึงพอใจในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาเกอร์ตี้ (Hagerty. 1971 : 2401 - A) ได้ศึกษาโปรแกรมจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐมิชิแกน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน 45 คน และนักเรียน 400 คน โดยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนยังไม่เข้าใจการจัดและวัตถุประสงค์ของโปรแกรมจัดกิจกรรมนักเรียนเท่าที่ควร ศึกษาในเทศก์และคณะกรรมการนักเรียนมีส่วนส่งเสริมกิจกรรมนอกโปรแกรม โดยช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือกีฬา เวลา และสถานที่การประเมินผลกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดหลักการที่รัดกุม แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนเห็นว่ากิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญและจำเป็นควรจะต้องมีต่อไปและสนับสนุนให้จัดไว้ในเวลาเรียน

แคทเธรัล (Catherall. 1980 : 79 - A) ได้ทำการวิจัยเพื่อทำการประเมินผลความสามารถในการเลือกวิชาลูกเสือ พบว่าการประเมินผลโปรแกรมการจัดวิชาลูกเสือของอเมริการะหว่างโครงการนำร่อง และนำร่อง 2 ปี ในพื้นที่ 2 แห่งของภาคตะวันตก เพื่อเป็นการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจว่าเด็กชายวัย 14-15 ปี ควรจะได้รับการมุ่งใจเข้าสู่โปรแกรมการจัดวิชาลูกเสือซึ่งใช้วิธีที่ทำสืบกันมา ผลจากการศึกษา 3 ครั้ง ในระหว่างโครงการนำร่องวิชาลูกเสือที่นำมาใช้ใน

การจูงใจให้เด็กชายวัย 14-15 ปี ทำให้เขาสนใจและพอใจวิธีนี้ สรุปผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าวิชา ลูกเสือไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การรับสมาชิกใหม่ หรือการรักษาจำนวนสมาชิกให้คงอยู่ แต่ขึ้นอยู่กับ การฝึกอบรม การเร้าความสนใจต่อวิชาลูกเสือมากกว่า

ซิงควิน (Shinkwin. 1983 : 145) ได้ศึกษาบทบาทของผู้กำกับลูกเสือที่มีต่อการพัฒนา กองลูกเสือ ที่มหาวิทยาลัยอลาสก้า พบว่า ผู้กำกับลูกเสือที่มีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในกิจการลูกเสือ เป็นอย่างดี อารมณ์ดีสนุกสนาน มีการวางแผนแบ่งกลุ่ม การเรียนออกเป็น กลุ่ม ๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นายหมู่ลูกเสือ และสมาชิกที่อายุน้อยยังไม่มี ความพร้อม และ ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข ตรงข้ามกับผู้กำกับลูกเสือที่ไม่มีหลัก จรรยาบรรณในจิตใจ ไม่มีความมั่นใจจัดตั้งกองลูกเสือประชุมเจียบ ๆ เครื่องขริมเกินไป จะพัฒนา กองลูกเสือได้น้อยกว่าผู้กำกับลูกเสือที่มีลักษณะดังกล่าว

ราสกอฟ (Raskoff. 1995 : 3996-A) ได้ศึกษางานเกี่ยวกับองค์กรอาสาสมัครของวัยรุ่นที่เป็น ลูกเสือหญิง (เนตรนารี) กลุ่มตัวอย่าง 24 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่ เป็น ลูกเสือ-เนตรนารี และผู้เกี่ยวข้องการวิเคราะห์ข้อมูลโดยศึกษาจากเอกสารอ้างอิงการจัดองค์กร เรื่องราวทางประวัติศาสตร์จากรายงานต่าง ๆ ทางสื่อมวลชนได้แบ่งการทำงานขององค์กรเป็น 3 ระดับ มีระดับบุคคล ระดับสถาบันและตามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า การทำกิจกรรม ต่าง ๆ จะต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ต้องทุ่มเทและอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ในการจัด เครื่องมือพัฒนาทักษะในการทำกิจกรรมปรับให้เหมาะสม ใช้การเสริมแรงกระตุ้นสร้างพลังอำนาจ ให้ผู้หญิงทำงาน ที่ท้าทายความสามารถ และตั้งองค์กรเนตรนารีประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ การจัดกิจกรรมเนตรนารีต้องมีความยืดหยุ่น มีความหลากหลายเหมาะกับเพศและวัฒนธรรม

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบชิปปา ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และ ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้สอนได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชูวาทชาติ จึงนับว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สำคัญ ควรที่จะนำรูปแบบมาเขียนเป็นแผน การจัดการเรียนรู้ของครูเป็นอย่างยิ่ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มประโคนชัย 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ โรงเรียนบ้านเกษตรสมบูรณ์ โรงเรียนบ้านชุมแสง และ โรงเรียนบ้านบาตร
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อหา 4 เล่ม ได้แก่
 - 1.1 เล่มที่ 1 การเดินทางไกล
 - 1.2 เล่มที่ 2 เข็มทิศ

1.3 เล่มที่ 3 แผนที่

1.4 เล่มที่ 4 การเลือกทำงาน 2 อย่าง

1.4.1 การไต่เชือก

1.4.2 การผูกเชือกพันหลัก

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน ใช้ทดสอบความรู้ตามเนื้อหา ในการเรียนตามเอกสารประกอบการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวิธดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดเค้าโครงเรื่องของเอกสารประกอบการเรียนแต่ละหน่วย แต่ละตอน ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ จิตวิทยาพัฒนาการและมีความสอดคล้องกับความเป็นท้องถิ่น ศึกษาหลักการ แนวคิด แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ หลักสูตร ผังมโนทัศน์ แนวทางการจัดกิจกรรม เนื้อหาสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการ ตลอดจนแนวทางการวัดผลและประเมินผล

1.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการผจญภัย โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ และเวลาเรียน (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 54)

1.3 ศึกษาวิธีการ หลักการ หลักทฤษฎี และเทคนิคการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนรายละเอียดของแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ (กรมวิชาการ. 2545ข : 74) มีดังนี้

- 1.3.1 สารสำคัญ
 - 1.3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1.3.3 สารการเรียนรู้
 - 1.3.4 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.3.4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)
 - 1.3.4.2 เกมหรือเพลง
 - 1.3.4.3 จัดกิจกรรมตามเนื้อหา (ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการของกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา) การสร้างความรู้ การปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมทางกาย การเรียนรู้กระบวนการ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
 - 1.3.5 เล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ
 - 1.3.6 พิธีปิดประชุมกอง (น้คหมาย, ตรวจ, ชักธงลง, เลิก)
 - 1.3.7 สื่อและแหล่งเรียนรู้
 - 1.3.8 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 1.3.9 กิจกรรมเสนอแนะ
 - 1.3.10 ความเห็นของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
 - 1.3.11 บันทึกหลังสอน
- 1.4 ศึกษาขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา (ทิตนา แจมมณี. 2548 : 29) สรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้
- 1.4.1 การสร้างความรู้ (Constructing of Knowledge)
 - 1.4.2 การปฏิสัมพันธ์ (Interaction)
 - 1.4.3 การมีส่วนร่วมทางกาย (Physical Participation)
 - 1.4.4 การเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
 - 1.4.5 การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application)
- 1.5 นำเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องตามคำแนะนำให้ถูกต้อง
- 1.6 นำเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว พร้อมกับแบบประเมินเอกสารประกอบการเรียนรู้

เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ ในด้าน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 74)

คะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย

1.6.1 นายสุวรรณ ภาณี วุฒิกการศึกษา ก.ศ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแสงโตน อำเภอประโคนชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

1.6.2 นายวรพงษ์ สิริถาวรวงศ์ วุฒิกการศึกษา ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.6.3 นางพิมพ์ภา ปะนัดเด วุฒิกการศึกษา ค.บ. (เคมี) ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียนวัดสำโรง อำเภอพลับพลาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหากิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

1.7 นำคะแนนจากการประเมินเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 5.00 แปลความว่า เหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 4.00 แปลความว่า เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.00 แปลความว่า เหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.00 แปลความว่า เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 แปลความว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเพื่อเทียบกับเกณฑ์ประเมินแล้วต้องมีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ผลการประเมินเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ามีค่าเฉลี่ยในภาพรวม เท่ากับ 5.00 แสดงว่า เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ดังปรากฏในภาคผนวก ฉ หน้า 186)

1.8 นำเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.9 นำเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 4 ชุด ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มประโคนชัย 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการหาค่าประสิทธิภาพตามความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ ตามลำดับขั้นตอนที่ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1.9.1 การหาคุณภาพเครื่องมือเป็นรายบุคคล (1 : 1) ขั้นตอนนี้นำเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเก่ง 1 คน นักเรียนปานกลาง 1 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน ในขณะที่ทำการทดลองผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด แล้วบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนและซักถามนักเรียนแต่ละคนถึงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ขนาดของตัวหนังสือไม่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระที่มีมากเกินไป รวมทั้งการนำเสนอเนื้อหาสาระต่าง ๆ ไม่น่าสนใจ จึงปรับปรุงแก้ไขให้มีความกระชับชัดเจนยิ่งขึ้น เก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหา เวลา แล้วสรุปผลการทดลองเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลองครั้งต่อไป

1.9.2 การหาคุณภาพเครื่องมือกลุ่มเล็ก (1 : 10) ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน

บ้านชุมแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเก่ง 3 คน นักเรียนปานกลาง 3 คน และนักเรียนอ่อน 3 คน ในขณะทำการทดลองผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนและการทำกิจกรรมของนักเรียน แล้วทำการทดสอบเก็บคะแนนระหว่างเรียนจากใบกิจกรรมแบบทดสอบย่อย เพื่อหาประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) และทดสอบหลังเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ผลปรากฏว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 70.28/70.00 ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และพบว่าการเรียบเรียงคำบางคำไม่สละสลวย ข้อบกพร่องดังกล่าวส่งผลกระทบต่อ การสื่อสาร ทำให้นักเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระรวมทั้งแนวปฏิบัติตามคลาดเคลื่อนได้ จึงปรับปรุงในส่วนที่บกพร่อง เพื่อนำไปใช้ในการทดลองภาคสนามต่อไป (ดังปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 222)

1.9.3 การหาคุณภาพเครื่องมือภาคสนาม (1 : 100) ขั้นตอนนี้การดำเนินการเหมือนการสอนในสถานการณ์จริง โดยผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบาตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการทดสอบเก็บคะแนนระหว่างเรียนจากใบกิจกรรมแบบทดสอบย่อย เพื่อหาประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) และทดสอบหลังเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ผลปรากฏว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.11/82.44 (ดังปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 223)

1.10 นำเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดลองและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 35 คน

2. การสร้างและการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 3 เรื่องการผจญภัย จำนวน 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมง มีวิธีดำเนินการดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ หลักสูตร ผังมโนทัศน์ แนวทางการจัดกิจกรรม เนื้อหาสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการตลอดจนแนวทางการวัดผลและประเมินผล

2.1.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการผจญภัย โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ และเวลาเรียน (สมนึก กัทฑิษณี. 2546 : 54)

2.1.3 ศึกษาวิธีการ หลักการ หลักทฤษฎีและเทคนิคการเขียนแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนรายละเอียดของแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ มีดังนี้

2.1.3.1 สาระสำคัญ

2.1.3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1.3.3 สาระการเรียนรู้

2.1.3.4 กิจกรรมการเรียนรู้

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)

2) เกมหรือเพลง

3) จัดกิจกรรมตามเนื้อหา (ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการของ กระบวนการเรียนรู้แบบชิปปา) การสร้างความรู้ การปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมทางกาย การเรียนรู้ กระบวนการ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

2.1.3.5 เล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ

2.1.3.6 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย, ตรวจ, ชักธงลง, เลิก)

2.1.3.7 สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.1.3.8 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.1.3.9 กิจกรรมเสนอแนะ

2.1.3.10 ความเห็นของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

2.1.3.11 บันทึกหลังสอน

2.1.4 ศึกษาขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้แบบชิปปา (ทีศนา แคมมณี. 2548 : 29) สรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

2.1.4.1 การสร้างความรู้ (Constructing of Knowledge)

2.1.4.2 การปฏิสัมพันธ์ (Interaction)

2.1.4.3 การมีส่วนร่วมทางกาย (Physical Participation)

2.1.4.4 การเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)

2.1.4.5 การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application)

2.2 นำแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก เรื่อง การผจญภัย ตามกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียนแผน ความเหมาะสม ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ขอบกพร่องตามคำแนะนำ

2.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและข้อเสนอแนะในด้านสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ในแต่ละแผนโดยใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของลิเคิร์ต (Likert) เป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจนสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มประโคนชัย 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยใช้ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.5 ดำเนินการจัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน

3. การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการวิเคราะห์หลักสูตร จากเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน คู่มือการจัดการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.2 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิชาลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยใช้

กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดเนื้อหา เลือกวิธีวัดและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดพฤติกรรมแต่ละด้าน

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 60 ข้อ ใช้งานจริง จำนวน 30 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 70)

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.6 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงในการวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 71) ผลการประเมินข้อสอบจำนวน 60 ข้อ พบว่า มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 แสดงว่า ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ (ดังปรากฏในภาคผนวก ก หน้า 208-210)

3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนบ้านบาตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เคยเรียนวิชาลูกเสือสามัญ ลูกเสือเอก หน่วยที่ 3 เรื่องการผจญภัย มาแล้ว (ดังปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 223)

3.8 วิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) เป็นรายข้อ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 238 – 239) ผลการวิเคราะห์ข้อสอบจำนวน 60 ข้อ พบว่า ผ่านเกณฑ์ จำนวน 33 ข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 27 ข้อ โดยมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.03 – 0.83 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง (-0.03) – 0.77 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 33 ข้อ ให้เหลือเพียง 30 ข้อ โดยมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.37 – 0.70 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.40 – 0.71 แล้วนำแบบทดสอบทั้ง 30 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้

วิธีการของโลเวท (Lovett) (สมนึก ภัททิยธนี. 2549 : 230) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9586 (ดังปรากฏในตารางภาคผนวก ข หน้า 216-220)

3.9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียนที่ผ่านการทดสอบคุณภาพแล้วเป็นฉบับสมบูรณ์ จัดพิมพ์เพื่อใช้ในการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับ ดังนี้

4.1 ศึกษาทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ แล้วกำหนดกรอบเนื้อหา แนวคิด และขอบข่ายโครงสร้างของคำถามในด้านเนื้อหาและรูปแบบ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกด้าน

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยแบบประเมินที่ใช้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลปรากฏว่า ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ และมีค่าเฉลี่ยในภาพรวม เท่ากับ 5.00 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ดังปรากฏในตารางภาคผนวก ฉ หน้า 213-214)

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา ตามเกณฑ์ที่กำหนดเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และข้อเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการ

การเรียนรู้แบบซิปปา ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 35 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และดำเนินการตามแบบแผน ผู้วิจัยใช้รูปแบบของการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 60) ดังแสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 แบบแผนการวิจัย

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T_1	หมายถึง	การทดสอบก่อนเรียน
X	หมายถึง	การสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน
T_2	หมายถึง	การทดสอบหลังเรียน

2. การดำเนินการทดลอง

2.1 ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 เรื่องการผจญภัย ได้ชี้แจงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา และแนวทางการวัดและประเมินผลและทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 30 ข้อ ที่จัดเตรียมไว้ก่อนดำเนินการสอนโดยทดสอบในชั่วโมงเรียน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

2.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 3 เรื่อง การผจญภัย ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แผนละ 1 ชั่วโมง จำนวน 12 แผน รวม 12 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน โดยให้

นักเรียนทำใบกิจกรรมท้ายเอกสารและเก็บคะแนนผลรวมของคะแนนแต่ละกิจกรรมไว้ เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน (E_1)

2.3 เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post Test) โดยแบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน เก็บคะแนนผลรวมของแบบทดสอบเพื่อหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน (E_2)

2.4 ทดสอบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา ในการทดลองดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 กำหนดการสอน โดยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วัน เดือน ปี	เนื้อหา / กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง
8 สิงหาคม 2555	ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ	1
9 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการเดินทางไกล	1
10 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเตรียมอุปกรณ์และการบรรจุเครื่องหลัง	1
15 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง รูปแบบการเดินทางไกล	1
16 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ดำเนินานเข็มทิศ	1
17 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ส่วนประกอบของเข็มทิศ	1
22 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การใช้เข็มทิศ	1
23 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ประวัติและที่มาของแผนที่	1

ตาราง 3.2 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	เนื้อหา/ กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง
24 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สัญลักษณ์ที่ใช้แผนที่	1
29 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การใช้แผนที่	1
30 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การอยู่ค่ายพักแรม	1
31 สิงหาคม 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง การผูกเชือกพันหลัก	1
5 กันยายน 2555	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง การไต่เชือก	1
6 กันยายน 2555	ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับเดิม จำนวน 30 ข้อ และตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ	1

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สถิติ Dependent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
3. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตร E.I.

4. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (สิน พันธุ์พินิจ. 2547 : 155)

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนผู้ให้ข้อมูล

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนผู้ให้ข้อมูล

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สูตรดังนี้ (สมนึก กัททิษณี. 2549 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือ ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 ความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สูตร
ดังนี้ (สมนึก กัททิษณี. 2549 : 212)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากของข้อสอบ
	R	แทน	จำนวนคนตอบถูกทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

2.3 อำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบย่อยและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์โดยวิธีของแบรนแนน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	U	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนผู้สอบไม่ผ่านที่ตอบถูก
	n_1	แทน	จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์
	n_2	แทน	จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.4 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนสอบแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตร t -test แบบ Dependent Samples (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 133)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$(\sum D^2)$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

4. การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

4.1 การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (E_1/E_2) โดยใช้สูตรดังนี้ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 98-99)

4.1.1 หาค่า E_1

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญในการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

4.1.2 ค่า E_2

$$E_2 = \frac{\sum Y}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	$\sum Y$	แทน	คะแนนรวมของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญจากการทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

5. การหาดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ มีสูตรดังนี้
(มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 102)

$$\text{หรือ } E.I. = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

เมื่อ	$E.I.$	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
	P_1	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน
	P_2	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน
	Total	แทน	ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้อง ตลอดจนการตีความหมายข้อมูลที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนระหว่างเรียน
E_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนทุกคนที่ได้คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารี สามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารี สามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการจัดกิจกรรมในแต่ละเล่มเสร็จสิ้นลง ผลปรากฏดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ประสิทธิภาพของกระบวนการจากการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เล่มที่	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\sum X$	\bar{X}	S.D.	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
1	35	60	1,845	52.71	2.82	87.86
2	35	60	1,701	48.6	2.61	81.00
3	35	60	1,677	47.91	2.33	79.86
4	35	60	1,792	51.2	2.54	85.33
รวม	-	240	7,015	200.42	8.41	83.51
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ						83.51

จากตาราง 4.1 พบว่า นักเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยจากการจัดกิจกรรมตามเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา เท่ากับ 200.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.41 คิดเป็นร้อยละ 83.51 แสดงว่าเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก มีประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.51

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

คะแนนที่นักเรียนได้จาก คะแนนเต็ม 30 คะแนน	คะแนนหลังเรียน	
	จำนวนนักเรียนที่สอบได้	คะแนนรวมของนักเรียน จำแนกตามคะแนนที่สอบได้
30		
29		
28	5	140
27	6	162
26	5	130
25	5	125
24	6	144
23	4	92
22	2	44
21	2	42
รวม	35	
คะแนนทั้งหมด		879
ค่าเฉลี่ย		25.11
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		2.07
ร้อยละของค่าเฉลี่ย		83.71

จากตาราง 4.2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียน จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน เท่ากับ 25.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.07 คิดเป็นร้อยละ 83.71 แสดงว่า
เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก มีประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2)
เท่ากับ 83.71

ตาราง 4.3 ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดย
กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการคะแนน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)	240	200.43	8.41	83.51
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	25.11	2.07	83.71
ประสิทธิภาพของเอกสารการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.51 / 83.71				

จากตาราง 4.3 พบว่า ประสิทธิภาพกระบวนการของเอกสารการจัดการเรียนรู้ (E_1) เท่ากับ 83.51 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 83.71 ดังนั้น เอกสารประกอบการเรียน ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.51 / 83.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 4.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย
เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้
แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	\bar{d}	t
ก่อนเรียน	35	30	13.57	2.77	11.54	35.66*
หลังเรียน	35	30	25.11	2.07		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.4 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.57 และ 25.11 ตามลำดับ ก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารี

สามัญ ถูกเลือก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 45.24 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.71 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนและอยู่ในเกณฑ์ดีมากและเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ถูกเลือก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการหาดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียน โดยให้นำคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จากตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ผลรวมคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวนนักเรียน (คน)	ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน (30)	ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
35	475	879

คำนวณด้วยสูตรดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ดัชนีประสิทธิผล} &= \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}} \\ &= \frac{879-475}{(30 \times 35)-475} \\ &= 0.7026 \end{aligned}$$

ดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ถูกเลือก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7026 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ถูกเลือก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.7026 หรือคิดเป็นร้อยละ 70.26

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน
ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้
แบบชิปปา

ตาราง 4.6 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบ
การเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบชิปปา

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหาสาระการผจญภัยเป็นเนื้อหาที่ข้าพเจ้าชอบ	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระการผจญภัยไม่ยากเกินไป	4.77	0.43	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้าอยากเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาให้มากกว่านี้	4.86	0.36	มากที่สุด
4. เรื่องที่ข้าพเจ้าเรียนเป็นเรื่องใกล้ตัว	4.91	0.28	มากที่สุด
5. ความรู้ที่ข้าพเจ้าได้รับจากการเรียน สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน	4.97	0.17	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน			
6. ข้าพเจ้าชอบที่จะวางแผนในการทำงานร่วมกับเพื่อน	4.80	0.41	มากที่สุด
7. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ สนุกเมื่อได้เรียนเป็นกลุ่ม	4.77	0.43	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มการทำงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน ๆ และครูผู้สอน	4.91	0.28	มากที่สุด
10. ข้าพเจ้าชอบฟังเพื่อน ๆ นำเสนอผลงาน	4.97	0.17	มากที่สุด
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน			
11. สื่อประกอบการเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในชั่วโมงเรียน ทำให้ ข้าพเจ้าสนุก	5.00	0.00	มากที่สุด
12. สื่อและอุปกรณ์การเรียนตรงกับเนื้อหาที่เรียน	4.77	0.43	มากที่สุด
13. สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอแก่นักเรียน	4.89	0.32	มากที่สุด
14. ข้าพเจ้าเข้าใจและจำได้ดีเมื่อใช้สื่อที่ครูนำมาสอน	5.00	0.00	มากที่สุด
15. ข้าพเจ้าพอใจในการเรียนจากสื่อที่นำมาใช้ในการเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 4.6 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านการวัดและประเมินผล			
16. ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทราบคะแนนของผลงานที่ข้าพเจ้าทำ	4.80	0.41	มากที่สุด
17. ข้าพเจ้าพอใจคะแนนที่ข้าพเจ้าได้จากการทำแบบทดสอบ	4.80	0.41	มากที่สุด
18. ข้าพเจ้าชอบเมื่อครูถามคำถามหลังจากการเรียนรู้แต่ละครั้ง	4.89	0.32	มากที่สุด
19. ครูมักชมข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ เสมอเมื่อตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม	4.94	0.24	มากที่สุด
20. ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นกับผลงานกลุ่มของข้าพเจ้า	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.90	0.11	มากที่สุด

จากตาราง 4.6 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบชิปปา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ข้อที่ 1 เนื้อหาสาระการผจญภัยเป็นเนื้อหาที่ข้าพเจ้าชอบ, ข้อที่ 8 ข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มการทำงาน, ข้อที่ 14 ข้าพเจ้าเข้าใจและจำได้ดีเมื่อใช้สื่อที่ครูนำมาสอน, ข้อที่ 15 ข้าพเจ้าพอใจในการเรียนจากสื่อที่นำมาใช้ในการเรียน และข้อที่ 20 ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นกับผลงานกลุ่มของข้าพเจ้า ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) แสดงให้เห็นว่า เอกสารการจัดการเรียนรู้ชุดนี้ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารี สามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มประโคนชัย 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ โรงเรียนบ้านเกษตรสมบูรณ์ โรงเรียนบ้านชุมแสง และโรงเรียนบ้านบาตร รวมนักเรียน จำนวน 77 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กำลัง ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายใช้ ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือใน การวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการ การเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อหา 4 เล่ม

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้ทดสอบ ความรู้ตามเนื้อหา ในการเรียนตามเอกสารประกอบการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ- เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบ ซิปปา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ใช้รูปแบบการทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน คือ ก่อนเริ่มเรียนด้วยแบบฝึกทักษะได้ให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วเก็บรวบรวมคะแนน เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติ จากนั้นดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ระหว่างวันที่ 9 สิงหาคม 2555 ถึงวันที่ 5 กันยายน 2555 เมื่อเรียนจบเนื้อหาทั้งหมดแล้วทำการสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม เพื่อวัดความก้าวหน้าของนักเรียน แล้วเก็บรวบรวมคะแนนเพื่อคิดคำนวณหาค่าทางสถิติ และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

5.1 หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์

5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สถิติ Dependent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5.3 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตร E.I.

5.4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.51/83.71 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คำนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7026 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.7026 หรือคิดเป็นร้อยละ 70.26
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบประเด็น และนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 83.51/83.71 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 นั้นเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้สร้างเอกสารการเรียนรู้ที่มีกระบวนการออกแบบ และพัฒนาอย่างเป็นระบบตามวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเอกสารการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรแล้วแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เล่ม ให้มีความเหมาะสมกับเวลาเรียน มีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งยังได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และยังผ่านการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพถึง 3 ครั้ง แล้วปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง จึงมีความเหมาะสมที่จะเป็นเอกสารการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับคำกล่าวของ ซูศรี วงศ์รัตน์ (2544 : 112) ได้กล่าวว่า หลังจากที่ได้หาประสิทธิภาพ

ของนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตามควรนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเหล่านั้นมาปรับปรุงนวัตกรรมให้มีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในห้องเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะถ้าหาประสิทธิภาพโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจ และการบรรยายคุณภาพก่อนการทดลองใช้และหลังการทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็กจะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และเป็นรายละเอียดที่จะปรับปรุงนวัตกรรมได้ง่ายขึ้น ตลอดจนเป็นเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพน่าเชื่อถืออย่างยิ่ง มีเนื้อหาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย มีภาพประกอบที่สวยงามน่าสนใจ และมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงได้รับความสนใจจากนักเรียนเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ คำณ ล้อมในเมือง (2533 : 10) ที่กล่าวว่า เอกสารการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีจำนวนกิจกรรมที่หลากหลายและมากพอในการให้นักเรียนทำ จนเกิดทักษะการเรียนรู้ มีรูปแบบที่น่าสนใจ โดยสังเกตเห็นว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้รวดเร็วและเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข การที่ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย จะช่วยให้ประสาทการรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ระดับกระเจงต้นตัว วัตถุประสงค์การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้เรียนรู้ที่เกิดจากทักษะกระบวนการ เช่น ทักษะการแสวงหาความรู้ การศึกษาด้วยตนเอง ทักษะการคิด ทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มหรือทำงานเป็นทีม และผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งทำให้ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ ช่วยเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมโดยการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียน ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้ลูกเสือ-เนตรนารี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและสามารถพัฒนา ลูกเสือ-เนตรนารีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตำราญ คชพงษ์ (2552 : 87) วิจัยเรื่องชุดการสอนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ หลักสูตรลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 92.92/84.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขวลักษณะดี ศรีเจริญ (2549 : 47) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายการวิดิทัศน์ วิชาลูกเสือ เรื่อง การผูกเงื่อน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 85/85 ผลการวิจัยพบว่า รายการวิดิทัศน์ วิชาลูกเสือ เรื่องการผูกเงื่อน มีคุณภาพการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี และมีประสิทธิภาพ 87.03/86.11 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้โดยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการเลือกประเภทของเอกสารที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระได้ชัดเจน เข้าใจง่าย กำหนดองค์ประกอบของเอกสารได้ครบถ้วนสมบูรณ์ กำหนดกิจกรรมโดยเรียงจากเนื้อหาที่ง่ายไปยาก มีรูปภาพประกอบเพื่อสร้างความสนใจ ดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน นำเนื้อหาจัดเป็นเรื่อง ๆ ประกอบการบรรยาย เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้จบในแต่ละเรื่องจะมีการทำแบบฝึกหัดความรู้ในใบทำกิจกรรมทุกครั้งจึงทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กู๊ด (Good, 1973 : 7; อ้างถึงใน อรรถธัญญา นามแก้ว, 2538 : 49) กล่าวว่า ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้วที่ได้จากผลการสอนของครูผู้สอน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนด ให้คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง และยังสอดคล้องกับ (ไพศาล หวังพานิช, 2526 : 89) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่าเรียนแล้วมีความรู้เท่าใด สามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เช่น ใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ข้อสอบวัดภาคปฏิบัติ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปามาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ดังแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2548 : 7-8) กล่าวว่า ต้องเน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ นักเรียนได้รู้จักการคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมที่ได้เรียนไปแล้วกับประสบการณ์ใหม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายมีความเข้าใจเนื้อหาดียิ่งขึ้น การที่นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพราะในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่ม นักเรียนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการปรึกษาหารือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนที่เรียนเก่งสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน ทำให้การปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี และในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหวร่างกาย ประกอบกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติร่วมกัน ทำให้การรับรู้ของนักเรียนได้ผลดี นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เช่น กระบวนการคิด การแก้ปัญหา การอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้จากเพื่อน ซึ่งทำให้นักเรียนได้มีการพัฒนาทางด้านสังคม และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ราสคอฟ (Raskoff, 1995 : 3996-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์กรอาสาสมัครของวัยรุ่นที่เป็นลูกเสือหญิง (เนตรนารี) พบว่า การทำกิจกรรมต่างๆ จะต้องใช้การทุ่มเทและอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทำกิจกรรมปรับให้เหมาะสม ใช้การเสริมแรงกระตุ้นสร้างพลังอำนาจให้ผู้หญิงทำงาน ที่ท้าทายความสามารถ การจัดกิจกรรมต้องมีความยืดหยุ่น มีความหลากหลายเหมาะสมกับเพศและวัฒนธรรม และยังคงคล้องกับงานวิจัยของ สุกวันท์ อารุณ (2544 : 78) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือสามัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือตามคู่มือของกรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลูกเสือสามัญสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือของกรมวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังคงคล้องกับงานวิจัยของ สุรรัตน์ ปติมานนท์ (2547 : 54) ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาลูกเสือ เรื่อง ธงและประเทศต่างๆ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพล อินเดีย (2552 : 110) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องทศนิยม โดยใช้รูปแบบซิปปา พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม โดยใช้รูปแบบซิปปา พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบซิปปาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่า การเรียนโดยนำกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปามาใช้ในการเรียน ช่วยให้ผลการเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

3. คำนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7026 แสดงว่า เอกสารการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 70.26 ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการจัดกิจกรรมให้ลูกเสือ-เนตรนารี ได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง รู้จักประเมินตนเอง ลูกเสือ-เนตรนารีเกิดการเรียนรู้กล้าแสดงออกจดจำขั้นตอนได้ดี มีความกระตือรือร้นในการเรียนทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่าง

รวดเร็วและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าการเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ เมซิญ กิจระการ (2544ก : 44-45) ได้กล่าวว่า สื่อเทคโนโลยีการศึกษาได้รับการผลิตขึ้นมาแล้วต้องมีการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อเทคโนโลยีการศึกษานั้นก่อนนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ถ้าหากใช้สื่อการสอนใด ๆ ที่ไม่ผ่านการทดสอบหาประสิทธิภาพ นอกจากจะไม่มี ความมั่นใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันเกิดแก่ผู้เรียนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วย และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงมาลา จาริชาพันธ์ (2551 : 8) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนที่ดีจะต้องมีตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยการเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเชียร เกตุจันทร์ (2552 : 59) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง นักอ่านแผนที่ วิชาพิเศษลูกเสือสำรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ เท่ากับ 0.76 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และยังคงสอดคล้องกับ นางลักขณ์ เชียรหอม (2547 : 89 - 90) ได้วิจัยการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง กระจงน้อยจากป่าใหญ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เท่ากับ 0.7929 คิดเป็นร้อยละ 79.29 ส่งเสริมให้นักเรียนมีความก้าวหน้าและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด โดยเรื่องที่มีความพึงพอใจมากที่สุดกลุ่มอันดับแรกคือ เรื่องเนื้อหาสาระ การผจญภัยเป็นเนื้อหาที่ข้าพเจ้าชอบ เรื่องข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มการทำงาน เรื่องข้าพเจ้าเข้าใจและจำได้ดีเมื่อใช้สื่อที่ครูนำมาสอน เรื่องข้าพเจ้าพอใจในการเรียนจากสื่อที่นำมาใช้ในการเรียน และเรื่องข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นกับผลงานกลุ่มของข้าพเจ้า แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเอกสารประกอบการเรียน และการนำกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปามาใช้ประกอบการเรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม รู้จักหน้าที่ของการเป็นผู้นำและผู้ตาม มีความรับผิดชอบร่วมกัน เกิดความสามัคคี ดังแนวคิดของ รุ่ง แก้วแดง (2543 : 113) กล่าวไว้ว่า การที่นักเรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข บรรยากาศในการเรียนสนุกสนานเพลิดเพลินไม่เคร่งเครียด นักเรียนมีความรู้สึกรักสนุกดีที่ดี มีความพึงพอใจความสนใจในการเรียน เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติม

เกิดความภาคภูมิใจในการเรียน ไม่เกิดความเบื่อหน่าย นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นสอดคล้องกับ ชูติมา พิ้วเรืองนนท์ (2545 : 17-20) กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนมีบทบาทอย่างกระตือรือร้นในฐานะผู้ที่จะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากเนื้อหา จากสื่อ เพราะฉะนั้นจึงเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะที่ผู้เรียน นำความรู้ที่ได้นั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ และจิตใจที่แตกต่างกันทำให้มนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันออกไป ซึ่งความต้องการที่แตกต่างกันนี้ ทำให้แต่ละคนคาดหวังว่าสื่อการสอนแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้ต่างกันออกไป ด้วย ดังนั้นผู้เรียนที่มีความต้องการต่างกันย่อมมีความพอใจในการใช้สื่อการสอนที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ กาญจนา อรุณสุขขุจิ (2546 : 19) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ มอร์ส (Morse. 1995 : 27 ; อ้างถึงใน ประเทือง จันทไทย. 2545 : 56) กล่าวไว้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น และสอดคล้องกับ สุลักษณ์ สุขแก้ว (2549 : 40) กล่าวถึงความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดี จะมีความพึงพอใจมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงยุทธ แก้วบุญมา (2553 : 154) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ กรวิกา บุญแท้ (2555 : 91) ได้ทำการวิจัยชุดฝึกทักษะวิชา ลูกเสือ เรื่อง การใช้เงื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้ชุดฝึกทักษะวิชาลูกเสือ เรื่อง การใช้เงื่อน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยนำกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปามาใช้ เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ (Construction of Knowledge) ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาส ปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน (Interaction) และฝึกฝนทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Learning) อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขั้นตอนแต่ละขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม หลากหลายที่มีลักษณะให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และทาง

สังคมอย่างเหมาะสม อันช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว(Active) สามารถรับรู้เรียนรู้ได้อย่างดี และช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ (Application) ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองได้
(ทศนา แจมมณี. 2552 : 283-284)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 งานวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ มีพัฒนาการการเรียนรู้เป็นอย่างดีและยังสามารถฝึกปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการเรียนด้วยคั้งปรากฏในใบกิจกรรมของสื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นักเรียนสามารถฝึกฝนและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ สนองความต้องการของผู้เรียน เพราะปัจจุบันมีความรู้ต่าง ๆ มากมายไม่จำกัดแค่ในห้องเรียนเหมือนในอดีตที่ครูให้ความรู้กับผู้เรียนเท่านั้น และหากมีการนำเสนอรูปแบบที่ดีสามารถเรียนรู้ได้ในหลาย ๆ ด้าน จึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำเอกสารประกอบการเรียนในวิชาที่สอนให้ได้มาตรฐาน ดังที่ผู้วิจัยได้สร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ขึ้น

1.2 ผู้สอนควรนำรูปแบบการสอนโดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากที่ได้ศึกษาและเรียนรู้แล้ว ควรมีการพัฒนารูปแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันช่วยเหลือกัน ได้แสดงออกมีน้ำใจต่อกัน มีความสามัคคีทำให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3 ผู้สอนควรดูแลเสนอแนะอย่างใกล้ชิด จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานกระตือรือร้นในการเรียน สร้างบรรยากาศเป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้นักเรียนอยากเรียน มีความพึงพอใจในการเรียน ได้กล้าแสดงออกอย่างเต็มความสามารถ กล้าที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และเป็นการฝึกภาวะการณเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีอีกด้วย

1.4 ผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผล เพื่อให้นักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของตนเองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้สอนควรชี้แจงให้นักเรียนได้ทำแบบทดสอบด้วยตนเอง ไม่ควรให้มีข้อบกพร่องโดยการลอกกันเพื่อจะได้ทราบผลที่แท้จริง แนะนำจุดบกพร่องทันทีเมื่อพบเห็นให้การเสริมแรงให้กำลังใจ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมี

ความก้าวหน้าและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจมีความสนใจทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนรู้อย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสร้างสื่อหรือนวัตกรรมประเภทเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจ แม้ในปัจจุบันจะมีสื่อต่าง ๆ เข้ามามากมาย

2.2 ควรสร้างเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระกิจกรรมลูกเสือตรี, กิจกรรมลูกเสือโท

2.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างการสอนแบบปกติกับการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545ก). การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. (ร.ส.พ.).
- _____. (2545ข). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : ร.ส.พ.
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2545ค). แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรวิภา บุญแท้. (2555). การพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาลูกเสือ เรื่อง การใช้เงื่อนไข สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). อุบลราชธานี :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- กฤษฎ์ อุทัยรัตน์. (2545). กัมภีร์ห้วบริหารยอดคนยอดบริหาร. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา. (2553). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา อรุณสุขรุจี. (2546). ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตรไชยปราการ จำกัด อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คำรณ ล้อมในเมือง. (2533). การสร้างชุดฝึกอบรมครูประถมศึกษา เรื่องการสอนดนตรีสากล ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- จักรี ศรีประนม. (2552). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของลูกเสือสามัญตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชาญชัย ขมคิชฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : หลักพิมพ์.
- ชุติมา ผิวเรืองนนท์. (2545). การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนทางไกลระบบสื่อสารสองทางของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติส่วนภูมิภาค. วิทยานิพนธ์ จ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชโลธร ชิตรัฐดา. (2542). การศึกษาปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ. (2545). ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.
- ถนอมจิตร อวงพิพัฒน์. (2546). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ (กศ.ม. หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถวัลย์ มาศจรัส และวรรณี สมานสารกิจ. (2547). นวัตกรรมการศึกษา ชุดเอกสารประกอบการสอน นานุกิตป์ไทย. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- ทิตนา แคมมณี. (2542). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป 14 วิธีสอน สำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2548). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา (CIPPA Model). กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- _____. (2550). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นงลักษณ์ เชียรหอม. (2547). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง กระจกน้อยจากป่าใหญ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประเทือง จันทไทย. (2545). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อโครงการวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้โครงการแบบกลุ่มสังคมสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (STAD) และแบบกลุ่มตามความสนใจ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเวศน์ มหารัตน์กุล. (2542). การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวทางใหม่. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรีชา เอติชัย. (2545). การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- เผชิญ กิจระการ. (2544ก). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E₁/E₂). การวัดผลการศึกษา. 7(2). 44-51.
- _____. (2544ข). การวิจัยและทฤษฎีเทคโนโลยีการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระบรมราชโองการที่เกี่ยวกับลูกเสือ. (2553). ค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2553, จาก <http://www.chalce-scout.com/page 3. html>.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). การสร้างและการพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2551). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กาลสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือสำหรับ
การประเมินการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานิตย์ อยู่กรอบ. (2545). การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน
ของกองลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
กำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. (2546). กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.
- ยงยุทธ แก้วบุญมา. (2553). การสร้างชุดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). อุตรดิตถ์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชอุตรดิตถ์
- เขาวดี วิบูลย์ศรี. (2539). การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- เขาวัดเกษมดี ศรีเจริญ. (2549). การพัฒนารายการวิดิทัศน์ วิชาลูกเสือ เรื่องการผูกเงื่อน สำหรับ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2551). พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
ลาดพร้าว.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.
- _____. (2542). เฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมี
พระชนมพรรษาครบรอบ 6 รอบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วรรณิก.
- _____. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์เซ็นส์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิบัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ : บริษัท แอล ที เพรส.

- วิเชียร เกตุจันทร์. (2552). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง นักอ่านแผนที่ วิชาพิเศษ
ถูกเสื่อสำรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (เทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545) เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 0506703 การพัฒนาการเรียน
การสอน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม :
มหาสารคาม.
- _____. (2551). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วุฒิชัย ประสารสอย. (2543). บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน : นวัตกรรมเพื่อการศึกษา.
กรุงเทพฯ : วี.เจ. พรินติ้ง.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2552). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.
พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สมนึก กัททัยธนี. (2541). การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กทม. : ภาควิชาวิจัย
และพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2546). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม. : ประสานการพิมพ์.
- _____. (2549). พื้นฐานการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมวงศ์ พงศ์สถาพร. (2546). เกิดไม่ดับการตลาดบริการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
ยูบีซีแอล บัณฑิต.
- สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ. (2542). หลักการบริหารการศึกษา โครงการตำราวิชาการสถาบันราชภัฏ
เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เฉลิมพระชนมพรรษา
6 รอบ. สงขลา : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2547). เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- ศุภวันท์ อารุณ. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนถูกเสื่อสามัญ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ตามคู่มือครูของกรมวิชาการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).
อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- สุพจน์ ทราชแก้ว. (2545). การวัดผลการปฏิบัติงาน. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
จัดทำแผนกลยุทธ์และการบริหารงานมุ่งผลงาน. เชียงราย : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย.
- สุรัช ขวัญเมือง. (2540). วิธีสอนและวัดผลวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา. เอกสาร
การนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 214. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สุพล อินเด็ย. (2552). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ทศนิยม โดยใช้รูปแบบซิปปา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา). เลข : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุรรัตน์ ปติมานนท์. (2547). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาลูกเสือชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพมหานคร :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุลักษณ์ สุขแก้ว. (2549). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การแก้โจทย์ปัญหา
คณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ
STAD. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). นุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน. (2547). ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย
การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2552). แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). จุดประกายปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). หลากหลายวิธีการใช้ ICT เพื่อการเรียน
การสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ.

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. คณะอนุกรรมการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม. (2540). คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2547). ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรวิชาพิเศษ ลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2551). คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้นผู้ช่วย ผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (ASSISTANT LEADER TRAINERS COURSE). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค ลาดพร้าว.
- ลำราญ คชพงษ์. (2552). ชุดการสอนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ หลักสูตรลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรัญญา นามแก้ว. (2538). ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน คณิตศาสตร์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อ้อม ประนอม. (2543). วิทยาการสำหรับวิทยากร (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- Catherall, T. S. (1980, July). "Varsity Scouting : An Evaluation of its Potential as an Alternative for 14 and 15 Years Old Boy." *Dissertation Abstracts International*. 41(1) : 79 - A.
- Dean, J. I. (1993, February). "Scouting in America : 1910-1990 (Boy Scouts)." *Dissertation Abstracts International*. 53(8) : 2713-A.
- Francis, D.W. (2002, June). Self-perceived Leadership and Life Skill of Youth Involved in the 4-A Teen Leadership Training Camp and Summer Camp Staffs of the Trapper Trails Council Boy Scouts of America (Utah, Idaho, Wyoming). *Masters Abstracts International*. 40(3) : 538.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw - Hill Book.
- Hagerty, R. E. (1971, November). "An Investigation of Student Activity Programs in Michigan Junior High School. *Dissertation Abstracts International* . 32 (5) : 2401- A.

- Kellermann, W. C. (1999, May). "The Academic and Social Impact of Nontraditional Education Programs on Student with Learning Disabilities." **Dissertation Abstracts International**. 59(11) : 4055-A.
- Kleinfeld, J. (1983). "Lesson out - of School." **Boy Scout, Girl Scout and 4 – H plus as Education Environments**. 142(19) : 48 – 52.
- Raskoff, S. A. (1995). "Volunteering to do Gender : Adult Volunteers in Girl Scouts." **Dissertation Abstracts International**. 55(12) : 3996-A.
- Shinkwin, A. D. (1983). **Two Boy Scout Troops : The Import of the Troop Couters on What Boys Learn**. Fairbanks, Alaska : Institute of Social and Economic Research, University of Alaska.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุวรรณ ภาชี

ด้วย นายประเสริฐ เกื้อประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๓/ ๖๕๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวรงค์ ศรีถาวรวงศ์

ด้วย นายประเสริฐ เกื้อประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง เรื่อง ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่งจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางพิมพ์ ปะนัดเด

ด้วย นายประเสริฐ เกื้อประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง เรื่อง ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๘๗๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชุมแสง

ด้วย นายประเสริฐ เกื้อประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายประเสริฐ เกื้อประโคน ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประมาณในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๘๗๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบาตร

ด้วย นายประเสริฐ เกื้อประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายประเสริฐ เกื้อประโคน ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประมาณในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๓ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๓ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๘๗๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกษตรสมบูรณ์

ด้วย นายประเสริฐ เกื้อประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายประเสริฐ เกื้อประโคน ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประมาณในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการรู้แบบซิปปา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

แผนการจัดการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารี ลูกเสือเอก
 แผนที่ 1 หน่วยที่ 3 การผจญภัย เล่มที่ 1 การเดินทางไกล
 เรื่องที่ 1 หลักการเดินทางไกล ปีการศึกษา 2555

วันที่ 9 เดือน สิงหาคม พ.ศ 2555

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การเดินทางไกลของลูกเสือเป็นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ลูกเสารู้จักการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็น และมีความสำคัญในการเรียนวิชาลูกเสือในชั้นสูงต่อไป และจะต้องรู้หลักการเดินทางไกลและเตรียมสิ่งต่าง ๆ พร้อมทั้งรู้ระเบียบวิธีการเดินทางไกลและการรายงานผลการเดินทางไกล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถบอกลักษณะการเดินทางไกลได้อย่างเหมาะสม
2. สามารถเขียนรายงานการเดินทางไกลได้
3. สามารถทำสมุดปฐมนิเทศได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ลูกเสือ-เนตรนารี บอกหลักการการเดินทางไกลได้อย่างเหมาะสม
2. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถเขียนรายงานการเดินทางไกลได้
3. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถจัดทำสมุดปฐมนิเทศได้

เนื้อหาสาระ

1. หลักการเดินทางไกล
2. การเขียนรายงานการเดินทางไกล
3. การทำสมุดปฐมนิเทศ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เปิดประชุมกอง ผู้กำกับกองลูกเสือทำพิธีเปิดประชุมกอง (เวลา 10 นาที)
 - 1.1 เรียกแถวรวมกอง รูปครึ่งวงกลม
 - 1.2 ชักธงชาติขึ้น
 - 1.3 สวดมนต์
 - 1.4 สงบนิ่ง

1.5 ตรวจสอบสภาพ (ตรวจสอบสภาพเล็บมือ)

1.6 แยก (ก่อนแยกให้อบรมคุณธรรมสอดแทรก)

2. ผู้กำกับนำเล่นเกม “เกมตากผ้า”

3. การจัดกิจกรรมตามเนื้อหา

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

1. ผู้กำกับเรียกลูกเสือ-เนตรนารี รวมแล้วพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเดินทางไกลก่อนการเรียนให้ลูกเสือ-เนตรนารี ทราบเป็นการทบทวนความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

1. ผู้กำกับแจ้งให้ลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อเข้าเรียนรวม

2. ผู้กำกับรวมลูกเสือ-เนตรนารีได้ร่มไม้หรือในอาคาร แล้วแต่ความเหมาะสม ผู้กำกับลูกเสือ จัดให้ลูกเสือ-เนตรนารี นั่งในลักษณะแถวตอนหมู่ เรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการเรียน ดังนี้ (20 นาที)

ก. หลักในการเดินทางไกล

ข. การปฏิบัติตนในการเดินทางไกล

ค. ข้อควรปฏิบัติระหว่างเดินทางไกล

(ใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารี ลูกเสือเอก เล่มที่ 1 การเดินทางไกล เรื่องที่ 1 หลักการเดินทางไกล หน้า 2-11)

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

1. ลูกเสือ-เนตรนารี เข้าเรียนรวมกอง ผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้กำกับดูแล และควบคุมเวลาในการเรียน

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. ลูกเสือ-เนตรนารี ภายในหมู่สนทนาแลกเปลี่ยน ข้อสรุปของตนในประเด็นที่สำคัญ หรือหากใบบความรู้ในเรื่องใดมีการปฏิบัติกิจกรรม ให้ช่วยกันจัดกิจกรรมตามใบบความรู้โดยผู้กำกับกองลูกเสือคอยชี้แนะและแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

1. ให้ผู้กำกับลูกเสือร่วมกับลูกเสือ-เนตรนารี ร่วมกันสรุปความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติ สรุปเป็นผลงานของหมู่ พร้อมจัดเตรียมผู้นำเสนอ หากมีการอธิบาย ให้เตรียมผู้อธิบาย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ / การแสดงผลงาน

1. ให้ลูกเสือ-เนตรนารี ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละใบงานหรือแต่ละเรื่อง ส่งตัวแทน

นำเสนอความรู้ที่สรุปแต่ละหมู่ ต่อหน้าที่ประชุม พร้อมหมู่ที่มีการอธิบาย ผู้กำกับกองลูกเสือ
แนะนำเพิ่มเติม ในเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

1. มอบหมายลูกเสือ-เนตรนารี แต่ละหมู่ ไปฝึกทักษะเพิ่มเติมในเวลาว่างโดยให้นายหมู่
แต่ละหมู่เป็นผู้นำ

4. ผู้กำกับกองลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “ชาวสวนกับลูกชาย”

5. ปิดประชุมกอง (เวลา 10 นาที)

5.1 เรียกลูกเสือ-เนตรนารี เข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธง

5.2 นัดหมาย (ให้เตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้บรรจุในเครื่องหลัง)

5.3 ให้นายหมู่ตรวจเครื่องแบบ และแก้ไขให้เรียบร้อย

5.4 ชักธงลง

5.5 เลิก

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เกม “ตากผ้า”

2. แผนภูมิความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน

3. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “ชาวสวนกับลูกชาย”

4. เสาธง ธงชาติ

5. เครื่องประกอบจังหวะ

6. แบบรายงานการเดินทางไกล

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัดและประเมินผล

1.1 ทดสอบความรู้ก่อน - หลังการเรียน

1.2 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรม

1.3 สังเกตการปฏิบัติทักษะลูกเสือ

1.4 สังเกต/ทดสอบการปฏิบัติกิจกรรม

2. เครื่องมือวัดประเมินผล

2.1 แบบทดสอบก่อน - หลังการเรียน

2.2 แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

2.3 แบบประเมินพฤติกรรมปฏิบัติกิจกรรม

2.4 แบบประเมินทักษะลูกเสือ

3. เกณฑ์การประเมิน

3.1 เกณฑ์ผ่านการประเมิน

3.2 เกณฑ์การประเมินตามเครื่องมือวัดประเมินผล เกณฑ์การประเมินของเครื่องมือแต่ละแบบอยู่ด้านหลังเครื่องมือชิ้น ๆ ซึ่งแทรกไว้ในเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก หน่วยที่ 3 การผจญภัย เล่มที่ 1 การเดินทางไกล เรื่องที่ 1 หลักการเดินทางไกล

กิจกรรมเสนอแนะ

.....

 ข้อเสนอนแนะ และข้อคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
 เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี สามารถใช้สอนได้

.....
 ลงชื่อ

(นายเกษม ปาประโคน)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดการเรียนรู้

.....
 ลูกเสือ - เนตรนารี ผจญภัยการเดินทางไกลได้เหมาะสม

.....
 และเขียนรายงานการเดินทางไกลผ่านทุกด่าน

2. ปัญหา/อุปสรรค

3. ข้อเสนอนแนะ / แนวทางการแก้ไข

.....
 ลงชื่อ

(นายประเสริฐ เกื้อประโคน)

ผู้กำกับกองลูกเสือ

.....
 ๑, ๓๐๓, ๕๖

เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก

เกม

ตากผ้า

วิธีการเล่น

จัดเตรียมเชือกหรือลวดขึงเป็นราวผ้าสูงระดับเอว ขึงตามขวางห่างจากหัวแถวของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญประมาณ 8-10 เมตร และเริ่มเล่น ดังนี้

1. ทุกหมู่เข้าแถวตอนลึก จัดให้ทุกหมู่มีจำนวนคนเท่ากัน คนหัวแถวของแต่ละหมู่ถือเสื้อ 1 ตัว และไม้หนีบไว้ 1 อัน
2. เมื่อได้ยินสัญญาณให้เริ่มเล่น ให้คนหัวแถวเอาเสื้อไปขึงตากที่ราวผ้าและหนีบไว้ แล้ววิ่งมาแตะคนต่อไป ตนเองไปต่อท้ายแถว หมู่ใดทำเสร็จและเรียบร้อยโดยผ้าไม่ตกจากราวตากผ้าเป็นผู้ที่ชนะ ให้หมู่อื่น ๆ กล่าวคำชมเชยให้

เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก

เล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เรื่อง “ชาวสวนกับลูกชาย”

ชาวสวนคนหนึ่งเมื่อใกล้จะสิ้นใจ ได้เรียกลูกชายทั้งสองคนเข้ามาสั่งเสียว่า
 “ลูกเอ๋ย มรดกอันล้ำค่าบัดนี้ถูกฝังอยู่ในสวนองุ่นของพ่อ เจ้าจงช่วยกันค้นหาเอาเถิด”
 หลังจากเผาศพพ่อแล้ว ลูกชายทั้งสองของชาวสวนจึงนำจอบเสียมและไถเทียวขุดค้นไปทั่ว
 สวนด้วยความตั้งใจไม่ย่อท้อ วันเวียนชุดกันอยู่หลายดลป จนคืนถูกพลิกไฟพรวนเป็นอันดี
 จึงส่งผลให้อองุ่นในสวนให้ผลดกงามและมีรสดีขายได้ราคา ทำให้ทั้งสองมีเงินทองใช้จ่ายและมี
 ความเป็นอยู่สุขสบายนับแต่นั้นมา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะย่อมพบกับความสำเร็จ

แผนการจัดการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารี ลูกเสือเอก

แผนที่ 2 หน่วยที่ 3 การผจญภัย

เล่มที่ 1 การเดินทางไกล เรื่องที่ 2 การเตรียมอุปกรณ์และการบรรจุเครื่องหลัง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555

วันที่ 10 เดือน สิงหาคม พ.ศ 2555

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การบรรจุเครื่องหลังในการเดินทางไกลของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ เป็นการฝึกทักษะและพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นการฝึกให้ลูกเสือ-เนตรนารี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมตัวทั้งด้านสิ่งของเครื่องใช้ และเตรียมตัวด้านร่างกาย เป็นการสร้างประสบการณ์ ให้ลูกเสือ-เนตรนารี ได้รู้จักกับสิ่งแวดล้อม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถ อธิบายและแสดงการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้เดินทางไกลได้
2. สามารถบรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลังได้อย่างชำนาญ
3. สามารถเตรียมรายการอาหารได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ลูกเสือ-เนตรนารี อธิบายและแสดงการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้เดินทางไกลได้
2. ลูกเสือ-เนตรนารี บรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลังได้อย่างชำนาญ
3. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถเตรียมรายการอาหารได้

เนื้อหาสาระ

1. การบรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลัง
2. เครื่องใช้ส่วนตัว
3. เครื่องใช้ประจำหมู่
4. การเตรียมรายการอาหาร

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เปิดประชุมกอง ผู้กำกับกองลูกเสือทำพิธีเปิดประชุมกอง (เวลา 10 นาที)
 - 1.1 เรียกแถวรวมกอง รูปครึ่งวงกลม
 - 1.2 ชักธงชาติขึ้น
 - 1.3 สวดมนต์

1.4 สงบนิ่ง

1.5 ตรวจสอบสุขภาพ (ตรวจความสะอาดของเล็บ)

1.6 แยก (ก่อนแยกให้อบรมคุณธรรมสอดแทรก)

2. ผู้กำกับนำเล่นเกม “วิ่งถอยหลัง”

3. การจัดกิจกรรมตามเนื้อหา

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

1. ผู้กำกับเรียกลูกเสือ-เนตรนารี รวมแล้วพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเลือกอุปกรณ์และการบรรจุเครื่องหลังก่อนการเรียนให้ลูกเสือ-เนตรนารี ทราบเป็นการทบทวนความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

1. ผู้กำกับแจ้งให้ลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อเข้าเรียนรวม

2. ผู้กำกับรวมลูกเสือ-เนตรนารีได้ร่วมไม้หรือในอาคาร แล้วแต่ความเหมาะสม ผู้กำกับลูกเสือ จัดให้ลูกเสือ-เนตรนารี นั่งในลักษณะแถวตอนหมู่ เรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการเรียน ดังนี้ (20 นาที)

ก. การเตรียมตัวในการเดินทางไกล ตามหัวข้อต่อไปนี้

- เครื่องใช้ส่วนตัว
- เครื่องใช้ประจำหมู่หรืออุปกรณ์ส่วนรวม
- อุปกรณ์เดินทางไกล

ข. การเตรียมรายการอาหาร

ค. การบรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลังหรือกระเป๋า

โดยจัดเตรียมกระเป๋าแบบต่างๆ มาบรรจุเครื่องหลังเป็นตัวอย่าง ดังนี้

- กระเป๋าเป้
- เครื่องหลังแบบนึ่ง
- เครื่องหลังแบบโครงเหล็กอยู่ภายใน
- เครื่องหลังแบบมีโครงเหล็กอยู่ภายนอก

ง. ข้อควรระวังในการบรรจุเครื่องหลัง

จ. การยกเครื่องหลัง

(ใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารี ลูกเสือเอก เล่มที่ 1 การเดินทางไกล เรื่องที่ 2 การเตรียมอุปกรณ์และการบรรจุเครื่องหลัง หน้า 12 -24)

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

1. ลูกเสือ-เนตรนารี เข้าเรียนรวมกอง ผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้กำกับดูแลและควบคุม
เวลาในการเรียน

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. ลูกเสือ-เนตรนารี ภายในหมู่สนทนาแลกเปลี่ยน ข้อสรุปของตนในประเด็นที่สำคัญ
หรือหากใบบความรู้ในเรื่องใดมีการปฏิบัติกิจกรรม ให้ช่วยกันจัดกิจกรรมตามใบบความรู้โดยผู้กำกับ
กองลูกเสือคอยชี้แนะและแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

1. ให้ผู้กำกับลูกเสือร่วมกับลูกเสือ-เนตรนารี ร่วมกันสรุปความรู้ ความเข้าใจ และการ
ปฏิบัติ สรุปเป็นผลงานของหมู่ พร้อมจัดเตรียมผู้นำเสนอ หากมีการอธิบาย ให้เตรียมผู้อธิบาย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ / การแสดงผลงาน

1. ให้ลูกเสือ-เนตรนารี ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละใบงานหรือแต่ละเรื่อง ส่งตัวแทน
นำเสนอความรู้ที่สรุปแต่ละหมู่ ต่อหน้าที่ประชุม พร้อมหมู่ที่มีการอธิบาย ผู้กำกับกองลูกเสือ
แนะนำเพิ่มเติม ในเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

1. มอบหมายลูกเสือ-เนตรนารี แต่ละหมู่ ไปฝึกทักษะเพิ่มเติมในเวลาว่างโดยให้นายหมู่
แต่ละหมู่เป็นผู้นำ

4. ผู้กำกับกองลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “หญิงชรา กับสาวใช้”

5. ปิดประชุมกอง (เวลา 10 นาที)

5.1 เรียกลูกเสือ-เนตรนารี เข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธง

5.2 นึกหมาย

5.3 ให้นายหมู่ตรวจเครื่องแบบ และแก้ไขให้เรียบร้อย

5.4 ชักธงลง

5.5 เลิก

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เกม “วิ่งถอยหลัง”

2. แผนภูมิความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน

3. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “หญิงชรา กับสาวใช้”

4. เสาธง ธงชาติ

5. เครื่องประกอบจังหวะ

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดการเรียนรู้

ลูกเสือ - เนตรนารี ให้ความสนใจ และ เกิดจากการจัดเตรียมอุปกรณ์
ใช้สำหรับเดินทางไกล มารดสิ่งของลงในเครื่องหึ่งได้ทักัดน

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางการแก้ไข

.....

ลงชื่อ

(นายประเสริฐ เกื้อประโคน)

ผู้กำกับกองลูกเสือ

10, 11, 15

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
 Rajabhat Ramphat University

เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก

เล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เรื่อง “หญิงชรา กับ สาวใช้”

หญิงชราจอมเหี้ยมผู้หนึ่งจ้างสาวใช้สองคน ไว้ทำงานที่บ้าน ทุกเช้าตรู่ในขณะที่สาวใช้หลับอย่างมีความสุข เพราะอากาศกำลังเย็นสบาย โถ่ที่หญิงชราเลี้ยงไว้ก็ส่งเสียงขันรบกวน ยิ่งกว่านั้นหญิงชรายังมาปลุกให้สาวใช้ลุกขึ้นทำงานทันทีเมื่อได้ยินเสียงโถ่ขัน ด้วยเหตุนี้สาวใช้ทั้งสองจึงแอบจับโถ่ไปฆ่าเพื่อไม่ให้ส่งเสียงปลุก หญิงชราและรบกวนพวกคน โดยเข้าใจว่านับแต่บัดนี้ไปจะได้นอนตื่นสายกันได้ตามสบายแต่เหตุการณ์กลับตรงกันข้าม เมื่อไม่มีเสียงโถ่คอยบอกเวลา หญิงชราเกรงว่าตนเองอาจนอนเพลิน เมื่อรู้สึกตัวตื่นขึ้นมากลางดึกตามประสาคนแก่ก็รีบปลุกสาวใช้ให้ลุกขึ้นทำงาน ทำให้สาวใช้ทั้งสองลำบากยิ่งขึ้นกว่าเดิมเพราะไม่ค่อยได้หลับได้นอน

แผนการจัดการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารี ลูกเสือเอก

แผนที่ 3 หน่วยที่ 3 การผจญภัย

เล่มที่ 1 การเดินทางไกล เรื่องที่ 3 รูปแบบการเดินทางไกล

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555

วันที่ 15 เดือน สิงหาคม พ.ศ 2555

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การเดินทางไกลของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ จะเป็นการเดินทางด้วยเท้า จักรยาน หรือพาหนะก็ได้ จะเดินทางไปเพียงคนเดียวหรือเป็นหมู่คณะก็ได้ จะต้องรู้และเตรียมสิ่งต่าง ๆ พร้อมทั้งรู้ระเบียบวิธีการเดินทางไกล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายและแสดงการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้เดินทางไกลได้
2. ร่วมเดินทางไกลด้วยเท้าหรือโดยทางเรือด้วยความสามารถของตนเอง ไม่น้อยกว่า 10 กิโลเมตร หรือโดยรถจักรยานเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า 20 กิโลเมตร
3. บันทึกรายงานการเดินทางโดยย่อได้
4. ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเดินทางไกลด้วยความมีระเบียบวินัย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ลูกเสือ-เนตรนารีอธิบายและแสดงการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้เดินทางไกลได้
2. ลูกเสือ-เนตรนารีร่วมเดินทางไกลด้วยเท้าหรือโดยทางเรือด้วยความสามารถของตนเอง ไม่น้อยกว่า 10 กิโลเมตร หรือโดยรถจักรยานเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า 20 กิโลเมตร
3. ลูกเสือ-เนตรนารี บันทึกรายงานการเดินทางโดยย่อได้
4. ลูกเสือ-เนตรนารี ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเดินทางไกลด้วยความมีระเบียบวินัย

เนื้อหาสาระ

1. การเดินทางไกลด้วยเท้า
2. การเดินทางไกลโดยทางเรือ
3. การเดินทางไกลโดยจักรยาน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เปิดประชุมกอง ผู้กำกับกองลูกเสือทำพิธีเปิดประชุมกอง (เวลา 10 นาที)
 - 1.1 เรียกแถวรวมกอง รูปครึ่งวงกลม

- 1.2 ชักธงชาติขึ้น
- 1.3 สวดมนต์
- 1.4 สงบนิ่ง
- 1.5 ตรวจสอบสุขภาพ (ตรวจความสะอาดของมือ)
- 1.6 แยก (ก่อนแยกให้อบรมคุณธรรมสอดแทรก)

2. ผู้กำกับนำเล่นเกม “เสือกกับกระต่าย” (5 นาที)

3. การจัดกิจกรรมตามเนื้อหา

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

1. ผู้กำกับเรียกลูกเสือ-เนตรนารี รวมแล้วพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับการบรรจุเครื่องหลังเพื่อเตรียมเดินทางไกลก่อนการเรียนให้ลูกเสือ-เนตรนารี ทราบเป็นการทบทวนความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

1. ผู้กำกับแจ้งให้ลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อเข้าเรียนรวม
2. ผู้กำกับรวมลูกเสือ-เนตรนารี ได้ร่มไม้หรือในอาคาร แล้วแต่ความเหมาะสม ผู้กำกับลูกเสือ จัดให้ลูกเสือ-เนตรนารี นั่งในลักษณะแถวตอนหมู่ เรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการเรียน ดังนี้ (20 นาที)

- ก. การเดินทางไกลด้วยเท้า
- ข. การเดินทางไกลโดยทางเรือ
- ค. การเดินทางไกลโดยจักรยาน

(ใช้เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารี ลูกเสือเอก ตอนที่ 1 การเดินทางไกล เรื่องที่ 3 รูปแบบการเดินทางไกล หน้า 25-36)

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

1. ลูกเสือ-เนตรนารี เข้าเรียนรวมกอง ผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้กำกับดูแลและควบคุมเวลาในการเรียน

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. ลูกเสือ-เนตรนารี ภายในหมู่สนทนาแลกเปลี่ยน ข้อสรุปของคนในประเด็นที่สำคัญหรือหากไปความรู้ในเรื่องใดมีการปฏิบัติกิจกรรม ให้ช่วยกันจัดกิจกรรมตามไปความรู้โดยผู้กำกับกองลูกเสือคอยชี้แนะและแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

1. ให้ผู้กำกับลูกเสือร่วมกับลูกเสือ-เนตรนารี ร่วมกันสรุปความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติ สรุปเป็นผลงานของหมู่ พร้อมจัดเตรียมผู้นำเสนอ หากมีการอธิบาย ให้เตรียมผู้อธิบาย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ / การแสดงผลงาน

1. ให้ลูกเสือ-เนตรนารี ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละใบงานหรือแต่ละเรื่อง ส่งตัวแทนนำเสนอความรู้ที่สรุปแต่ละหมู่ ต่อหน้าที่ประชุม พร้อมหมู่ที่มีการอธิบาย ผู้กำกับกองลูกเสือแนะนำเพิ่มเติม ในเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

1. มอบหมายลูกเสือ-เนตรนารี แต่ละหมู่ ไปฝึกทักษะเพิ่มเติมในเวลาว่างโดยให้นายหมู่แต่ละหมู่เป็นผู้นำ และทำแบบทดสอบท้ายแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ผู้กำกับกองลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “หมาป่ากับม้า”

5. ปิดประชุมกอง (เวลา 10 นาที)

5.1 เรียกลูกเสือ-เนตรนารี เข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธง

5.2 นัดหมาย

5.3 ให้นายหมู่ตรวจเครื่องแบบ และแก้ไขให้เรียบร้อย

5.4 ชักธงลง

5.5 เลิก

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เกม “เลือกกับกระต่าย”

2. แผนภูมิความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน

3. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “หมาป่ากับม้า”

4. เสาธง ธงชาติ

5. เครื่องประกอบจังหวะ

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัดและประเมินผล

1.1 ทดสอบความรู้ก่อน - หลังการเรียน

1.2 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรม

1.3 สังเกตการปฏิบัติทักษะลูกเสือ

1.4 สังเกต/ทดสอบการปฏิบัติกิจกรรม

2. เครื่องมือวัดประเมินผล

2.1 แบบทดสอบก่อน - หลังการเรียน

- 2.2 แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม
- 2.3 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม
- 2.4 แบบประเมินทักษะลูกเสือ

3. เกณฑ์การประเมิน

3.1 เกณฑ์ผ่านการประเมิน

3.2 เกณฑ์การประเมินตามเครื่องมือวัดประเมินผล เกณฑ์การประเมินของเครื่องมือแต่ละแบบอยู่ด้านหลังเครื่องมือนั้น ๆ ซึ่งแทรกไว้ในเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก การผจญภัย เล่มที่ 1 การเดินทางไกล เรื่องที่ 3 รูปแบบการเดินทางไกล

กิจกรรมเสนอแนะ

ชื่อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

เป็นแผนการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติ สามารถใช้สอนได้

ลงชื่อ

(นายเกษม ปาประโคน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดการเรียนรู้

ลูกเสือ - เนตรนารีให้ความสนใจ และสนุกสนานกิจกรรม

2. ปัญหา/อุปสรรค

เดินทางไกล แดดร้อนก็ร่างกายในการเดินทางไกล
ผ่านทุกจุด

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ

(นายประเสริฐ เกื้อประโคน)

ผู้กำกับกองลูกเสือ

15, ๗๓, ๒๕๕

เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก

เกม

เลือกกับกระต่าย

วิธีการเล่น

เขียนวงกลมที่สนามขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 20 เซนติเมตร หลาย ๆ วงในบริเวณที่กำหนดให้เป็นสนามเล่น วงกลมนี้เป็นที่อยู่ของผู้เล่นที่เป็นกระต่าย ยกเว้นผู้เล่น 2 คนอยู่นอกวงกลม คือคนหนึ่งเป็นกระต่าย คนหนึ่งเป็นเสือ เมื่อได้ขันทัญญาเริ่มเล่นเสือจะวิ่งไล่จับกระต่าย กระต่ายก็วิ่งหนีวนไปรอบ ๆ วงกลมที่เพื่อนกระต่ายอยู่ ถ้าวิ่งเหนื่อยแล้วก็ไปแตะเพื่อนกระต่ายในวงกลมใดก็ได้ พร้อมกับร้องว่า “ช่วยด้วย” กระต่ายที่ถูกแตะต้องออกจากวงกลมวิ่งหนีเสือต่อไป ส่วนกระต่ายที่วิ่งตอนแรกก็เข้าไปอยู่ในวงกลมแทนที่การตัดสินใจถ้าเสือวิ่งจับกระต่ายได้ก็จะเปลี่ยนกลับกันคือ กระต่ายกลายเป็นเสือเสือกลายเป็นกระต่ายวิ่งไล่จับกันใหม่

เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก

เล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เรื่อง “หมาป่ากับม้า”

หมาป่าตัวหนึ่งเที่ยวเสาะหาอาหารผ่านมาทางไร่ข้าวโอ๊ตที่กำลังออกรวงงาม มันเห็นว่าไม่ใช่อาหารของคนก็เดินผ่านเลยไป ครั้นได้พบม้าตัวหนึ่ง จึงเอี้ยทักทายจนเป็นที่ถูกอธยาศัยกัน หมาป่าจึงแนะนำว่า“ที่ทุ่งทางโน้นมีข้าวโอ๊ตมากมาย กำลังนำกินเลยทีเดียวนะ มาซิข้าจะพาเจ้าไปกินให้ร่อยเลย นี่เห็นแก่ความเป็นเพื่อนหรืออะ ข้าจึงบอกกับเจ้าได้เห็นเพื่อนได้กินอาหารดีๆ มีประโยชน์ ข้าก็พอใจแล้วละ อ้อแล้วอย่าไปบอกใครนะ” หมาป่ากล่าวอย่างนี้กระหึ่มเพราะคิดว่าม้าคงจะบอกชอบใจมันอย่างมากมา แต่ม้ากลับมีท่าทีเฉยเมย“นี่นะเพื่อน.....ข้าสงสัยว่าถ้าหมาป่ากินข้าวโอ๊ตได้ เจ้าจะบอกเรื่องนี้กับข้าหรือเปล่า

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเอาของที่เราไม่ต้องการ ไปยกให้ผู้อื่นเขาคงจะชอบใจเราพอเป็นพิธีเท่านั้นเอง

ภาคผนวก ก

เอกสารประกอบการเรียน

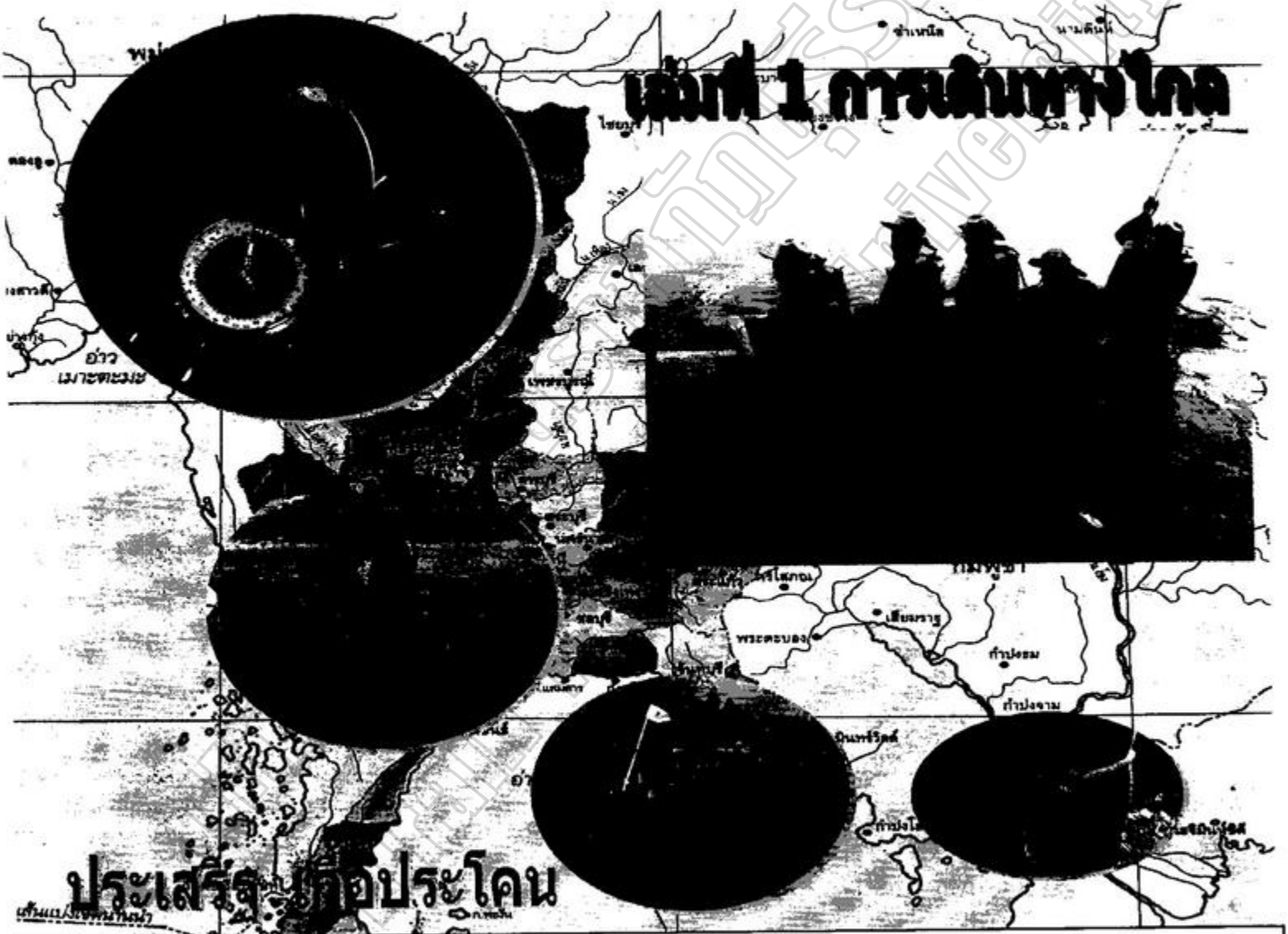
ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 การพจญภัย

เล่มที่ 1 การเดินทางไกล

โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

คำนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี อยู่ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทั้ง ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งเสริมสร้างเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตน ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

การผจญภัย เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ เป็นอย่างมาก และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น หากลูกเสือ-เนตรนารีสามัญได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 การผจญภัย แล้วจะเป็น การเสริมศักยภาพของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ให้เพิ่มมากขึ้น และสามารถปฏิบัติ กิจกรรมการผจญภัยได้อย่างราบรื่น และมีความปลอดภัย ตลอดจนสามารถนำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

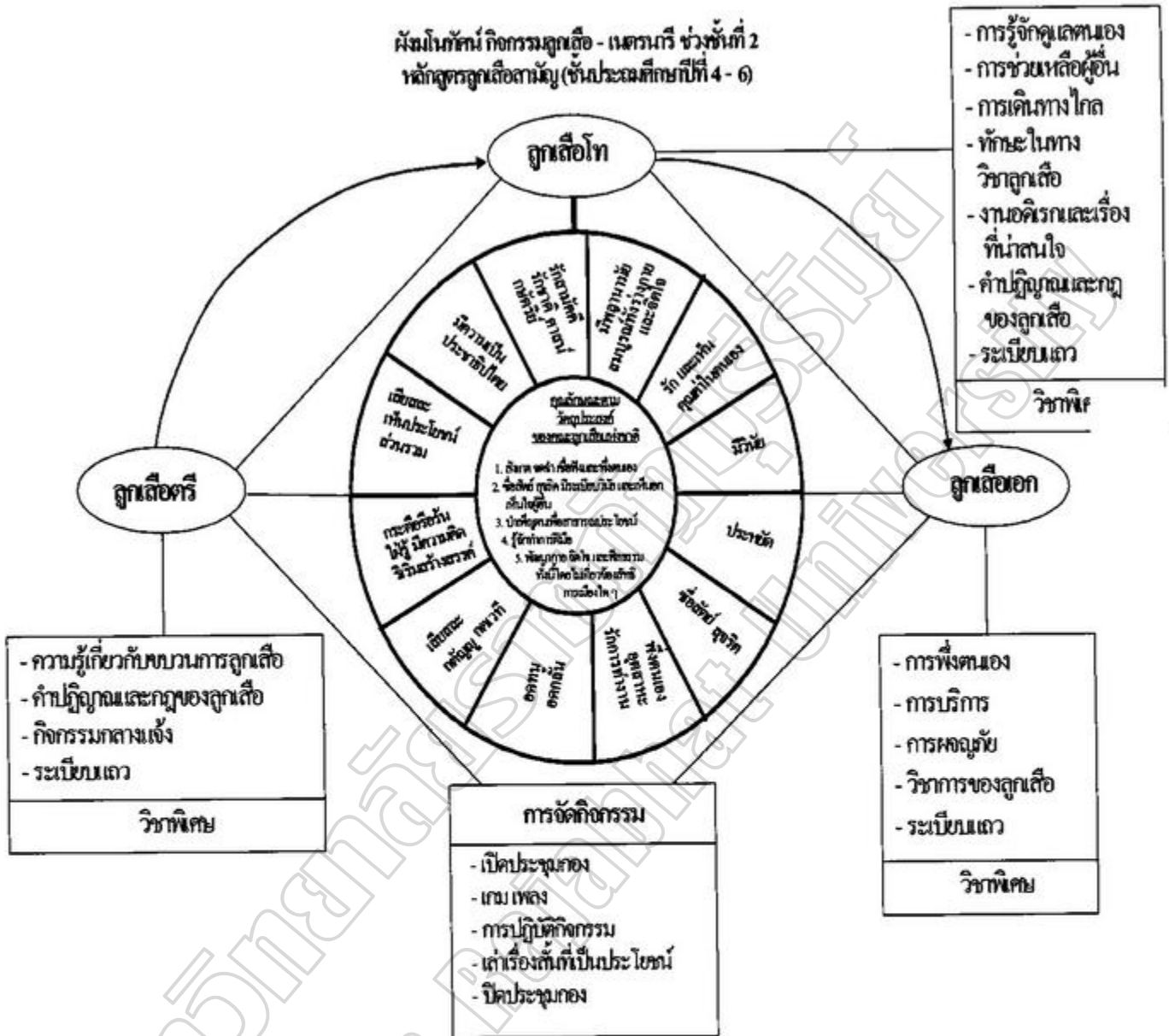
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ และผู้สนใจทั่วไปตามสมควร

ประเสริฐ เกื้อประโคน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	
สารบัญ.....	
ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี.....	ก
การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี.....	ค
คำชี้แจงในการใช้เอกสารประกอบการฝึกอบรม.....	ฉ
เล่มที่ 1 การเดินทางไกล.....	1
เรื่องที่ 1 หลักในการเดินทางไกล.....	2
เรื่องที่ 2 การเตรียมอุปกรณ์และการบรรจุเครื่องหลัง.....	12
เรื่องที่ 3 รูปแบบการเดินทางไกล.....	25
แบบประเมิน หน่วยที่ 3 การผจญภัย ตอนที่ 1 การเดินทางไกล...	37
บรรณานุกรม.....	44

ผังโน้ตค้น กิจกรรมลูกเสือ - เยาวกริ ช่วงชั้นที่ 2
 หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6)

ผังมโนทัศน์กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ลูกเสือเอก (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ - เนตรนารี) หลักสูตรลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน	จำนวน ชั่วโมง	สาระมาตรฐานการเรียนรู้รายปี ลูกเสือสามัญ
หน่วยที่ 1 การพึ่งตนเอง การอยู่ค่ายพักแรม	3	1. บอกหลักในการเลือกสถานที่ที่เหมาะสมในการตั้งค่ายพักแรมได้
		2. บอกและแสดงวิธีการปรุงอาหาร 2 อย่างสำหรับคน 2 คนได้
		3. เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น
หน่วยที่ 1 การพึ่งตนเอง การใช้ การดูแลเครื่องใช้ และการระวังอันตรายจาก เครื่องใช้ต่างๆ	3	1. บอกวิธีใช้ การดูแลรักษาและระมัดระวังอันตรายจากการใช้ตะเกียง เต่า และเครื่องใช้ไฟฟ้าได้
		2. แสดงวิธีการใช้เครื่องใช้ต่างๆ ที่กำหนดให้ได้
		3. ใช้และดูแลเครื่องใช้ต่างๆด้วยความระมัดระวัง
หน่วยที่ 2 การบริการ การช่วยเหลือและการปฐม พยาบาลผู้ป่วย	4	1. บอกวิธีและแสดงการปฐมพยาบาลผู้ที่ประสบอุบัติเหตุเลือดออกภายนอกและผู้ป่วยที่มีอาการซีดได้
		2. บอกวิธีและแสดงการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างถูกวิธีและปลอดภัยได้
		3. บอกวิธีขอความช่วยเหลือในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุอย่างถูกต้องได้
		4. ให้ความร่วมมือและปฐมพยาบาลผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ

ตาราง (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน	จำนวน ชั่วโมง	สาระมาตรฐานการเรียนรู้รายปี ลูกเสือสามัญ
หน่วยที่ 3 การผจญภัย การเดินทางไกล	3	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายและแสดงการเตรียมอุปกรณ์สำหรับการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้ ร่วมเดินทางไกลด้วยเท้าระยะทาง 10 กิโลเมตร หรือรถจักรยานด้วยระยะทางไม่น้อยกว่า 20 กิโลเมตร บันทึกการเดินทางโดยย่อได้ ร่วมปฏิบัติกิจกรรมเดินทางไกลด้วยความมีระเบียบวินัย
หน่วยที่ 3 การผจญภัย เข็มนาฬิกา	3	<ol style="list-style-type: none"> บอกส่วนประกอบของเข็มนาฬิกาได้ แสดงวิธีใช้เข็มนาฬิกาได้ แสดงวิธีหาทิศโดยใช้เข็มนาฬิกาในที่กลางแจ้งได้
หน่วยที่ 3 การผจญภัย แผนที่	3	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายระบบเส้นชั้นความสูงในแผนที่ของกรมแผนที่ทหารได้ บอกตำแหน่งพิกัดกริดในแผนที่ได้ อ่านตำแหน่งพิกัดกริดในแผนที่ได้
หน่วยที่ 3 การผจญภัย การเลือกทำงาน 2 อย่าง	3	<ol style="list-style-type: none"> วางแผนการอยู่ค่ายพักแรมได้ สามารถนำไปประโยชน์จากการผูกเงื่อนไปใช้ในการกิจกรรมการผูกเชือกพันหลักได้ นำประโยชน์จากเงื่อนจัดกิจกรรมได้เชือกได้
หน่วยที่ 4 วิชาการลูกเสือ การผูกเงื่อน	3	<ol style="list-style-type: none"> เขียนและร่วมปฏิบัติโครงการผูกเงื่อนอย่างน้อย 1 โครงการ โดยการผูกแน่นอย่างน้อย 2 วิธี หรือใช้รอกประกอบเชือกได้

ตาราง (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน	จำนวน ชั่วโมง	สาระมาตรฐานการเรียนรู้รายปี ลูกเสือสามัญ
		2. ร่วมประกอบกิจกรรมบุกเบิกด้วยความตั้งใจ
หน่วยที่ 4 วิชาการลูกเสือ เงื่อน	2	1.อธิบายวิธีการผูกเงื่อน และแสดงวิธีผูกเงื่อนที่ใช้ สำหรับช่วยชีวิตคนได้อย่างน้อย 3 เงื่อน 2.เข้าร่วมศึกษาวิธีการผูกเงื่อนสำหรับช่วยชีวิตคนได้ ด้วยความสนใจ
หน่วยที่ 4 วิชาการลูกเสือ การอยู่ค่ายพักแรม	2	1.บอกและแสดงวิธีการปรุงอาหารแบบชาวป่าได้ 2.บอกแสดงวิธีการสร้างที่พักแรมชั่วคราวได้
หน่วยที่ 4 วิชาการลูกเสือ การใช้ขวานและเลื่อย	2	1.บอกวิธีใช้ การเก็บรักษาขวานและเลื่อยอย่าง ปลอดภัยและเหมาะสมกับงานได้ 2.ตระหนักในความสำคัญของการใช้ขวานและเลื่อย อย่างถูกวิธี
หน่วยที่ 4 วิชาการลูกเสือ งานอดิเรกและเรื่องที่ น่าสนใจ	3	1. อธิบายและแสดงวิธีปฏิบัติงานที่เลือกได้อย่างน้อย 2 อย่าง 2. สนใจและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม
หน่วยที่ 4 วิชาการลูกเสือ คำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ	2	1. อภิปรายร่วมกับผู้กำกับในส่วนที่เกี่ยวกับคำ ปฏิญาณและกฎของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญได้ 2. นำคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างสม่ำเสมอ
หน่วยที่ 5 ระเบียบแถว	4	1. อธิบายวิธีการเดินสวนสนามได้อย่างถูกต้อง 2. แสดงการเดินสวนสนามอย่างถูกต้องและพร้อม พร้อมเพรียงกัน 3. ร่วมกิจกรรมในการเดินสวนสนามด้วยความตั้งใจ

คำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียน ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก

หน่วยที่ 3 การผจญภัย

เอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก หน่วยที่ 3 การผจญภัย ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เล่มๆ ละ 3 เรื่องๆ ละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาในการเรียน 12 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ดังนี้

เล่มที่ 1 การเดินทางไกล แบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ใช้เวลาในการเรียน 3 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 3 ชั่วโมง

เล่มที่ 2 เข็มทิศ แบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ใช้เวลาในการเรียน 3 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 3 ชั่วโมง

เล่มที่ 3 แผนที่ แบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ใช้เวลาในการเรียน 3 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 3 ชั่วโมง

เล่มที่ 4 การเลือกทำงาน 2 อย่าง (การอยู่ค่ายพักแรม การผูกเชือกพันหลักให้แน่น และการไต่ลงตามเส้นเชือกจากที่สูง) แบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ใช้เวลาในการเรียน 3 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 3 ชั่วโมง

ผู้ใช้และการใช้เอกสารประกอบการเรียน

1. ผู้กำกับกองลูกเสือ

1.1 ใช้เอกสารประกอบการเรียนควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 อ่านความรู้ในเอกสารแต่ละตอน ฝึกปฏิบัติให้ชำนาญ หากเรื่องนั้น

จะต้องมีการสาธิต

1.3 เตรียมอุปกรณ์และสื่อที่เกี่ยวข้องกับการเรียนให้ครบถ้วน

ไว้ล่วงหน้า

2. ลูกเสือ-เนตรนารี

เข้ารับการเรียน และใช้เอกสารส่วนที่เป็น ใบกิจกรรม ในเอกสาร ประกอบการเรียน โดยผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้เสนอแนะหรือสาธิตให้ลูกเสือ-เนตรนารี ทราบแล้วฝึกปฏิบัติ

วิธีการให้การเรียนรู้

1. เรียนรวมทั้งกอง เนื่องจากไม่มีรองผู้กำกับ และเนื้อหาของกิจกรรม บางตอนมีรายละเอียดมาก หากให้นายหมู่เป็นผู้ฝึกสอน อาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร จึงให้เรียน รวมทั้งกอง ทั้ง 4 เล่ม และอีกประเด็นหนึ่งจำนวนลูกเสือ-เนตรนารี มีจำนวนเพียง 35 คน

2. การเรียนลูกเสือ-เนตรนารีแต่ละเล่ม มีวิธีการเรียน ดังนี้

เล่มที่ 1 การเดินทางไกล

1.1 วิธีการเรียน

1.1.1 เรียนรวมทั้งกอง

1.1.2 เรียน 3 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 3 ชั่วโมง

1.1.2.1 ครั้งที่ 1 เรียนเรื่องที่ 1 หลักในการเดินทางไกล

1.1.2.2 ครั้งที่ 2 เรียนเรื่องที่ 2 การเตรียมอุปกรณ์

และการบรรจุเครื่องหลัง

1.1.2.3 ครั้งที่ 3 เรียนเรื่องที่ 3 รูปแบบการเดินทางไกล

1.2 ทดสอบก่อนและหลังการเรียน ก่อนการเรียนเล่มที่ 1

และทดสอบหลังการเรียน หลังจากการเรียน เล่มที่ 4

1.3 ประเมินพฤติกรรมและทักษะลูกเสือ ในการเรียน ให้ผู้กำกับ กองลูกเสือ ประเมินให้คะแนนพฤติกรรมและทักษะลูกเสือ โดยการสังเกต ตามเกณฑ์ ทั่วยเอกสารประกอบการเรียน และกรอกคะแนนในแบบที่กำหนด การประเมิน ให้ประเมินตอนละ 1 ครั้ง

1.4 ขั้นตอนการเรียนรู้

1.4.1 ครั้งที่ 1 เรื่อง การเดินทางไกล

1.4.1.1 ขั้นเตรียม

ผู้กำกับลูกเสือ เตรียมสื่อและอุปกรณ์ประกอบ
การเรียนรู้ ดังนี้

- 1) แผนภูมิข้อควรปฏิบัติระหว่างการเดินทางไกล
(ตามเอกสารประกอบการเรียนหน้า 3)
- 2) ภาพแสดงผูกผ้าขาวได้เข้าสำหรับเดินทางไกลเวลากลางคืน
(ตามเอกสารประกอบการเรียน หน้า 4)
- 3) ภาพแสดงการเดินทางไกลผ่านทุ่งนาควรเดินตามทาง
ที่มีอยู่แล้ว ป้องกันการเหยียบย่ำข้าวหรือสิ่งเพาะปลูก (ตามเอกสารประกอบการเรียน
หน้า 3)
- 4) กระเป๋าคู่มือหลัง ที่บรรจุแล้ว ให้ลูกเสือทดลองยก
เพื่อคำนวณน้ำหนักสำหรับตนเอง (ตามเอกสารประกอบการเรียน หน้า 5)
- 5) ตัวอย่างสมุดปูมของลูกเสือรุ่นพี่

1.4.1.2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) เปิดประชุมกอง “เกมตากผ้า”
- 2) รวมลูกเสือ-เนตรนารีได้ร่มไม้หรือในอาคาร
แล้วแต่ความเหมาะสม
- 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เมื่อผู้กำกับลูกเสือ จัดให้ลูกเสือ-เนตรนารี นั่งในลักษณะ
แถวตอนหมู่ เรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการเรียน ดังนี้
 - (1) อธิบาย ประกอบการสนทนาและซักถามลูกเสือ-
เนตรนารี ตามลำดับ ดังนี้

ก. หลักในการเดินทางไกล

ข. การปฏิบัติตนในการเดินทางไกล

ค. ข้อควรปฏิบัติระหว่างเดินทางไกล ใช้สื่อประกอบการเดินทางผ่านทุ่งนา การเดินทางกลางคืน ประกอบการอธิบาย
 ง. ประโยชน์ของการเดินทางไกล
 จ. การรายงานการเดินทางไกล ให้ศึกษาสมุดปม
 ของลูกเสือรุ่นพี่

(2) ฝึกปฏิบัติ ในเรื่องต่อไปนี้

ก. ยกและคาดคะเนน้ำหนักของเครื่องหลังที่พอเหมาะ
 กับตนเอง ในการเดินทางไกล
 ข. วิเคราะห์สมุดปมของลูกเสือรุ่นพี่
 ค. ปฏิบัติกิจกรรมตาม ใบกิจกรรมที่ 1

1.4.1.3 **ขั้นสรุป** ให้ผู้กำกับลูกเสือร่วมกับลูกเสือ-เนตรนารี
 ร่วมกันสรุปความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติ

1.4.1.4 **ปิดประชุมกอง**

- 1) เล่าเรื่องสั้นเรื่อง “ชาวสวนกับลูกชาย”
- 2) ปิดประชุมกอง

1.4.1.5 **การวัดและประเมินผล**

- 1) ตรวจสอบใบกิจกรรม ของลูกเสือ-เนตรนารี และบันทึก
 ในแบบกรอกคะแนน
- 2) สังเกตพฤติกรรม ของลูกเสือ-เนตรนารี และบันทึก
 ในแบบกรอกคะแนนเมื่อจบการเรียน ครั้งที่ 3 แล้ว
- 3) สังเกตทักษะลูกเสือ ของลูกเสือ-เนตรนารี และบันทึก
 ในแบบกรอกคะแนนเมื่อจบการเรียน ครั้งที่ 3 แล้ว

1.4.2 ครั้งที่ 2 เรื่อง การเตรียมอุปกรณ์และการบรรจุเครื่องหลัง

1.4.2.1 ชั้นเตรียม

ผู้กำกับกองลูกเสือ เตรียมสื่อและอุปกรณ์ประกอบ

การเรียน ดังนี้

- 1) แผนภาพแสดงเครื่องใช้ส่วนตัวที่จำเป็นสำหรับลูกเสือเดินทางไกล (ตามเอกสารประกอบการเรียน หน้า 13)
- 2) ภาพแสดงอุปกรณ์ประจำตัว (ตามเอกสารประกอบการเรียน หน้า 14)
- 3) ภาพแสดงเครื่องใช้ประจำหมู่ (ตามเอกสารประกอบการเรียน หน้า 15)
- 4) ภาพอุปกรณ์เดินทางไกล (ตามเอกสารประกอบการเรียน หน้า 20)
- 5) สื่อของจริง จัดแยกไว้เป็นพวก ดังนี้
 - (1) อุปกรณ์ประจำตัวลูกเสือในการเดินทางไกล เช่น กระติกน้ำ ไฟฉาย ขันน้ำ เข็มและด้าย สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ
 - (2) เครื่องใช้ประจำหมู่หรืออุปกรณ์ส่วนรวม เช่น หม้อ กระทะ มีด ขวาน ถังน้ำ ฯลฯ
 - (3) อุปกรณ์เดินทางไกล เช่น เข็มทิศ เข็กลูกเต๋า แผนที่ เต็นท์นอน ฯลฯ

1.4.2.2 ชั้นการจัดกิจกรรมการเรียน

- 1) เปิดประชุมกอง เกม “วิ่งถอยหลัง”
- 2) รวมลูกเสือ-เนตรนารีได้ร่มไม้หรือในอาคาร แล้วแต่

ความเหมาะสม

- 3) การจัดกิจกรรมการเรียน

เมื่อผู้กำกับลูกเสือ จัดให้ลูกเสือ-เนตรนารี นั่งในลักษณะแถวตอนหมู่หรือครึ่งวงกลม เรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการฝึกอบรม ดังนี้

(1) อธิบาย ประกอบการสนทนาและซักถามลูกเสือ-เนตรนารี ตามลำดับ ดังนี้

- ก. การเตรียมตัวในการเดินทางไกล ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - เครื่องใช้ส่วนตัว
 - เครื่องใช้ประจำหมู่หรืออุปกรณ์ส่วนรวม
 - อุปกรณ์เดินทางไกล
- ข. การเตรียมรายการอาหาร
- ค. การบรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลังหรือกระเป๋า

โดยจัดเตรียมกระเป๋าแบบต่างๆ มาบรรจุเครื่องหลังเป็นตัวอย่าง ดังนี้

- กระเป๋าเป้
 - เครื่องหลังแบบนิ่ม
 - เครื่องหลังแบบโครงเหล็กอยู่ภายใน
 - เครื่องหลังแบบมีโครงเหล็กอยู่ภายนอก
- ง. ข้อควรระวังในการบรรจุเครื่องหลัง
 - จ. การยกเครื่องหลัง

(2) การสาธิตและการฝึกปฏิบัติ ในเรื่องต่อไปนี้

- ก. จัดโต๊ะแสดงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเดินทางไกล
- ข. สาธิต ลำดับการนำสิ่งของบรรจุลงในเครื่องหลัง
- ค. สาธิตการยกเครื่องหลัง 3 จังหวะที่ถูกต้อง

(3) ปฏิบัติกิจกรรมตาม ใบกิจกรรมที่ 2

1.4.2.3 ขั้นสรุป ให้ผู้กำกับลูกเสือร่วมกับลูกเสือ-เนตรนารี

ร่วมกันสรุปความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติ

1.4.2.4 ปิดประชุมกองครั้งที่ 2

- 1) เล่าเรื่องสั้น เรื่อง “หญิงชรา กับสาวใช้”
- 2) ปิดประชุมกอง

1.4.2.5 การวัดและประเมินผล

- 1) ตรวจสอบกิจกรรม ของลูกเสือ-เนตรนารี และบันทึก

ในแบบกรอกคะแนน

2) สังเกตพฤติกรรม ของลูกเสือ-เนตรนารี และบันทึก
ในแบบกรอกคะแนนเมื่อจบการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 แล้ว

3) สังเกตทักษะลูกเสือ ของลูกเสือ-เนตรนารี และบันทึก
ในแบบกรอกคะแนนเมื่อจบการเรียนรู้ ครั้งที่ 3 แล้ว

1.4.3 ครั้งที่ 3 เรื่อง รูปแบบการเดินทางไกล

1.4.3.1 ขั้นเตรียม

1) ผู้กำกับกองลูกเสือ เตรียมสื่อและอุปกรณ์ประกอบ
การเรียนรู้ ดังนี้

(1) แผนภูมิหลักสำคัญในการเดินทางไกลด้วยเท้า
(ตามเอกสารประกอบการเรียน หน้า 28)

(2) แผนภูมิหลักในการเดินทางไกลโดยเรือ
(ตามเอกสารประกอบการเรียน หน้า 30)

(3) แผนภูมิหลักการเดินทางไกลโดยจักรยาน (ตามเอกสาร
ประกอบการเรียน หน้า 31)

1.4.3.2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) เปิดประชุมกอง เกม “เลือกกับกระต่าย”

2) รวมลูกเสือ-เนตรนารีได้ร่มไม้หรือในอาคาร แล้วแต่

ความเหมาะสม

3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อผู้กำกับลูกเสือ จัดให้ลูกเสือ-เนตรนารี นั่งในลักษณะแถว
ตอนหมู่หรือครึ่งวงกลม เรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการเรียน ดังนี้

(1) อธิบาย ประกอบการสนทนาและซักถามลูกเสือ-
เนตรนารี ตามลำดับ ดังนี้

ก. การเดินทางไกลด้วยเท้า

ข. การเดินทางไกลโดยเรือ

ค. การเดินทางไกลโดยจักรยาน

(2) การสาริตและการฝึกปฏิบัติ ในเรื่องต่อไปนี้

ให้ลูกเสือเนตรนารี เดินทางไกลเป็นหมู่ตามความสมัครใจ ในเส้นทางที่ไม่เคยไปแล้วพักแรมคืนหนึ่งคืน และดำรงชีพแบบชาวค่าย ให้แจ้งผู้กำกับล่วงหน้าก่อนเดินทางไกล 30 วัน

(3) ปฏิบัติกิจกรรมตาม ใบกิจกรรมที่ 3

1.4.3.3 ขั้นสรุป ให้ผู้กำกับลูกเสือร่วมกับลูกเสือ-เนตรนารี ร่วมกันสรุปความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติ

1.4.3.4 ปิดประชุมกองครั้งที่ 3

- 1) เล่าเรื่องสั้น เรื่อง “หมากับม้า”
- 2) ปิดประชุมกอง
3. น้คหมาย เลิก

1.4.3.5 การวัดและประเมินผล

1) ตรวจสอบกิจกรรม ของลูกเสือ-เนตรนารี และบันทึก
ในแบบกรอกคะแนน

2) สังเกตพฤติกรรม ของลูกเสือ-เนตรนารี และบันทึก
ในแบบกรอกคะแนน

3) สังเกตทักษะลูกเสือ ของลูกเสือ-เนตรนารี และบันทึก
ในแบบกรอกคะแนน

ตอนที่ 1

เรื่องที่ 1

วิธีการเรียน เรียนทั้งกอง

เวลา 1 ชั่วโมง

หลักในการเดินทางไกล

การเดินทางไกล หมายถึง การเดินทางของลูกเสือจากโรงเรียน หรือที่ตั้งกลุ่ม กองลูกเสือไปยังจุดใดจุดหนึ่ง ตามแต่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะกำหนด โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อฝึกวิชาลูกเสือ (A tramping for training) ซึ่งในการเดินทางไกล ของ ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ (ลูกเสือเอก) จะต้องเดินทางไกลด้วยเท้าหรือโดยทางเรือ ด้วยความสามารถของตนเอง เป็นระยะทาง 20 กิโลเมตร หรือเดินทางไกล โดยรถจักรยาน เป็นระยะทาง 80 กิโลเมตร ซึ่งในการเดินทางนี้ อาจจะมีการพักแรม หรือไม่ได้ตามแต่ที่กำหนดหรือตกลงกันไว้ ดังนั้น ลูกเสือ-เนตรนารีจึงต้องเตรียมตัว ให้พร้อมสำหรับการเดินทางไกล

การปฏิบัติตนในการเดินทางไกล

ในการเดินทางไกลนั้นลูกเสือควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. ไม่ควรไปและกลับในวันเดียวกัน ควรพักแรมอย่างน้อย 1 คืน
2. ควรเลือกเส้นทางที่ผ่านภูมิประเทศที่แปลก ๆ ได้รับความสนใจ

และความอยากรู้อยากเห็นเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้การสังเกต และจดจำลักษณะภูมิประเทศ ที่ผ่านไปไว้

3. ถ้าไม่จำเป็น ควรหลีกเลี่ยงการเดินทางด้วยการเดินไปตามถนนในเมือง หรือเดินทางไกลอยู่ในตัวชุมชน อย่างน้อยควรมีภูมิประเทศเป็นป่าเขาทุ่งนา หรือมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเหมาะสม

4. ในการทำรายงานการเดินทางของลูกเสื่อนั้น ควรกล่าวถึงลักษณะภูมิประเทศทั้ง 2 ข้างทาง อาชีพของประชาชนในบริเวณที่ตั้งค่ายพักแรม สภาพถนนหนทาง ต้นไม้ และสัตว์ที่พบเห็น รวมทั้งควรบันทึกภารกิจที่ทำในวันหนึ่ง ๆ ลงในสมุดบันทึก และควรทำแผนที่ สังกะยะประกอบไว้ด้วย

5. ควรจัดกิจกรรมการเดินทางไกลและพักแรม อย่างน้อยปีละ 1 หรือ 2 ครั้ง สำหรับพักแรมใหญ่ ส่วนการสอดต้องเป็นไปตามกำหนด

ข้อควรปฏิบัติระหว่างการเดินทางไกล

1. การเดินทางไกลในเวลากลางวันบนถนนหลวง ลูกเสื่อต้องเดินทางขวา โดยมีนายหมู่เป็นผู้นำ
2. การเดินทางในหมู่บ้าน ควรต้องระวังรักษาภิรียมารยาทให้ดี และต้องไม่ทำความเดือดร้อนให้กับชาวบ้าน
3. อย่าเดินบุกหรือเหยียบย่ำต้นข้าว หรือพืชพันธุ์ธัญญาหารที่ชาวบ้านได้ปลูกไว้
4. อย่ารื้อหรือถอนรั้วที่ปักเอาไว้เมื่อเดินผ่าน หรือจะเข้าไปหยิบฉวยผลไม้ ผัก และสิ่งของต่าง ๆ โดยพลการ
5. การเดินในท้องนา ควรเดินตามทางที่ได้มีรอยหรือทางที่มีไว้แล้ว

การเดินทางทุ่งนาควรเดินตามเส้นทางที่มีอยู่แล้ว
ภาพจาก : ภาพถ่าย โศภ ประเสริฐ เกื้อประโคน

6. การเดินให้เดิน 30 นาที หยุดพัก 3–5 นาที ขณะพักให้ลูกเสี้นั่งยกเท้าให้สูงขึ้นเพื่อให้โลหิตไหลกลับลงมา ทั้งนี้ต้องไม่ทำนานเกินไป เพราะจะทำให้รู้สึกเมื่อย

7. การเดินทางไกลในเวลากลางคืน ควรผูกผ้าเช็ดหน้าสีขาวบริเวณใต้เข่าขวา เพราะเมื่อเดินผ้าขาวนั้นจะขยับตามจังหวะก้าว ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวเป็นจุดสังเกตให้ผู้ขับรถได้ทราบว่ากำลังมีคนเดินอยู่ ทำให้การเดินทางไกลปลอดภัยมากขึ้น

การเดินทางกลางคืนควรผูกผ้าขาวที่ใต้เข่าเพื่อให้เห็นการเคลื่อนไหว
ภาพจาก : ภาพถ่าย โดย ประเสริฐเกียรติประโคน

8. การเดินทางไกลไม่ควรเดินตามทางรถไฟ และเมื่อจะข้ามทางรถไฟ จะต้องเพิ่มความระมัดระวังให้มาก เมื่อเห็นว่าปลอดภัยดีแล้วจึงข้ามได้

9. ในการเดินทางไกลทุกครั้ง ต้องนำเครื่องหลังติดตัวไปด้วย ดังนั้น สิ่งของที่บรรจุลงในเครื่องหลังควรมีน้ำหนักที่พอเหมาะ เช่น การเดินทางไกลด้วยเท้า สิ่งของที่บรรจุในเครื่องหลังไม่ควรให้หนัก การบรรจุของต้องถูกหลักการ วิธี และอย่าให้เครื่องหลังรัดหรือห่ออานจนเกินไปเพราะจะทำให้การเดินทางไม่คล่องตัว เป็นภาระระหว่างเดิน

จัดเครื่องหลังให้น้ำหนักพอดีกับตนเองและนำไปด้วยทุกครั้งที่ได้เดินทางไกล
ภาพจาก : ภาพถ่าย โดย ประเสริฐ เกื้อประโคน

10. ในระหว่างที่เดินทางไกล ควรจะจดรายงานการเดินทางอย่างละเอียด พร้อมทั้งแจ้งสิ่งที่ได้พบเห็นไว้ด้วย เช่น สถานที่สำคัญ ภูมิประเทศ การดำรงชีวิต ของชาวบ้าน ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการเดินทางไกล รวมทั้งแสดงหลักฐาน เช่น มีลายเซ็นของผู้ที่เข้าพบ และจะต้องทำแผนที่โดยสังเขปของเส้นทางการเดินทาง ลงในสมุดปุมให้เรียบร้อย

ประโยชน์ของการฝึกเดินทางไกล

1. เป็นการฝึกหัดความอดทน ความรอบคอบ ไม่ประมาทของลูกเสือ
2. ทำให้ลูกเสือรู้จักเตรียมการ และสิ่งจำเป็นในการเดินทางไกล
3. ทำให้ลูกเสือเป็นคนมีความสังเกตดี
4. ทำให้ลูกเสือเกิดความระมัดระวังตัวต่ออันตรายที่จะพึงเกิดขึ้น โดยไม่ประมาท
5. ทำให้ลูกเสือเกิดความสามัคคี ช่วยเหลือกัน เพราะอยู่ร่วมกันเป็นหมวดหมู่
6. ทำให้ลูกเสือได้ใช้ชีวิตชาวป่า
7. ทำให้ลูกเสือรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ช่วยดูแลทรัพย์สินผู้อื่น ช่วยระวังภัยด้วยการอยู่ยาม ยืนยาม ช่วยเหลือเพื่อนฝูงเมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น
8. ทำให้ลูกเสือรู้จักช่วยตนเอง เช่น รู้จักหุงหาอาหาร ทำที่พัก ฯลฯ

การรายงานหลังการเดินทางไกล

การรายงานหลังจากการเดินทางไกลเป็นสิ่งจำเป็นที่ลูกเสือจะต้องปฏิบัติ ซึ่งลูกเสือทุกคนจะต้องเริ่มบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นไว้ในสมุดบันทึก โดยเริ่มบันทึกตั้งแต่ออกเดินทางไกลไปตามเส้นทางต่าง ๆ จนเสร็จสิ้นการเดินทางไกล และลูกเสือจะต้องนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่จดบันทึกไว้มารายงานให้ผู้กำกับลูกเสือทราบ

การจัดกิจกรรมระหว่างเดินทางไกล

ภาพจาก : คู่มือลูกเสือ-เนตรนารีสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ หน้า 398

การทำแบบรายงาน (สมุดปฐม)

ลูกเสือควรที่จะมีการบันทึกสิ่งต่าง ๆ ลงในสมุดบันทึกเหมือนกัน ด้วยการกระทำดังนี้

1. แบบฟอร์มรายงานจะต้องบอกให้ทราบถึง วัน เดือน ปี ที่กำลังจะทำกิจกรรมเดินทางไกล
2. เวลา แสดงรายละเอียดว่า เวลาเท่าไรของวันนั้น ๆ ใช้บอกเวลา 24 ชั่วโมง
3. รายการ บอกให้ละเอียดโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการที่สำคัญ ๆ
4. ระยะทาง บอกระยะทางเป็นกิโลเมตร บอกตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ต่างๆ หรือจะบอกระยะห่างจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งก็ได้
5. การทำรายงานจะต้องมีแผนที่สังเขป ทำอย่างประณีตและสะอาดเรียบร้อย

ซึ่งลูกเสือจะต้องเขียนสัญลักษณ์แทนสิ่งของต่างๆ ให้ถูกต้อง เช่น ถนน ทางรถ
แม่น้ำ สะพาน เป็นต้น

วิธีการรายงานการเดินทางไกล

สิ่งที่ลูกเสือบันทึกลงในแบบรายงาน ควรมีลักษณะดังนี้

1. ถูกต้อง เห็นอะไรให้รายงานไปตามข้อเท็จจริงที่ได้เห็นกับตา
2. ชัดเจน รายงานให้ชัดเจนอย่าให้คลุมเครือ ถายมือต้องให้อ่านได้ง่ายอย่าเขียนหวัดเกินไปจนอ่านไม่รู้เรื่อง
3. รัดกุม ควรใช้ภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ กินความได้มากแต่อย่าสั้นเกินไปจนอ่านแล้วไม่เข้าใจ
4. รวดเร็ว เมื่อกลับมาแล้วสามารถรายงานต่อผู้กำกับลูกเสือได้ทันที
5. นายหมู่ลงชื่อกำกับ เมื่อจบการรายงานแล้ว ลงชื่อลูกเสือและผู้เขียนรายงานบอกหมู่และกอง จากนั้นให้นายหมู่ลูกเสือลงชื่อกำกับไว้

ใบกิจกรรมที่ 1

หน่วยที่ 3 การผจญภัย ตอนที่ 1 การเดินทางไกล
เรื่องที่ 1 หลักในการเดินทางไกล

วัตถุประสงค์

1. อธิบายหลักในการเดินทางไกลได้ถูกต้อง
2. อธิบายการปฏิบัติตนในการเดินทางไกลได้
3. บอกข้อควรปฏิบัติระหว่างการเดินทางไกลได้
4. บอกประโยชน์ของการฝึกเดินทางไกลได้
5. อธิบายวิธีการรายงานการเดินทางไกลได้

คำชี้แจง

1. ให้ลูกเสือ-เนตรนารี ฟังคำอธิบายจากผู้กำกับลูกเสือ ชักถามปัญหา ทำความเข้าใจในเนื้อหาและวิธีการปฏิบัติให้ชัดเจน
2. ลูกเสือ-เนตรนารี ศึกษาจากแผนภูมิข้อควรปฏิบัติระหว่างการเดินทางไกล และแผนภาพการเดินทางไกลกลางคืน ภาพตัวอย่างการเดินทางไกล แล้วปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - 2.1 ร่วมกันอภิปรายในเรื่องต่อไปนี้ แล้วแต่ละคน สรุปความรู้ตามความเข้าใจของตนเอง แล้วจดลงในแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม
 - 2.1.1 หลักในการเดินทางไกล
 - 2.1.2 หลักปฏิบัติในการเดินทางไกล
 - 2.1.3 ข้อควรปฏิบัติระหว่างเดินทางไกล
 - 2.1.4 ประโยชน์ของการเดินทางไกล
 - 2.1.5 รายงานการเดินทางไกล
 - 2.2 ผู้กำกับและลูกเสือ-เนตรนารี ร่วมกันสรุปหลักการเดินทางไกล

แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม ใบกิจกรรมที่ 1

หน่วยที่ 3 การผจญภัย ตอนที่ 1 การเดินทางไกล

เรื่องที่ 1 หลักในการเดินทางไกล

ชื่อ.....กองที่.....หมู่.....

คะแนนเต็ม 15 คะแนน

1. หลักในการเดินทางไกล

2. หลักปฏิบัติในการเดินทางไกล

3. ข้อควรปฏิบัติระหว่างเดินทางไกล

4. ประโยชน์ของการเดินทางไกล

5. รายงานการเดินทางไกล

เกณฑ์การให้คะแนน ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

ลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 การผจญภัย ตอนที่ 1 การเดินทางไกล

เรื่องที่ 1 หลักในการเดินทางไกล

ข้อประเมินทุกข้อใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

1. หลักในการเดินทางไกล
2. หลักปฏิบัติในการเดินทางไกล
3. ข้อควรปฏิบัติระหว่างเดินทางไกล
4. ประโยชน์ของการเดินทางไกล
5. รายงานการเดินทางไกล

เกณฑ์ประเมิน

- 3 คะแนน หมายถึง อธิบายถูกต้องตามหลักของเนื้อหาต่างๆ เป็นส่วนมาก
- 2 คะแนน หมายถึง อธิบายถูกต้องตามหลักของเนื้อหาต่างๆ ปานกลาง
- 1 คะแนน หมายถึง อธิบายไม่ถูกต้องตามหลักของเนื้อหาต่างๆ หรือถูกต้อง

น้อยมาก

แบบบันทึกคะแนนประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

ลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ

หน่วยที่ 3 การผจญภัย ตอนที่ 1 การเดินทางไกล

เรื่องที่ 1 หลักในการเดินทางไกล

ที่	ชื่อ-สกุล	หลักในการเดินทางไกล					รวม	หมายเหตุ
		1. หลักในการเดินทางไกล	2. การปฏิบัติตนในการเดินทางไกล	3. ข้อควรปฏิบัติระหว่างการเดินทางไกล	4. ประโยชน์ของการฝึกเดินทางไกล	5. วิธีการรายงานการเดินทางไกล		
		3	3	3	3	3	15	
1								
2								
3								
4								
5								

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นายประเสริฐ เกื้อประโคน)

เกณฑ์ผ่านการประเมิน

ได้คะแนนรวมตั้งแต่ 12 คะแนน หรือร้อยละ 80 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กวี พันธุ์มีเขาวี และคนอื่น ๆ. (2535). **คู่มือลูกเสือ-เนตรนารีสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่และ**
วิสามัญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์องค์การค้ำชูสภา.
- กิตติพร วีรสุธิกุล, ชัยชาญ วิริยานนท์ และทวีศักดิ์ ลาภสุรเทียนทอง. (2528).
เงื่อนไขลูกเสือตรีโท เอก และลูกเสือสำรอง เรียนด้วยตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศึกษาการพิมพ์.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2542).
แนวการสอนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ดาลัด แก้ววิเชียร. (2546). **ชุดวิชาชาวค่าย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :**
 สำนักพิมพ์องค์การค้ำชูสภา.
- ประภคติ ไชยโตะพรหม. (2541). **คู่มือเงื่อนไขลูกเสือ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร :**
 พิมพ์การณ การพิมพ์.
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. (2546). **หนังสือเรียนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี**
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วงชั้นที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์
- สันต์ ขวัญทร. (2543). **คู่มือการสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่.**
 พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์องค์การค้ำชูสภา.
- สุวรรณ จันทร์สม. (2535). **คู่มือการฝึกอบรมนายหมู่ลูกเสือสามัญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :**
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมควร เข็นใจ. (2540). **คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ วิชาการอยู่ค่ายพักแรม.**
 พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อศุลย์ สุวรรณบล. (2538). **การเดินทางไกลและแรมคืน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :**
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อำนาจ ช่างเรือน, เขวลิต ภูมิภาค, สมมาต สังขพันธ์. (2547). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลูกเสือ-**
เนตรนารี สมบูรณ์แบบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช
- อำนาจ ช่างเรือน, เขวลิต ภูมิภาค, สมมาต สังขพันธ์. (2547). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลูกเสือ-**
เนตรนารี สมบูรณ์แบบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. (ม.ป.ป.). **คู่มือ/แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี**
สามัญรุ่นใหญ่. บุรีรัมย์ : โรงพิมพ์ต่อเขต.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2540). กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2541). กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2541). กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ภาคผนวก ง
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

เวลา 30 นาที คะแนนเต็ม 30 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วกาเครื่องหมาย × ทับตัวอักษร ก ข ก และ ง ที่ตรงกับตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ในการเดินทางไกล
 - ก. ฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน
 - ข. ฝึกให้ลูกเสืออยู่ในระเบียบวินัย
 - ค. ฝึกให้ลูกเสือเดินแข่งกัน
 - ง. ฝึกให้ลูกเสารู้จักช่วยตนเอง
2. เพราะเหตุใดการเดินทางไกลในเวลากลางคืนลูกเสือจึงควรใช้ผ้าสีขาวพันขา หรือติดกระดาษสีสะท้อนแสง
 - ก. เป็นสัญลักษณ์ของลูกเสือ
 - ข. เป็นที่สังเกตของผู้ที่ขับรถ
 - ค. เป็นสัญญาณในการเดินทางไกล
 - ง. เป็นไปตามกฎหมาย
3. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายสำคัญของการเดินทางตามลำพัง
 - ก. ฝึกความสามัคคี
 - ข. ฝึกการทำงานร่วมกัน
 - ค. ฝึกความขยันหมั่นเพียร
 - ง. ฝึกการช่วยเหลือตนเอง
4. ข้อใดเป็นเครื่องใช้ที่นำไปใช้ในการเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรม
 - ก. ที่นอน
 - ข. มีดพร้า
 - ค. ครกหิน
 - ง. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า
5. เมื่อเดินทางไกล ไม่ควรนำอุปกรณ์ในข้อใดติดตัวไปด้วย
 - ก. เครื่องใช้ประจำตัว
 - ข. เครื่องใช้ประจำหมู่
 - ค. เครื่องใช้ไฟฟ้า
 - ง. เครื่องใช้ในการฝึก

6. ถ้าต้องการเดินทางไกลหลายวัน ควรพกอาหารจำพวกใดไปด้วย
- อาหารเสริม
 - อาหารคาวหวาน
 - อาหารหลัก 5 หมู่
 - อาหารแห้งหรืออาหารกระป๋อง
7. ข้อใดจัดเป็นเครื่องใช้ประจำตัวถูกเสื่อในการอยู่ค่ายพักแรม
- ขันน้ำ แปรงสีฟัน สมุดบันทึก
 - กระทะ หม้อข้าว สบู่
 - ขวาน พลั่ว หม้อ
 - ถังน้ำ ตะเกียง ผ้าขาวม้า
8. ข้อใดควรปฏิบัติขณะเดินทางไกล
- เดินเรียงเดี่ยว
 - เดินทางลัดผ่านนาข้าว
 - เดินตามรางรถไฟ
 - เดินอย่างรวดเร็ว
9. กิจกรรมใดไม่ถือว่าเป็นการเดินทางไกล
- การพายเรือคนเดียว
 - การเดินทางล่าสัตว์
 - การเดินทางไปเที่ยวต่างจังหวัด
 - การอยู่ค่ายพักแรมในประเทศ
10. รายงานชนิดใดที่ไม่ต้องเขียนไว้ในรายงานการเดินทางไกลการอยู่ค่ายพักแรม
- สถานที่ตั้งค่ายพักแรม
 - ระยะทางที่เดินทางไกล
 - รายการอาหารที่ปรุงแต่ละมื้อ
 - รายชื่อลูกเสือ-เนตรนารีทั้งหมด
11. ตัวอักษร N,E บนเข็มทิศ หมายถึงทิศในข้อใด
- ทิศตะวันตกเฉียงใต้, ทิศตะวันออก
 - ทิศเหนือ, ทิศตะวันตกเฉียงใต้
 - ทิศเหนือ, ทิศตะวันออก
 - ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ, ทิศตะวันออก

12. การใช้เข็มทิศจะต้องวางอย่างไรจึงจะบอกทิศที่ถูกต้อง
- วางในแนวตั้ง
 - วางในแนวราบ
 - วางใกล้แม่เหล็ก
 - วางใกล้ทางรถไฟ
13. ประเทศแรกที่ยังผลิตเข็มทิศใช้ คือประเทศใด
- ประเทศสวีเดน
 - ประเทศกรีซ
 - ประเทศอังกฤษ
 - ประเทศจีน
14. ปลายเข็มแม่เหล็กสีแดงของเข็มทิศจะชี้ไปทางทิศใด
- ทิศเหนือ
 - ทิศใต้
 - ทิศตะวันตก
 - ทิศตะวันออก
15. มุมอะซิมูทที่บอกทิศทางที่จะไปต้องทำมุมกับทิศใดเสมอ
- ทิศเหนือ
 - ทิศใต้
 - ทิศตะวันตก
 - ทิศตะวันออก
16. เมื่อหาทิศทางได้แล้ว จะต้องสังเกตจุดเด่นของทิศที่จะเดินของเข็มทิศเพื่ออะไร
- เพื่อหาทางลัด
 - เพื่อให้เดินทางได้เร็วขึ้น
 - เพื่อให้เดินทางด้วยความปลอดภัย
 - เพื่อหาจุดหมายที่ชัดเจนจะได้ไม่หลง
17. การเดินด้วยเข็มทิศในเวลากลางวันเมื่อผ่านเครื่องกีดขวางจะปฏิบัติดังนี้
- หักขวา + 90 องศา, หักซ้าย + 270 องศา ถ้าผลรวมเกิน 360 องศา ให้เอา 360 ไปลบออก
 - หักขวา - 90 องศา, หักซ้าย + 270 องศา ถ้าผลรวมเกิน 360 องศา ให้เอา 360 ไปลบออก
 - หักขวา + 90 องศา, หักซ้าย + 90 องศา
 - หักขวา + 90 องศา, หักซ้าย - 90 องศา

18. แผนที่ คืออุปกรณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อแสดงเกี่ยวกับอะไร ?

- ก. ลักษณะภูมิประเทศ
- ข. สิ่งปรากฏบนพื้นผิวโลก
- ค. สิ่งต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ง. สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

19. ข้อใดไม่ใช่ องค์ประกอบของแผนที่

- ก. ทิศทาง
- ข. มาตราส่วน
- ค. สัญลักษณ์
- ง. ขนาดของแผนที่

20. สีที่ใช้ในแผนที่สีใดแสดงแทนรายละเอียดเกี่ยวกับถนน

- ก. สีน้ำเงิน
- ข. สีดำ
- ค. สีน้ำตาล
- ง. สีแดง

21. ระบบเส้นชั้นความสูงในแผนที่ที่มีไว้แสดงอะไร

- ก. ความสูงต่ำของพื้นที่
- ข. ลักษณะภูมิประเทศที่คล้ายกัน
- ค. ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ
- ง. ความสูงต่ำของภูเขา

22. การอ่านตารางพิกัดกริด ควรอ่านอย่างไร

- ก. อ่านจากซ้ายไปขวา บนลงล่าง
- ข. อ่านจากซ้ายไปขวา ล่างขึ้นบน
- ค. อ่านจากขวาไปซ้าย บนลงล่าง
- ง. อ่านจากซ้ายไปซ้าย ล่างขึ้นบน

23. ทิศเหนือที่อยู่บนแผนที่ด้วยเส้นกริดตั้งเรียกว่า

- ก. ทิศเหนือกริด
- ข. ทิศเหนือจริง
- ค. ทิศเหนือแม่เหล็ก
- ง. ทิศเหนือ

24. สัญลักษณ์ ในแผนที่หมายถึงอะไร

- ก. ทางรถไฟ
- ข. เขตจังหวัด
- ค. แม่น้ำ
- ง. ภูเขา

25. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการทำกิจกรรมการอยู่อาศัยพักแรม

- ก. ทำให้ลูกเสือแต่ละหมู่เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก
- ข. ทำให้สนุกสนานร่าเริง
- ค. ทำให้ลูกเสือเป็นคนกล้าแสดงออก
- ง. ทำให้ลูกเสือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวส่วนรวม

26. ข้อใดคือประโยชน์ของการผูกเชือกพันหลัก

- ก. เพื่อความสะดวก
- ข. เพื่อให้แก้ได้ง่าย
- ค. เพื่อความสวยงาม
- ง. เพื่อนำไปใช้ได้จริง

27. ข้อใดเป็นการผูกเชือกพันหลักที่ถูกต้องมากที่สุด

- ก. ผูกระหว่างกิ่งไม้ 2 กิ่ง
- ข. ผูกด้วยเงื่อนที่แก้ได้ง่าย
- ค. ผูกให้แน่นตึงไม่ลาดเอียง
- ง. ผูกให้แน่นตึงลาดเอียงพอสมควร

28. เงื่อนอะไรใช้ในการผูกแน่น

- ก. ผูกชุง
- ข. กระจวดไม้
- ค. พีรอด
- ง. ผูกร่น

29. ในการได้เชือกเราน่าจะผูกเชือกกับอะไรจึงจะมั่นคง

- ก. จอมปลวก
- ข. ก้อนหิน
- ค. ท่อนซุง
- ง. เสาหรือคันทันไม้

30. วิธีการไต่เชือกเพื่อหย่อนตัวลงสู่ที่ต่ำต้องปฏิบัติอย่างไร

- ก. ขึ้นข้างเชือก
- ข. ขึ้นคร่อมเชือก
- ค. ใช้เชือกพันมือ
- ง. ใช้เชือกผูกสะเอว

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ค	ข	ง	ข	ค	ง	ก	ก	ค	ค
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ค	ข	ง	ก	ก	ง	ก	ข	ง	ง
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ก	ข	ก	ก	ค	ง	ง	ข	ง	ข

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามความพึงพอใจ

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วย
เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา**

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความระดับความพึงพอใจของ
นักเรียนมากที่สุด โดยในแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน ด้วยเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสาระการผจญภัยเป็นเนื้อหาที่ข้าพเจ้าชอบ
2. เนื้อหาสาระการผจญภัยไม่ยากเกินไป
3. ข้าพเจ้าอยากเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาให้มากกว่านี้
4. เรื่องที่ข้าพเจ้าเรียนเป็นเรื่องใกล้ตัว
5. ความรู้ที่ข้าพเจ้าได้รับจากการเรียน สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน
ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน					
6. ข้าพเจ้าชอบที่จะวางแผนในการทำงานร่วมกับเพื่อน
7. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ สนุกเมื่อได้เรียนเป็นกลุ่ม
8. ข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มการทำงาน
9. ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน ๆ และครูผู้สอน

แบบสอบถามความพึงพอใจ (ต่อ)

รายการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน ด้วยเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
10. ข้าพเจ้าชอบฟังเพื่อน ๆ นำเสนอผลงาน
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน					
11. สื่อประกอบการเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในชั่วโมงเรียน ทำให้
ข้าพเจ้าสนุก					
12. สื่อและอุปกรณ์การเรียนตรงกับเนื้อหาที่เรียน
13. สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอแก่นักเรียน
14. ข้าพเจ้าเข้าใจและจำได้ดีเมื่อใช้สื่อที่ครูนำมาสอน
15. ข้าพเจ้าพอใจในการเรียนจากสื่อที่นำมาใช้ในการเรียน
16. ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทราบคะแนนของผลงานที่ข้าพเจ้าทำ
17. ข้าพเจ้าพอใจคะแนนที่ข้าพเจ้าได้จากการทำแบบทดสอบ
18. ข้าพเจ้าชอบเมื่อครูถามคำถามหลังจากการเรียนแต่ละครั้ง
19. ครูมักชมข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ เสมอเมื่อตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม
20. ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นกับผลงานกลุ่มของ
ข้าพเจ้า					

ภาคผนวก ก

แบบประเมินและผลการประเมินคุณภาพแบบฝึกทักษะ

แบบประเมินและผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินและผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบ

แบบประเมินและผลการประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบประเมินคุณภาพเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

1. แบบประเมินคุณภาพเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา มีจำนวน 5 ด้าน
2. โปรดอ่านเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน
3. ระดับผลการประเมินมี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. จุดประสงค์การเรียนรู้					
1.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในแบบฝึกทักษะ
1.2 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องการฝึก
2. เนื้อหา					
3.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ
3.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน
3.4 มีประโยชน์ต่อนักเรียน
3. การนำเสนอ					
3.1 มีความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา
3.2 มีความน่าสนใจ
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 มีความเหมาะสมในด้านเวลา
4.2 มีการกระตุ้นและเร้าความสนใจของนักเรียน
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
5.2 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน
5.3 สามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ผลการประเมินคุณภาพเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ระดับความเหมาะสม	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	แปล ความหมาย
1. จุดประสงค์การเรียนรู้					
1.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในแบบฝึกทักษะ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
1.2 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องการฝึก	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2. เนื้อหา					
3.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.4 มีประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3. การนำเสนอ					
3.1 มีความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.2 มีความน่าสนใจ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 มีความเหมาะสมในด้านเวลา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.2 มีการกระตุ้นและเร้าความสนใจของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.2 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.3 สามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
รวม	65	65	65	65	
ค่าเฉลี่ย	5.00	5.00	5.00	5.00	มากที่สุด

แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

1. แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 6 ด้าน
2. โปรดอ่านแผนการจัดการเรียนรู้ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน
3. ระดับผลการประเมินมี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. สาระสำคัญ					
1.1 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย
1.2 มีความครอบคลุมเนื้อหา
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา
2.2 สามารถวัดและประเมินผลได้
3. เนื้อหา					
3.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
3.2 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย
3.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน
3.4 มีความเหมาะสมกับเวลาที่สอน
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา
4.3 มีการลำดับกิจกรรมได้ชัดเจน
4.4 มีความเหมาะสมกับเวลาที่สอน
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
5.2 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน
5.3 ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อ
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
6.2 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ถูกเลือก-นครนารีสามัญ ถูกเลือก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ระดับความเหมาะสม	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	แปล ความหมาย
1. สาระสำคัญ					
1.1 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	มากที่สุด
1.2 มีความครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2.2 สามารถวัดและประเมินผลได้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3. เนื้อหา					
3.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.2 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.3 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.4 มีความเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.3 มีการลำดับกิจกรรมได้ชัดเจน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.4 มีความเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.2 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.3 ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6.2 มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
รวม	85	85	85	85.00	
ค่าเฉลี่ย	5.00	5.00	5.00	5.00	มากที่สุด

**แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ (IOC)
หน่วยที่ 3 เรื่อง การผจญภัย ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ (IOC) หน่วยที่ 3 เรื่อง การผจญภัย ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 27 จุดประสงค์การเรียนรู้ และมีข้อสอบจำนวน 60 ข้อ
2. โปรดอ่านแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ (IOC) โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน
3. ระดับความสอดคล้องมี 3 ระดับ ดังนี้
ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
1. สามารถบอก ลักษณะการเดินทาง ทางไกลได้อย่าง เหมาะสม	1. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ในการเดินทางไกล ก. ฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน ข. ฝึกให้ลูกเสืออยู่ในระเบียบวินัย ค. ฝึกให้ลูกเสือเดินแข่งกัน ง. ฝึกให้ลูกเสือรู้จักช่วยตนเอง (เฉลย ก)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>2. เพราะเหตุใดการเดินทางไกลในเวลา กลางคืนลูกเสือจึงควรใช้ผ้าสีขาวพันขา หรือ ติดกระดาษสีสะท้อนแสง</p> <p>ก. เป็นสัญลักษณ์ของลูกเสือ ข. เป็นที่สังเกตของผู้ที่ขับรถ ค. เป็นสัญญาณในการเดินทางไกล ง. เป็นไปตามกฎหมาย (เฉลย ข)</p>			
	<p>3. ก่อนการเดินทางสำรวจสถานที่ต่าง ๆ สิ่ง สำคัญที่ต้องทำคือข้อใด</p> <p>ก. บรรจุสิ่งของลงเครื่องหลัง ข. วางแผนการเดินทางสำรวจ ค. เตรียมเครื่องแต่งกายให้พร้อม ง. เตรียมอาหารสำหรับรับประทาน (เฉลย ข)</p>			
<p>2. ลูกเสือ-เนตร นารีร่วมเดินทางไกล ด้วยเท้าหรือโดยทางเรือ ด้วยความสามารถของ ตนเองไม่น้อยกว่า 10 กิโลเมตร หรือโดย รถจักรยานเป็น ระยะทางไม่น้อยกว่า 20 กิโลเมตร</p>	<p>4. เมื่อเดินทางไกลมาได้นาน 30 นาทีแล้วควร ใช้เวลาพักผ่อนและคอยผู้ที่ยังมาไม่ถึงประมาณ กี่นาที</p> <p>ก. 1 – 2 นาที ข. 4 - 5 นาที ค. 14 – 15 นาที ง. 24 – 25 นาที (เฉลย ข)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>5. การเดินทางตามลำพัง ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ในหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือ-เนตรนารีเอก จะต้องได้ระยะทางไปกลับกี่กิโลเมตร</p> <p>ก. 10 กิโลเมตร ข. 30 กิโลเมตร ค. 20 กิโลเมตร ง. 40 กิโลเมตร (เฉลย ก)</p>			
	<p>6. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายสำคัญของการเดินทางตามลำพัง</p> <p>ก. ฝึกความสามัคคี ข. ฝึกการทำงานร่วมกัน ค. ฝึกความขยันหมั่นเพียร ง. ฝึกการช่วยเหลือตนเอง (เฉลย ง)</p>			
	<p>7. ลูกเสือควรเลือกรองเท้าที่ใช้สำหรับเดินทางไกลตามข้อใด</p> <p>ก. รองเท้าส้นสูง ข. รองเท้าค้ำพอดี้เท้า ค. รองเท้าใหม่และสะอาด ง. รองเท้าเก่าใส่สบาย (เฉลย ข)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	8. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับการเดินทางไกล ก. เป็นการเดินทางของลูกเสือ ข. การแข่งขันการเดินทาง ค. ลูกเสือออกเดินทางเป็นรายหมู่ ง. เดินอย่างปกติ 30 นาทีหยุดพัก 4-5 นาที (เฉลย ข)			
3. ลูกเสือ-เนตรนารีอธิบายและแสดงการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้เดินทางไกลได้	9. ข้อใดเป็นเครื่องใช้ที่นำไปใช้ในการเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรม ก. ที่นอน ข. มีดพร้า ค. ครกหิน ง. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า (เฉลย ข)			
	10. เมื่อเดินทางไกล <u>ไม่ควร</u> นำอุปกรณ์ในข้อใดติดตัวไปด้วย ก. เครื่องใช้ประจำตัว ข. เครื่องใช้ประจำหมู่ ค. เครื่องใช้ไฟฟ้า ง. เครื่องใช้ในการฝึก (เฉลย ค)			
4. ลูกเสือ-เนตรนารีสามารถเตรียมรายการอาหารได้	11. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> ข้อคำนึงการเตรียมรายการอาหารในการเดินทางไกล ก. จะอยู่ค่ายพักแรมกี่วัน ข. รับประทานอาหารกี่มื้อ ค. จำนวนคนที่รับประทานอาหาร ง. แต่ละมื้อจะปรุงอาหารอย่างไรให้อร่อย (เฉลย ง)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	12. ถ้าต้องการเดินทางไกลหลายวัน ควรพกอาหารจำพวกใดไปด้วย ก. อาหารเสริม ข. อาหารคาวหวาน ค. อาหารหลัก 5 หมู่ ง. อาหารแห้งหรืออาหารกระป๋อง (เฉลย ง)			
5. ลูกเสือ-เนตรนารี บรรจูลังของลงในเครื่องหลังได้อย่างชำนาญ	13. ข้อใดจัดเป็นเครื่องใช้ประจำตัวลูกเสือในการอยู่ค่ายพักแรม ก. ขันน้ำ แปรงสีฟัน สมุดบันทึก ข. กระตะ หม้อข้าว สบู่ ค. ขวาน พลั่ว หม้อ ง. ถังน้ำ ตะเกียง ผ้าขาวม้า (เฉลย ก)			
	14. ในการบรรจูลังของลงในเครื่องหลังของสิ่งใดที่ควรบรรจุไว้ข้างบนสุดเพื่อนำมาใช้ได้สะดวก ก. ข้าวสาร ยากันบูด ข. ปลากระป๋อง ยาสีฟัน ค. ไม้ขีดไฟ ไฟฉาย ง. ยารักษาโรค ชุดล้างอง (เฉลย ค)			
6. ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเดินทางไกลด้วยความมีระเบียบวินัย	15. ข้อใดควรปฏิบัติขณะเดินทางไกล ก. เดินเรียงเดี่ยว ข. เดินทางลัดผ่านนาข้าว ค. เดินตามรางรถไฟ ง. เดินอย่างรวดเร็ว (เฉลย ก)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	<p>16. วิธีการของระบบหมู่ที่สำคัญที่สุดในการเดินทางไกลคือข้อใด</p> <p>ก. ต้องเชื่อฟังคำสั่งของนายหมู่อย่างเคร่งครัด</p> <p>ข. ต้องรีบเดินอย่างรวดเร็วเพื่อจะได้ชนะหมู่อื่น ๆ</p> <p>ค. ช่วยกันหาเส้นทางลัดในการเดินจะได้ถึงที่หมายโดยไว</p> <p>ง. ขณะเดินทางไกลผ่านชุมชนช่วยกันสังเกตแสดงความสามัคคี</p> <p>(เฉลย ก)</p>			
	<p>17. สถานที่ใดที่ <u>ไม่ควร</u> เดินทางสำรวจ</p> <p>ก. วนอุทยาน</p> <p>ข. โบราณสถาน</p> <p>ค. สถานเริงรมย์</p> <p>ง. สวนสาธารณะ</p> <p>(เฉลย ค)</p>			
	<p>18. สิ่งสำคัญที่สุดที่ควรคำนึงในการพายเรือคนเดียวคืออะไร</p> <p>ก. ต้องว่ายน้ำเป็น</p> <p>ข. ต้องรู้วิธีใช้ห่วงยาง</p> <p>ค. ต้องรู้เส้นทางที่จะไป</p> <p>ง. เรือต้องอยู่ในสภาพดี</p> <p>(เฉลย ก)</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	19. กิจกรรมใดไม่ถือว่าเป็นการเดินทางไกล ก. การพายเรือคนเดียว ข. การเดินทางลำพัง ค. การเดินทางไปเที่ยวต่างจังหวัด ง. การอยู่ค่ายพักแรมในประเทศ (เฉลย ก)			
7. สามารถเขียน รายงานการเดินทางไกล ได้	20. รายงานชนิดใดที่ไม่ต้องเขียนไว้ในรายงาน การเดินทางไกลการอยู่ค่ายพักแรม ก. สถานที่ตั้งค่ายพักแรม ข. ระยะทางที่เดินทางไกล ค. รายการอาหารที่ปรุงแต่ละมื้อ ง. รายชื่อลูกเสือ-เนตรนารีทั้งหมด (เฉลย ก)			
8. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถใช้เข็มทิศได้	21. เข็มทิศชนิดใดที่นิยมนำมาใช้ในวงการ ลูกเสือ ก. เข็มทิศแบบซิลวา ข. เข็มทิศแบบใช้แสง ค. เข็มทิศแบบธรรมดา ง. เข็มทิศแบบเลนเซติก (เฉลย ก)			
	22. ตัวอักษร N,E บนเข็มทิศ หมายถึงทิศใน ข้อใด ก. ทิศตะวันตกเฉียงใต้, ทิศ ตะวันออกเฉียง ข. ทิศเหนือ, ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ค. ทิศเหนือ, ทิศตะวันออกเฉียง ง. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ, ทิศ ตะวันออกเฉียง (เฉลย ค)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
9. ลูกเสือ-เนตรนารี รู้ และเข้าใจในการใช้เข็ม	23. การใช้เข็มทิศจะต้องวางอย่างไรจึงจะบอก ทิศที่ถูกต้อง ก. วางในแนวตั้ง ข. วางในแนวราบ ค. วางใกล้แม่เหล็ก ง. วางใกล้ทางรถไฟ (เฉลย ข)			
10. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถบอก ความหมายและประวัติ ของเข็มทิศได้	24. ประเทศแรกที่ยังผลิตเข็มทิศใช้ คือ ประเทศใด ก. ประเทศสวีเดน ข. ประเทศกรีซ ค. ประเทศอังกฤษ ง. ประเทศจีน (เฉลย ง)			
11. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถอธิบาย ส่วนประกอบของเข็ม ทิศได้	25. ปลายเข็มแม่เหล็กสีแดงของเข็มทิศจะชี้ไป ทางทิศใด ก. ทิศเหนือ ข. ทิศใต้ ค. ทิศตะวันตก ง. ทิศตะวันออก (เฉลย ก)			
	26. กรอบหน้าปิดตัวเรือนเข็มทิศ แบ่งมุม ทั้งหมดออกเป็นกี่องศา ก. 90 องศา ข. 360 องศา ค. 180 องศา ง. 270 องศา (เฉลย ข)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
12. สามารถแสดงวิธี หาทิศโดยใช้เข็มทิศได้	27. ทิศทางหลักมีอยู่ 3 ทิศทาง ดังนี้ ก. ทิศเหนือจริง ข. ทิศเหนือกริด ค. ทิศเหนือแม่เหล็ก ง. ถูกทุกข้อ (เฉลย ง)			
	28. คำมูอะซิมุม หาได้อย่างไร ก. วัดจากแนวทิศใต้ไปทางขวามือ ข. วัดจากแนวทิศใต้ไปทางซ้ายมือ ค. วัดจากแนวทิศเหนือไปทางขวามือ ง. วัดจากแนวทิศเหนือไปทางซ้ายมือ (เฉลย ค)			
	29. มุมอะซิมุมที่บอกทิศทางที่จะ ไปต้องทำมุม กับทิศใดเสมอ ก. ทิศเหนือ ข. ทิศใต้ ค. ทิศตะวันตก ง. ทิศตะวันออก (เฉลย ก)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
13. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถบอกประโยชน์ ของเข็มทิศได้	30. เมื่อหาทิศทางได้แล้ว จะต้องสังเกตจุดเด่น ของทิศที่จะเดินของเข็มทิศเพื่ออะไร ก. เพื่อหาทางลัด ข. เพื่อให้เดินทางได้เร็วขึ้น ค. เพื่อให้เดินทางด้วยความปลอดภัย ง. เพื่อหาจุดหมายที่ชัดเจนจะได้ไม่หลง (เฉลย ง)			
	31. ข้อดีของเข็มทิศแบบซิลวาคืออะไร ก. มีลูกศรชี้ทิศ ข. หน้าปัดสวยงาม ค. มีขนาดกะทัดรัด ง. ใช้ง่าย หาทิศได้รวดเร็ว (เฉลย ง)			
14. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถเดินทางโดยใช้ เข็มทิศได้	32. ถ้ากำหนดระยะขี้นเท่ากับ 90 องศา จุดที่ ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญจะเดินไปคือทิศใด ก. ทิศตะวันตก ข. ทิศตะวันออก ค. ทิศใต้ ง. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (เฉลย ข)			
	33. การเดินด้วยเข็มทิศในเวลากลางวันเมื่อผ่าน เครื่องกีดขวางจะปฏิบัติดังนี้ ก. หักขวา + 90 องศา, หักซ้าย + 270 องศา ถ้า ผลรวมเกิน 360 องศา ให้เอา 360 ไปลบออก ข. หักขวา - 90 องศา, หักซ้าย + 270 องศา ถ้า ผลรวมเกิน 360 องศา ให้เอา 360 ไปลบออก ค. หักขวา + 90 องศา, หักซ้าย + 90 องศา ง. หักขวา + 90 องศา, หักซ้าย - 90 องศา (เฉลย ก)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา		
		ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
15. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถบอก ความหมายและ ความสำคัญของแผนที่ ได้	34. แผนที่ คืออุปกรณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อ แสดงเกี่ยวกับอะไร ? ก. ลักษณะภูมิประเทศ ข. สิ่งปรากฏบนพื้นผิวโลก ค. สิ่งต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้น ง. สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (เฉลย ข)			
	35. ถ้าเราต้องการเดินทางไปในที่ที่เราไม่รู้จัก เราควรนำสิ่งใดติดตัวไปด้วยมากที่สุด ? ก. ลูกโลก ข. เข็มทิศ ค. แผนที่ ง. ทั้งสามข้อรวมกัน (เฉลย ง)			
16. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถบอกชนิด ประโยชน์ และ องค์ประกอบของแผนที่ ที่ได้	36. ข้อใดไม่ใช่ องค์ประกอบของแผนที่ ก. ทิศทาง ข. มาตราส่วน ค. สัญลักษณ์ ง. ขนาดของแผนที่ (เฉลย ง)			
	37. ทางขวามือของแผนที่ หมายถึงทิศใด ก. ทิศเหนือ ข. ทิศใต้ ค. ทิศตะวันออก ง. ทิศตะวันตก (เฉลย ค)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	38. ในการเดินทางสิ่งที่จะต้องใช้คู่กับเข็มทิศคืออะไร ก. หมวก ข. ตลับเมตร ค. แผนที่ ง. สมุดบันทึก (เฉลย ค)			
	39. สีที่ใช้เป็นมาตรฐานอยู่ในแผนที่มีกี่สี ก. 4 ข. 5 ค. 6 ง. 7 (เฉลย ข)			
	40. สีที่ใช้ในแผนที่สีใดแสดงแทนรายละเอียดเกี่ยวกับถนน ก. สีน้ำเงิน ข. สีดำ ค. สีน้ำตาล ง. สีแดง (เฉลย ง)			
	41. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาแผนที่ ก. เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการทหาร ข. เพื่อเป็นอุปกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ ค. เพื่อแสดงแนวพรมแดนระหว่างประเทศ ง. เพื่อเหมาะสำหรับการค้นหาสมบัติ (เฉลย ง)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา		
		ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
17. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถบอกเส้นชั้น ความสูงได้	42. ระบบเส้นชั้นความสูงในแผนที่ที่มีไว้แสดง อะไร ก. ความสูงต่ำของพื้นที่ ข. ลักษณะภูมิประเทศที่คล้ายกัน ค. ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ ง. ความสูงต่ำของภูเขา (เฉลย ก)			
	43. สถานที่ที่อยู่บนเส้นชั้นความสูงเดียวจะมี ลักษณะเป็นอย่างไร ก. มีขนาดพื้นที่เท่ากัน ข. มีความสูงค่ากว่ากัน ค. ลักษณะของคล้ายกัน ง. ทรัพยากรธรรมชาติเหมือนกัน (เฉลย ก)			
	44. ถ้าเส้นความสูงชิดกัน แสดงว่าพื้นที่นี้มี ลักษณะอย่างไร ก. ชัน ข. ราบ ค. ลำนน้ำ ง. พื้นที่ลาดคงที่ (เฉลย ก)			
	45. การอ่านตารางพิกัดกริด ควรอ่านอย่างไร ก. อ่านจากซ้ายไปขวา บนลงล่าง ข. อ่านจากซ้ายไปขวา ล่างขึ้นบน ค. อ่านจากขวาไปซ้าย บนลงล่าง ง. อ่านจากซ้ายไปซ้าย ล่างขึ้นบน (เฉลย ข)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
18. ลูกเสือ-เนตรนารี บอกและอ่านตำแหน่ง พิกัดกริดในแผนที่ได้	46. ทิศเหนือที่อยู่บนแผนที่ด้วยเส้นกริดตั้ง เรียกว่า ก. ทิศเหนือกริด ข. ทิศเหนือจริง ค. ทิศเหนือแม่เหล็ก ง. ทิศเหนือ (เฉลย ก)			
19. ลูกเสือ-เนตรนารี รู้จักการใช้สัญลักษณ์ ในแผนที่ได้	47. สัญลักษณ์ ในแผนที่หมายถึงอะไร ก. ทางรถไฟ ข. เขตจังหวัด ค. แม่น้ำ ง. ภูเขา (เฉลย ก)			
	48. สัญลักษณ์ ในแผนที่หมายถึง อะไร ก. โรงเรียน ข. อำเภอ ค. จังหวัด ง. ชุมชน (เฉลย ค)			
20. ลูกเสือ-เนตรนารี บอกความหมายของ การอยู่ค่ายพักแรมได้	49. กิจกรรมใดเป็นความหมายของการอยู่ค่าย พักแรม ก. การพักผ่อนหลับนอนหลังจากที่ลูกเสือได้ เดินทางไกลและศึกษารวมชาติมาแล้ว ข. การทำการบ้านหน้าโทรทัศน์ ค. การหลับนอนกลางคืนในโรงแรม ง. การไปทัศนศึกษากับเพื่อน ๆ (เฉลย ก)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
21. ลูกเสือ-เนตรนารี บอกประโยชน์ของการ อยู่ค่ายพักแรมได้	50. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการทำกิจกรรม การอยู่ค่ายพักแรม ก. ทำให้ลูกเสือแต่ละหมู่เกิดการแบ่ง พรรคแบ่งพวก ข. ทำให้สนุกสนานร่าเริง ค. ทำให้ลูกเสือเป็นคนกล้า แสดงออก ง. ทำให้ลูกเสือเห็นแก่ประโยชน์ ส่วนตัวส่วนรวม (เฉลย ค)			
	51. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์โดยตรงของการอยู่ ค่ายพักแรม ก. ให้มีสติปัญญาดี ข. ให้มีระเบียบวินัย ค. ให้เกิดความสามัคคี ง. ให้เกิดความเพลิดเพลิน (เฉลย ก)			
	52. ข้อใดเป็นข้อดีของการอยู่ค่ายพักแรมใน สนาม ก. การหุงหาอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ เพียงพอ ข. ไม่มีอุปสรรคจากดินฟ้าอากาศ ค. ที่พักแรมสะดวก มีร่มเงา หลับ นอนสบาย ง. ฝึกอบรมได้สะดวก (เฉลย ง)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
22. ลูกเสือ-เนตรนารี รู้และเข้าใจหน้าที่ความ รับผิดชอบในภายใน หมู่ได้	53. ข้อใดควรปฏิบัติในระหว่างการเดินทาง สำรวจ ก. ตั้งเขต จดจำ บันทึกลง ชักถาม ข. ระเบียบ วินัย อดทน บันทึกลง ค. กล่าวหา อดทน ชักถาม จดจำ ง. ตั้งเขต อดทน ระเบียบ ชักถาม (เฉลย ก)			
23. ลูกเสือ-เนตรนารี สามารถบอกประโยชน์ การผูกเชือกพันหลักได้	54. ข้อใดคือประโยชน์ของการผูกเชือกพัน หลัก ก. เพื่อความสะดวก ข. เพื่อให้แก้ได้ง่าย ค. เพื่อความสวยงาม ง. เพื่อนำไปใช้ได้จริง (เฉลย ง)			
24. ลูกเสือ-เนตรนารี มี ความรู้ความเข้าใจใน เรื่องเชือกที่ใช้ผูกได้	55. เพื่อความมั่นคงควรใช้เชือกแบบใดพันหลัก ก. เชือกมนิลา ข. เชือกกบมะพร้าว ค. เชือกไนลอน ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข (เฉลย ก)			
25. ลูกเสือ-เนตรนารี มี ความรู้ความเข้าใจใน วิธีการผูกและเงื่อนที่ใช้ ผูกได้	56. ข้อใดเป็นการผูกเชือกพันหลักที่ถูกต้องมาก ที่สุด ก. ผูกระหว่างกิ่งไม้ 2 กิ่ง ข. ผูกด้วยเงื่อนที่แก้ได้ง่าย ค. ผูกให้แน่นตึงไม่ลาดเอียง ง. ผูกให้แน่นตึงลาดเอียงพอสมควร (เฉลย ง)			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	57. การไต่เชือกควรคำนึงถึงข้อใดมากที่สุด ก. ความปลอดภัย ข. ความชำนาญ ค. ความอดทน ง. ความกล้าหาญ (เฉลย ก)			
	58. เวื่อนอะไรใช้ในการผูกแน่น ก. ผูกซุง ข. กระจวดไม้ ค. พีรอด ง. ผุกร่น (เฉลย ข)			
26. ลูกเสือ-เนตรนารีสามารถเลือกใช้อุปกรณ์และปฏิบัติการไต่เชือกลงตามเส้นเชือกระยะความสูงไม่น้อยกว่า 9 เมตรได้	59. ในการไต่เชือกเราน่าจะผูกเชือกกับอะไรจึงจะมั่นคง ก. จอมปลวก ข. ก้อนหิน ค. ท่อนซุง ง. เสาหรือต้นไม้ (เฉลย ง)			
27. ลูกเสือ-เนตรนารีมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการไต่เชือกได้	60. วิธีการไต่เชือกเพื่อหย่อนตัวลงสู่ที่ต่ำต้องปฏิบัติอย่างไร ก. ยื่นข้างเชือก ข. ยื่นคร่อมเชือก ค. ไข้เชือกพันมือ ง. ไข้เชือกผูกสะเอว (เฉลย ข)			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เซวชาญ
(.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ (IOC)
 หน่วยที่ 3 เรื่อง การผจญภัย ถูกเลือกออก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ผลการประเมินความสอดคล้อง (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ผลการประเมินความสอดคล้อง (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
49	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
51	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
52	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
53	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
54	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
55	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
56	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
57	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
58	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
59	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
60	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา

คำชี้แจง

- แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา มีจำนวน 20 ข้อ
- โปรดอ่านแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ระดับผลการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน
- ระดับผลการประเมินมี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน ด้วยเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสาระความปลอดภัยในชีวิตเป็นเนื้อหาที่ข้าพเจ้าชอบ
2. เนื้อหาสาระความปลอดภัยในชีวิตไม่ยากเกินไป
3. ข้าพเจ้าอยากเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาให้มากกว่านี้
4. เรื่องที่ข้าพเจ้าเรียนเป็นเรื่องใกล้ตัว
5. ความรู้ที่ข้าพเจ้าได้รับจากการเรียน สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน

รายการประเมิน (ต่อ)

รายการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน ด้วยเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน					
6. ข้าพเจ้าชอบที่จะวางแผนในการทำงานร่วมกับเพื่อน
7. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ สนุกเมื่อได้เรียนเป็นกลุ่ม
8. ข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มการทำงาน
9. ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน ๆ และครูผู้สอน
10. ข้าพเจ้าชอบฟังเพื่อน ๆ นำเสนอผลงาน
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน					
11. สื่อประกอบการเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในชั่วโมงเรียน ทำให้ข้าพเจ้าสนุก
12. สื่อและอุปกรณ์การเรียนตรงกับเนื้อหาที่เรียน
13. สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอแก่นักเรียน
14. ข้าพเจ้าเข้าใจและจำได้ดีเมื่อใช้สื่อที่ครูนำมาสอน
15. ข้าพเจ้าพอใจในการเรียนจากสื่อที่นำมาใช้ในการเรียน
16. ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทราบคะแนนของผลงานที่ข้าพเจ้าทำ
17. ข้าพเจ้าพอใจคะแนนที่ข้าพเจ้าได้จากการทำแบบทดสอบ
18. ข้าพเจ้าชอบเมื่อครูถามคำถามหลังจากการเรียนแต่ละครั้ง
19. ครูมักชมข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ เสมอเมื่อตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม
20. ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นกับผลงานกลุ่มของข้าพเจ้า

ข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ผลการประเมินคุณภาพแบบตามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ระดับความเหมาะสม	
	คนที่	คนที่	คนที่	คะแนน	แปล
	1	2	3	เฉลี่ย	ความหมาย
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสาระการผจญภัยเป็นเนื้อหาที่ข้าพเจ้าชอบ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระการผจญภัยไม่ยากเกินไป	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้าอยากเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาให้มากกว่านี้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4. เรื่องที่ข้าพเจ้าเรียนเป็นเรื่องใกล้ตัว	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5. ความรู้ที่ข้าพเจ้าได้รับจากการเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน					
6. ข้าพเจ้าชอบที่จะวางแผนในการทำงานร่วมกับเพื่อน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
7. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ สนุกเมื่อได้เรียนเป็นกลุ่ม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มการทำงาน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน ๆ และครูผู้สอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
10. ข้าพเจ้าชอบฟังเพื่อน ๆ นำเสนอผลงาน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน					
11. สื่อประกอบการเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในชั่วโมงเรียน ทำให้ข้าพเจ้าสนุก	5	5	5	5.00	มากที่สุด
12. สื่อและอุปกรณ์การเรียนตรงกับเนื้อหาที่เรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด

ผลการประเมินคุณภาพแบบถามความพึงพอใจ (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ระดับความเหมาะสม	
	คนที่	คนที่	คนที่	คะแนน	แปล
	1	2	3	เฉลี่ย	ความหมาย
13. สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอกับนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
14. ข้าพเจ้าเข้าใจและจำได้ดีเมื่อใช้สื่อที่ครูนำมาสอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
15. ข้าพเจ้าพอใจในการเรียนจากสื่อที่นำมาใช้ในการเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
16. ข้าพเจ้ามีโอกาสดูทราบคะแนนของผลงานที่ข้าพเจ้าทำ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
17. ข้าพเจ้าพอใจคะแนนที่ข้าพเจ้าได้จากการทำแบบทดสอบ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
18. ข้าพเจ้าชอบเมื่อครูถามคำถามหลังจากการเรียนแต่ละครั้ง	5	5	5	5.00	มากที่สุด
19. ครูมักชมข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ เสมอเมื่อตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
20. ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นกับผลงานกลุ่มของข้าพเจ้า	5	5	5	5.00	มากที่สุด
รวม	60	60	60	60.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	5.00	5.00	5.00	5.00	มากที่สุด

ภาคผนวก ข

ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หน่วยที่ 3 เรื่อง การผจญภัย ถูกเลือก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)
1	0.50	0.74	26	0.47	0.31
2	0.60	0.46	27	0.37	0.45
3	0.43	0.18	28	0.57	0.30
4	0.63	0.06	29	0.63	0.37
5	0.47	0.07	30	0.57	0.39
6	0.60	0.53	31	0.37	0.27
7	0.70	0.52	32	0.67	-0.05
8	0.37	0.30	33	0.53	0.45
9	0.57	0.44	34	0.60	0.47
10	0.57	0.59	35	0.30	0.29
11	0.27	0.29	36	0.60	0.39
12	0.47	0.66	37	0.57	-0.12
13	0.50	0.47	38	0.63	-0.47
14	0.77	-0.40	39	0.73	-0.42
15	0.47	0.48	40	0.57	0.44
16	0.40	0.33	41	0.37	0.34
17	0.33	0.25	42	0.40	0.46
18	0.67	0.10	43	0.03	-0.03
19	0.63	0.40	44	0.03	0.05
20	0.50	0.43	45	0.40	0.38
21	0.83	-0.38	46	0.53	0.46
22	0.47	0.55	47	0.47	0.44
23	0.60	0.73	48	0.77	-0.35
24	0.47	0.65	49	0.33	0.31
25	0.60	0.77	50	0.57	0.40

ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)
51	0.80	-0.45	56	0.70	0.37
52	0.70	-0.38	57	0.83	-0.36
53	0.80	-0.42	58	0.53	0.42
54	0.60	0.39	59	0.63	0.47
55	0.80	0.38	60	0.63	0.77

ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หน่วยที่ 3 เรื่อง การผจญภัย ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)
1	0.50	0.74	16	0.57	0.39
2	0.60	0.46	17	0.37	0.45
3	0.60	0.53	18	0.53	0.47
4	0.57	0.44	19	0.60	0.39
5	0.57	0.59	20	0.60	0.44
6	0.47	0.66	21	0.57	0.46
7	0.50	0.47	22	0.40	0.38
8	0.47	0.48	23	0.40	0.46
9	0.63	0.40	24	0.53	0.44
10	0.50	0.43	25	0.47	0.40
11	0.47	0.55	26	0.57	0.39
12	0.60	0.73	27	0.60	0.37
13	0.47	0.65	28	0.70	0.42
14	0.60	0.77	29	0.53	0.47
15	0.63	0.37	30	0.63	0.77

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

นักเรียนคนที่	X_i	X_i^2	$X_i - C$	$(X_i - C)^2$
1	28	784	4	16
2	27	729	3	9
3	8	64	-16	256
4	14	196	-10	100
5	18	324	-6	36
6	26	676	2	4
7	30	900	6	36
8	29	841	5	25
9	5	25	-19	361
10	4	16	-20	400
11	17	289	-7	49
12	15	225	-9	81
13	26	676	2	4
14	17	289	-7	49
15	19	361	-5	25
16	28	784	4	16
17	7	49	-17	289
18	8	64	-16	256
19	15	225	-9	81
20	16	256	-8	64
21	17	289	-7	49
22	4	16	-20	400
23	18	324	-6	36
24	20	400	-4	16
25	5	25	-19	361
26	17	289	-7	49

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (ต่อ)

นักเรียนคนที่	X_i	X_i^2	$X_i - C$	$(X_i - C)^2$
27	6	36	-18	324
28	5	25	-19	361
29	18	324	-6	36
30	28	784	4	16
รวม (Σ)	495	10,285	-225	3,805

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

ใช้สูตรของโลเวท (Lovett) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์จากผลการทดสอบครั้งเดียว

$$\text{สูตร } r_{cc} = 1 - \frac{K \Sigma X_i - \Sigma X_i^2}{(K - 1) \Sigma (X_i - C)^2}$$

จุดตัด ($C = 24$)

$$\text{จะได้ } r_{cc} = 1 - \frac{(30 \times 495) - 10,285}{(30 - 1) \times 3,805}$$

$$r_{cc} = 1 - 0.04137$$

$$r_{cc} = 0.9586$$

ดังนั้นค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9586

ภาคผนวก ข

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ (1 : 10)

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ (1 : 100)

ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ถูกเลือก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (1 : 10)

ลำดับที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (240)	ลำดับที่	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
1	188	1	24
2	160	2	15
3	158	3	17
4	170	4	22
5	180	5	25
6	179	6	26
7	169	7	21
8	152	8	16
9	162	9	23
รวม	1,518	รวม	189
ร้อยละ	70.28	ร้อยละ	70.00

ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก
โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (1 : 100)

ลำดับที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (240)	ลำดับที่	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
1	221	1	28
2	221	2	28
3	220	3	28
4	220	4	28
5	219	5	27
6	219	6	27
7	217	7	27
8	215	8	27
9	213	9	26
10	211	10	26
11	209	11	26
12	209	12	26
13	207	13	26
14	204	14	25
15	201	15	25
16	198	16	25
17	197	17	25
18	195	18	25
19	193	19	24
20	192	20	24
21	192	21	24
22	191	22	23
23	191	23	23
24	191	24	23
25	190	25	22

ประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ 1 : 100 (ต่อ)

ลำดับที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (240)	ลำดับที่	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
26	189	26	22
27	188	27	21
28	183	28	21
29	181	29	20
30	179	30	20
รวม	6,056	รวม	742
ร้อยละ	84.11	ร้อยละ	82.44

ภาคผนวก ฅ

ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนระหว่างการเรียน

ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของคะแนนสอบหลังการเรียน

คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

คะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนระหว่างการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียน
 ถูกสื่อ-นศรนาวิสามัญ ถูกสื่อเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	รวม (240)
1	56	47	46	54	203
2	58	48	49	55	210
3	49	45	43	52	189
4	50	47	46	48	191
5	54	49	46	48	197
6	51	48	46	48	193
7	57	50	47	50	204
8	49	45	48	51	193
9	51	47	48	49	195
10	49	46	47	51	193
11	55	50	49	52	206
12	56	51	49	51	207
13	57	55	54	56	222
14	51	47	49	49	196
15	53	50	49	49	201
16	54	52	48	49	203
17	52	49	50	49	200
18	50	46	47	52	195
19	51	48	46	47	192
20	50	45	47	52	194
21	49	47	46	48	190
22	52	49	45	51	197
23	54	49	47	52	202
24	56	50	47	52	205
25	53	51	48	54	206

ประสิทธิภาพกระบวนการ (ต่อ)

เลขที่	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	รวม (240)
26	51	45	48	53	197
27	49	46	49	52	196
28	50	47	45	47	189
29	54	51	49	51	205
30	56	50	51	52	209
31	52	50	49	54	205
32	57	53	50	55	215
33	56	54	55	57	222
34	50	49	47	51	197
35	53	45	47	51	196
รวม	1,845	1,701	1,677	1,792	7,015
เฉลี่ย	52.71	48.60	47.91	51.20	200.43
S.D.	2.82	2.61	2.33	2.54	8.41
ร้อยละ	87.86	81.00	79.86	85.33	83.51

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_i) เท่ากับ 83.51

ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของคะแนนสอบหลังการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ
ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่	คะแนน (30)	ร้อยละ	เลขที่	คะแนน (30)	ร้อยละ
1	27	90.00	19	23	76.67
2	28	93.33	20	24	80.00
3	21	70.00	21	22	73.33
4	22	73.33	22	24	80.00
5	25	83.33	23	26	86.67
6	24	80.00	24	27	90.00
7	26	86.67	25	27	90.00
8	25	83.33	26	25	83.33
9	25	83.33	27	23	76.67
10	23	76.67	28	21	70.00
11	27	90.00	29	27	90.00
12	27	90.00	30	28	93.33
13	28	93.33	31	26	86.67
14	24	80.00	32	28	93.33
15	26	86.67	33	28	93.33
16	26	86.67	34	24	80.00
17	25	83.33	35	24	80.00
18	23	76.67	-	-	-
รวม	-	-	-	879	
\bar{X}	-	-	-	25.11	
S.D.	-	-	-	2.07	-
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					83.71

คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ด้วยเอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เลขที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (30)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
1	15	27
2	17	28
3	11	21
4	13	22
5	16	25
6	14	24
7	13	26
8	14	25
9	13	25
10	11	23
11	14	27
12	16	27
13	18	28
14	12	24
15	13	26
16	10	26
17	11	25
18	9	23
19	10	23
20	13	24
21	12	22
22	14	24
23	11	26
24	15	27
25	18	27
26	12	25

คะแนนทดสอบ(ต่อ)

เลขที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (30)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (30)
27	11	23
28	12	21
29	14	27
30	19	28
31	17	26
32	17	28
33	19	28
34	11	24
35	10	24
รวม	475	879
เฉลี่ย	13.57	25.11
ร้อยละ	45.24	83.71

จากตาราง พบว่า นักเรียนจำนวน 35 คน ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 13.57 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.24 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน 25.11 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.71

คะแนนจากการสอบตามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วย
เอกสารประกอบการเรียนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ ลูกเสือเอก โดยกระบวนการเรียนรู้แบบซิปปา

เลขที่	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12
1	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5	5	5
2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
3	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4
4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5
7	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
8	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
9	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
10	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4
11	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
12	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
13	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
14	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
15	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
16	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4
17	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
18	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
19	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4
20	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4
21	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5	5	5
22	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
23	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4
24	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4
25	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
26	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4	5	5

คะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจ (ต่อ)

เลขที่	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12
27	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5
28	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
29	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5
30	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4
31	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5
32	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5
33	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5
34	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
35	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
เฉลี่ย	5.00	4.77	4.86	4.91	4.97	4.80	4.77	5.00	4.91	4.97	5.00	4.77
S.D.	0.00	0.43	0.36	0.28	0.17	0.41	0.43	0.00	0.28	0.17	0.00	0.43

คะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจ (ต่อ)

เลขที่	ข้อ 13	ข้อ 14	ข้อ 15	ข้อ 16	ข้อ 17	ข้อ 18	ข้อ 19	ข้อ 20	เฉลี่ย
1	5	5	5	5	5	5	4	5	4.80
2	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
3	5	5	5	5	4	5	5	5	4.80
4	5	5	5	4	5	5	5	5	4.90
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
6	4	5	5	4	5	4	5	5	4.75
7	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
8	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
9	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
10	5	5	5	5	4	5	5	5	4.80
11	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
12	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
13	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
14	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
15	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
16	5	5	5	5	4	5	5	5	4.80
17	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
18	5	5	5	5	5	4	5	5	4.95
19	5	5	5	5	4	5	5	5	4.80
20	5	5	5	4	4	5	5	5	4.75
21	5	5	5	5	5	5	4	5	4.80
22	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
23	4	5	5	5	4	5	5	5	4.75
24	5	5	5	4	5	5	5	5	4.85
25	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
26	4	5	5	4	5	4	5	5	4.70

คะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจ (ต่อ)

เลขที่	ข้อ 13	ข้อ 14	ข้อ 15	ข้อ 16	ข้อ 17	ข้อ 18	ข้อ 19	ข้อ 20	เฉลี่ย
27	5	5	5	5	5	5	5	5	4.95
28	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
29	5	5	5	5	5	5	5	5	4.95
30	5	5	5	5	4	5	5	5	4.75
31	5	5	5	4	5	5	5	5	4.85
32	5	5	5	5	5	5	5	5	4.95
33	4	5	5	4	5	4	5	5	4.75
34	5	5	5	5	5	5	5	5	4.95
35	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00
เฉลี่ย	4.89	5.00	5.00	4.80	4.80	4.89	4.94	5.00	4.90
S.D.	0.32	0.00	0.00	0.41	0.41	0.32	0.24	0.00	0.11

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายประเสริฐ เกื้อประโคน
วันเดือนปีเกิด	28 กุมภาพันธ์ 2514
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	108 หมู่ที่ 2 ตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดบ้านตะโกตาพิ ตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2524 ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านชุมแสง ตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2526 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านประโคนชัย (อำนวยการ) อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2531 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2537 ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (การประถมศึกษา) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2556 ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์